

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.12.2011
COM(2011) 895 τελικό

2011/0439 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEK(2011) 1585}

{SEK(2011) 1586}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς, ανάπτυξη [COM(2010) 2020] βασίζεται σε τρεις συναρθρωμένους και αλληλοενισχυόμενους τομείς προτεραιότητας: ανάπτυξη μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση και την καινοτομία· προώθηση μιας ανταγωνιστικής οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποτελεσματικής αξιοποίησης των πόρων· και προώθηση μιας οικονομίας με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή.

Οι δημόσιες συμβάσεις διαδραματίζουν ρόλο ζωτικής σημασίας στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», ως ένα από τα μέσα που βασίζονται στην αγορά και πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη των στόχων αυτών μέσω της βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και των συνθηκών που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να καινοτομήσουν και μέσω της ενθάρρυνσης της ευρύτερης χρήσης των πράσινων δημόσιων συμβάσεων που υποστηρίζουν τη μετάβαση προς μια οικονομία αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των πόρων και χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Ταυτόχρονα, στην στρατηγική «Ευρώπη 2020» υπογραμμίζεται ότι η πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να διασφαλίζει την αποδοτικότερη χρησιμοποίηση των δημόσιων κονδυλίων και ότι οι αγορές δημόσιων συμβάσεων πρέπει να διατηρηθούν ανοικτές σε επίπεδο Ένωσης.

Απέναντι σε αυτές τις προκλήσεις, οι υφιστάμενη νομοθεσία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να αναθεωρηθεί και να εκσυγχρονιστεί προκειμένου να καταστεί καταλληλότερη για την αντιμετώπιση του εξελισσόμενου πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου. Αυτό δεν αφορά μόνο τις συμβάσεις που ανατίθενται από το κράτος και τις δημόσιες αρχές, αλλά και τις αναθέσεις συμβάσεων από φορείς κοινής ωφελείας που έχουν το δικό τους ιδιαίτερο καθεστώς δημόσιων συμβάσεων.

Στην ανακοίνωση της 13ης Απριλίου 2011 με τίτλο «Πράξη για την ενιαία αγορά: Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιλαμβάνει μεταξύ των δώδεκα βασικών ενεργειών που θα εγκριθούν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ πριν από το τέλος του 2012 ένα αναθεωρημένο και εκσυγχρονισμένο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις προκειμένου η ανάθεση των συμβάσεων να καταστεί πιο ευέλικτη και να επιτραπεί η καλύτερη χρήση των δημόσιων συμβάσεων για την υποστήριξη άλλων πολιτικών.

Η παρούσα πρόταση έχει δύο συμπληρωματικούς στόχους.

- Να αυξήσει την αποδοτικότητα των δαπανών για να διασφαλιστούν τα βέλτιστα αποτελέσματα των συμβάσεων από την άποψη της σχέσης ποιότητας/τιμής. Αυτό σημαίνει, συγκεκριμένα, την απλοποίηση και την αύξηση της ευελιξίας των υφιστάμενων κανόνων των δημόσιων συμβάσεων. Από τις εξορθολογισμένες και αποτελεσματικότερες διαδικασίες θα επωφεληθούν όλοι οι οικονομικοί φορείς και θα διευκολυνθεί η συμμετοχή τόσο των ΜΜΕ όσο και των ενδιαφερόμενων από άλλα κράτη μέλη.

- Να επιτρέψει στους αγοραστές να αξιολογήσουν καλύτερα τις συμβάσεις για την υποστήριξη κοινών κοινωνικών στόχων όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η μεγαλύτερη απόδοση των πόρων και της ενέργειας και η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η προώθηση της καινοτομίας, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, και η εξασφάλιση των βέλτιστων δυνατών συνθηκών για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας.

- **Γενικό πλαίσιο**

Οι δημόσιες συμβάσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις συνολικές οικονομικές επιδόσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Ευρώπη, οι αγοραστές του δημοσίου δαπανούν περίπου το 18% του ΑΕΠ σε προμήθειες, υπηρεσίες και έργα. Δεδομένου του όγκου των αγορών, οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ένα ισχυρό εργαλείο για την επίτευξη μιας ενιαίας αγοράς που προωθεί την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Η υφιστάμενη γενιά των οδηγιών δημόσιων συμβάσεων – οδηγίες 2004/17/EK¹ και 2004/18/EK² – αποτελούν αποτέλεσμα μιας μακράς εξελικτικής διαδικασίας που άρχισε το 1971 με την έκδοση της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ. Διασφαλίζοντας διαφανείς και χωρίς διακρίσεις διαδικασίες, οι εν λόγω οδηγίες έχουν ως κύριο στόχο να εξασφαλίσουν ότι οι οικονομικοί φορείς από ολόκληρη την ενιαία αγορά επωφελούνται πλήρως από τις βασικές ελευθερίες όταν συμμετέχουν στον ανταγωνισμό για δημόσιες συμβάσεις.

Μια ολοκληρωμένη οικονομική αξιολόγηση έδειξε ότι οι οδηγίες σχετικά με τις συμβάσεις έχουν επιτύχει τους στόχους τους σε σημαντικό βαθμό. Συνέβαλαν στην αύξηση της διαφάνειας και των επιπέδων του ανταγωνισμού επιτυγχάνοντας παράλληλα σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων χάρη σε χαμηλότερες τιμές.

Εντούτοις, οι ενδιαφερόμενοι έχουν εκφράσει το αίτημά τους για την αναθεώρηση των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις με στόχο την απλοποίηση των κανόνων, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους και την ενίσχυση της καταλληλότητάς τους για την αντιμετώπιση του εξελισσόμενου πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου. Από τις εξορθολογισμένες και αποτελεσματικότερες διαδικασίες θα αυξηθεί η ευελιξία των αναθετουσών αρχών, θα επωφεληθούν όλοι οι οικονομικοί φορείς και θα διευκολυνθεί η συμμετοχή τόσο των ΜΜΕ όσο και των προσφερόντων από άλλα κράτη μέλη. Η βελτίωση των κανόνων σχετικά με τις συμβάσεις θα επιτρέψει επίσης στους αναθέτοντες φορείς να αξιολογήσουν καλύτερα τις δημόσιες συμβάσεις για την υποστήριξη κοινών κοινωνικών στόχων όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η μεγαλύτερη απόδοση των πόρων και της ενέργειας και η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η προώθηση της καινοτομίας και της κοινωνικής ένταξης, και η εξασφάλιση των βέλτιστων δυνατών συνθηκών για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Οι ανωτέρω στόχοι επιβεβαιώθηκαν από τα αποτελέσματα μιας διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους που πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την άνοιξη του 2011, στην οποία η συντριπτική πλειοψηφία των ενδιαφερομένων υποστήριξε την πρόταση αναθεώρησης των

¹ Οδηγία 2004/17/EK, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1.

² Οδηγία 2004/18/EK, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ΕΕ L 134 30.4.2004, σ. 114.

οδηγιών σχετικά με τις συμβάσεις προκειμένου να προσαρμοστούν αποτελεσματικότερα στις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τόσο οι αγοραστές όσο και οι οικονομικοί φορείς.

- **Ισχύουσες διατάξεις στον τομέα της πρότασης**

Μαζί με την προτεινόμενη νέα οδηγία για τις συμβάσεις που ανατίθενται από δημόσιες αρχές, η πρόταση θα αντικαταστήσει τις οδηγίες 2004/17/EK και 2004/18/EK που σήμερα αποτελούν τα κύρια στοιχεία του νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων.

Η οδηγία θα συμπληρωθεί από τα περαιτέρω στοιχεία του εν λόγω νομοθετικού πλαισίου:

- Η οδηγία 2009/81/EK³ ορίζει ειδικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας που έχουν ευαίσθητο χαρακτήρα,
- Η οδηγία 92/13/ΕΟΚ⁴ θεσπίζει κοινά πρότυπα για τις εθνικές διαδικασίες προσφυγής προκειμένου να διασφαλίσει ότι διατίθενται ταχέα και αποτελεσματικά μέσα προσφυγής σε όλες τις χώρες της ΕΕ σε περιπτώσεις που οι προσφέροντες θεωρούν ότι οι συμβάσεις ανατέθηκαν με αθέμιτο τρόπο.

- **Συνοχή με τις πολιτικές και τους στόχους της Ένωσης**

Η παρούσα πρωτοβουλία υλοποιεί τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη [COM(2010) 2020] και τις εμβληματικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σχετικά με ένα ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη [COM(2010) 245], την Ένωση καινοτομίας [COM(2010) 546], μια ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης [COM(2010) 614], την Ενέργεια 2020 [COM(2010) 639] και μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους [COM(2011) 21]. Υλοποιεί επίσης την πράξη για την ενιαία αγορά [COM(2011) 206], και ιδιαίτερα την δωδέκατη βασική δράση με τίτλο «Αναθεωρημένο και εκσυγχρονισμένο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις». Αποτελεί στρατηγική πρωτοβουλία του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2011.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Μέθοδοι διαβούλευσης, κύριοι στοχευόμενοι τομείς και γενικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στις 27 Ιανουαρίου 2011 μια *Πράσινη βίβλο σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής δημόσιων συμβάσεων της ΕΕ – Προς μια αποτελεσματικότερη*

³ Οδηγία 2009/81/EK, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/EK και 2004/18/EK, ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76.

⁴ Οδηγία 92/13/ΕΟΚ, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων φορέων οι οποίοι λειτουργούν στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, ΕΕ L 76 της 23.3.1992, σ. 14.

ευρωπαϊκή αγορά δημόσιων συμβάσεων⁵ με την οποία δρομολόγησε μια ευρεία δημόσια διαβούλευση σχετικά με τις επιλογές νομοθετικών αλλαγών προκειμένου η ανάθεση των συμβάσεων να καταστεί ευκολότερη και πιο ευέλικτη και να επιτραπεί η καλύτερη χρήση των δημόσιων συμβάσεων για την υποστήριξη άλλων πολιτικών. Σκοπός της Πράσινης βίβλου ήταν να προσδιοριστούν ορισμένοι βασικοί τομείς για μεταρρυθμίσεις και να ερωτηθούν οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με συγκεκριμένες επιλογές νομοθετικής αλλαγής. Μεταξύ των ζητημάτων που καλύφθηκαν ήταν οι ανάγκες απλοποίησης και αύξησης της ευελιξίας των διαδικασιών, στρατηγικής χρήσης των δημόσιων συμβάσεων για την προώθηση άλλων στόχων πολιτικής, βελτίωσης της πρόσβασης των ΜΜΕ σε δημόσιες συμβάσεις και καταπολέμησης της ευνοιοκρατίας, της διαφθοράς και των συγκρούσεων συμφερόντων.

Η δημόσια διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 18 Απριλίου 2011 και είχε μεγάλη ανταπόκριση. Συνολικά ελήφθησαν 623 απαντήσεις από ένα ευρύ φάσμα ομάδων ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων κεντρικών αρχών των κρατών μελών, τοπικών και περιφερειακών δημόσιων αγοραστών και των ενώσεών τους, επιχειρήσεων, επαγγελματικών ενώσεων, πανεπιστημιακών, οργανώσεων κοινωνίας των πολιτών (συμπεριλαμβανομένων και συνδικαλιστικών οργανώσεων) και μεμονωμένων πολιτών. Η πλειοψηφία των απαντήσεων προέρχονταν από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γερμανία, τη Γαλλία, και σε μικρότερο αριθμό από το Βέλγιο, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία, τη Σουηδία, την Ισπανία και τη Δανία.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης συνοψίστηκαν σε συνοπτική παρουσίαση⁶ και παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν σε μια δημόσια διάσκεψη στις 30 Ιουνίου 2011⁷.

Περίληψη των απαντήσεων και τρόπος με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη

Η συντριπτική πλειοψηφία των ενδιαφερομένων αξιολόγησε θετικά την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αναθεωρήσει την τρέχουσα πολιτική σχετικά με τις συμβάσεις. Μεταξύ των διαφόρων θεμάτων που συζητήθηκαν στην Πράσινη βίβλο, οι ενδιαφερόμενοι τόνισαν ιδιαίτερα την ανάγκη απλοποίησης των διαδικασιών και ενίσχυσης της ευελιξίας τους. Επίσης, όλες οι ομάδες ενδιαφερομένων συμφώνησαν ότι οι κανόνες περί συμβάσεων των φορέων κοινής ωφελείας εξακολουθούν να emπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω πολιτικής. Μια σαφής πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφώνησαν ότι εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για ένα συγκεκριμένο σύνολο κανόνων που θα ισχύουν για τους δημόσιους φορείς κοινής ωφελείας, καθώς και ότι οι διάφοροι κανόνες που ισχύουν για τους φορείς κοινής ωφελείας αντανakλούν σε ικανοποιητικό βαθμό το χαρακτήρα των συμβάσεων φορέων κοινής ωφελείας.

Στο ίδιο πνεύμα, μια σαφής πλειοψηφία των ερωτηθέντων συμφώνησαν ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των φορέων που υπόκεινται στους κανόνες που ισχύουν για φορείς κοινής ωφελείας (οι δραστηριότητες που εκτελούνται από τους εν λόγω φορείς, το νομικό καθεστώς τους, εάν πρόκειται για ιδιωτικούς φορείς, η ύπαρξη ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων) εξακολουθούν να είναι κατάλληλα και θα πρέπει να

⁵ COM(2011) 15.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0015:FIN:EN:PDF>

⁶

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/public_procurement/synthesis_document_en.pdf

⁷

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/conferences/index_en.htm

διατηρηθούν. Οι περισσότεροι ερωτηθέντες συμφώνησαν επίσης ότι η επιδίωξη του κέρδους ή η εμπορική δεοντολογία των ιδιωτικών εταιρειών δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής εγγύηση για αντικειμενικές και ισότιμες δημόσιες συμβάσεις, αν οι εν λόγω εταιρείες λειτουργούν βάσει ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων.

Σχετικά με τη στρατηγική χρήση των δημόσιων συμβάσεων για την επίτευξη των κοινωνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», οι απόψεις των ενδιαφερομένων δίσταντο. Πολλοί ενδιαφερόμενοι, ιδιαίτερα επιχειρήσεις, έδειξαν μια γενικότερη απροθυμία στην ιδέα χρήσης δημόσιων συμβάσεων για την υποστήριξη άλλων στόχων πολιτικής. Άλλοι ενδιαφερόμενοι, ιδίως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, υποστήριξαν θερμά την εν λόγω στρατηγική χρήση και τέθηκαν υπέρ ευρειών αλλαγών στις βασικές αρχές της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωμοσύνης**

Επιπλέον της διαβούλευσης που δρομολογήθηκε με την Πράσινη βίβλο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξήγαγε κατά τα έτη 2010/2011 μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των επιπτώσεων και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τις συμβάσεις με βάση ένα εκτενές σύνολο αποδεικτικών στοιχείων και νέων ανεξάρτητων ερευνών. Οι μελέτες επικεντρώθηκαν κυρίως στο κόστος και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, σε ζητήματα διασυννοριακών συμβάσεων, πρόσβασης των ΜΜΕ σε αγορές συμβάσεων και στρατηγικής χρήσης των συμβάσεων στην Ευρώπη. Όσον αφορά τις συμβάσεις φορέων κοινής ωφελείας, η αξιολόγηση εξέτασε αν οι τομείς κοινής ωφελείας είναι σήμερα περισσότερο εκτεθειμένοι στον ανταγωνισμό σε σχέση με την περίοδο θέσπισης του καθεστώτος δημόσιων συμβάσεων.

Τα ευρήματα της αξιολόγησης έδειξαν ότι η νομοθετική δραστηριότητα που αποσκοπεί στην απελευθέρωση της πρόσβασης στους τομείς κοινής ωφελείας δεν έχει μεταφραστεί ακόμα σε σταθερή ή αποτελεσματική άσκηση ανταγωνιστικής πίεσης στους κατεστημένους φορείς. Σε πολλούς τομείς κοινής ωφελείας εξακολουθούν να παρατηρούνται υψηλά επίπεδα συγκεντρώσεων στην αγορά ή αναιμικού ανταγωνισμού. Οι αξιολογήσεις κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι συνθήκες δεν έχουν εξελιχθεί σε τέτοιο βαθμό που ο ανταγωνισμός να μπορεί να θεωρηθεί αρκετά ισχυρός σε ένα μεγάλο εύρος τομέων ώστε να επιτρέπει τον αποκλεισμό ορισμένων τομέων από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις συμβάσεις κοινής ωφελείας. Το σκεπτικό της οδηγίας συνεχίζει να ισχύσει σε γενικές γραμμές, ενώ παράλληλα μπορεί να είναι δικαιολογημένες συγκεκριμένες εξαιρέσεις από την εφαρμογή των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις με βάση μια ανάλυση σε βάθος και κατά περίπτωση.

- **Ανάλυση των επιπτώσεων**

Η εκτίμηση επιπτώσεων και η συνοπτική περίληψή της παρέχουν μια επισκόπηση των διαφόρων επιλογών για καθεμία από τις πέντε ομάδες βασικών προβλημάτων (διοικητική οργάνωση, πεδίο εφαρμογής, διαδικασίες, στρατηγικές δημόσιες συμβάσεις και πρόσβαση σε αγορές δημόσιων συμβάσεων). Βάσει μιας ανάλυσης των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των διαφόρων επιλογών, προσδιορίστηκε ένα σύνολο προκρινόμενων επιλογών, το οποίο αναμένεται να βελτιώσει τις συνέργειες μεταξύ των διαφόρων λύσεων, ούτως ώστε τα χρήματα που εξοικονομούνται λόγω ενός τύπου δράσης να αντισταθμίζουν τις σχετικές δαπάνες ενός άλλου (π.χ. οι πιθανόν αυξημένες διαδικαστικές απαιτήσεις λόγω των δράσεων στρατηγικών δημόσιων συμβάσεων μπορούν να αντισταθμιστούν εν μέρει από αποταμιεύσεις που σχετίζονται με το βελτιωμένο σχεδιασμό των διαδικασιών δημόσιων

συμβάσεων). Οι εν λόγω προκρινόμενες επιλογές αποτελούν τη βάση της παρούσας πρότασης.

Το σχέδιο έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων υποβλήθηκε σε έλεγχο από την Επιτροπή για τις αναλύσεις επιπτώσεων, η οποία ζήτησε ορισμένες τροποποιήσεις ιδιαίτερα όσον αφορά τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων στοιχείων του νομοθετικού πλαισίου που πρέπει να εξεταστούν, την περιγραφή των επιλογών που τίθενται υπό συζήτηση, μια ανάλυση σε μεγαλύτερο βάθος κόστους-ωφέλειας των επιλεγμένων πρωταρχικών δράσεων και τη συστηματική ενσωμάτωση των απόψεων των ενδιαφερομένων, τόσο στον ορισμό του προβλήματος όσο και ως συμπλήρωμα στην ανάλυση επιπτώσεων.

Οι εν λόγω συστάσεις για βελτίωση ενσωματώθηκαν στην τελική έκθεση. Η γνώμη της επιτροπής εκτίμησης του αντικτύπου για την έκθεση δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα πρόταση, την τελική έκθεση εκτίμησης αντικτύπου και τη συνοπτική περίληψή της.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Νομική βάση**

Η πρόταση βασίζεται στα άρθρα 53 παράγραφος 1, 62 και 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

- **Αρχή της επικουρικότητας**

Δεδομένου ότι η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ, εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας.

Οι στόχοι της πρότασης δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν επαρκώς με τις ενέργειες των κρατών μελών, για τον ακόλουθο λόγο:

Ο συντονισμός των διαδικασιών για τις συμβάσεις που υπερβαίνουν ορισμένα όρια έχει αποδειχθεί σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των προμηθειών από φορείς κοινής ωφελείας. Διασφαλίζει την αποτελεσματική και ίση πρόσβαση των οικονομικών φορέων της ενιαίας αγοράς στις συμβάσεις. Η εμπειρία που αποκομίστηκε από τις οδηγίες 2004/17/EK και 2004/18/EK και τις προηγούμενες οδηγίες σχετικά με τις συμβάσεις έχει δείξει ότι οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη παρέχουν διαφάνεια και αντικειμενικότητα στις συμβάσεις με αποτέλεσμα σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων και βελτιωμένα αποτελέσματα που ωφελούν τους φορείς κοινής ωφελείας, τους πελάτες τους και, σε τελική ανάλυση, τον ευρωπαϊκό φορολογούμενο.

Ο ανωτέρω στόχος δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί ικανοποιητικά μέσω της δράσης των κρατών μελών, η οποία θα είχε αναπόφευκτα ως αποτέλεσμα αποκλίνουσες απαιτήσεις και ενδεχομένως συγκρουόμενα διαδικαστικά συστήματα που αυξάνουν την κανονιστική πολυπλοκότητα και προκαλούν αδικαιολόγητα εμπόδια στις διασυνοριακές δραστηριότητες.

Κατά συνέπεια, η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αρχή της αναλογικότητας**

Η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, επειδή δεν υπερβαίνει αυτό που είναι αναγκαίο για να επιτευχθούν οι στόχοι της εξασφάλισης της ορθής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς μέσω ενός κοινού ευρωπαϊκού συνόλου συντονισμένων διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Επιπλέον, η πρόταση βασίζεται σε μια προσέγγιση «συνόλου

εργαλείων», επιτρέποντας στα κράτη μέλη τη μέγιστη ευελιξία στην προσαρμογή των διαδικασιών και εργαλείων στην ειδική τους κατάσταση.

Σε σύγκριση με τις υφιστάμενες οδηγίες σχετικά με τις συμβάσεις, η πρόταση θα μειώσει το διοικητικό φόρτο που σχετίζεται με τη διεξαγωγή της διαδικασίας τόσο για τους αναθέτοντες φορείς όσο και για τους οικονομικούς φορείς: στις περιπτώσεις που προβλέπονται νέες απαιτήσεις (για παράδειγμα, στο πλαίσιο των στρατηγικών δημόσιων συμβάσεων), θα αντισταθμιστούν μέσω της κατάργησης των περιορισμών σε άλλους τομείς.

- **Επιλογή νομικής πράξης**

Δεδομένου ότι η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 και στα άρθρα 62 και 114 της ΣΛΕΕ, δεν θα επιτρεπόταν από τη Συνθήκη η χρησιμοποίηση κανονισμού για τη θέσπιση διατάξεων που εφαρμόζονται τόσο στις αγορές εμπορευμάτων όσο και στις αγορές υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, το προτεινόμενο μέτρο είναι μια οδηγία.

Κατά τη διαδικασία εκτίμησης επιπτώσεων οι μη νομοθετικές επιλογές απορρίφθηκαν για λόγους που περιγράφονται λεπτομερώς στην εκτίμηση επιπτώσεων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις.

5. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- **Κατάργηση κείμενης νομοθεσίας**

Η έγκριση της πρότασης θα έχει ως επακόλουθο την κατάργηση της κείμενης νομοθεσίας (οδηγία 2004/17/ΕΚ).

- **Ρήτρα επανεξέτασης/αναθεώρησης/λήξης ισχύος**

Η πρόταση περιέχει ρήτρα αναθεώρησης που αφορά τις οικονομικές επιπτώσεις των κατώτατων ορίων.

- **Μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και επεξηγηματικά έγγραφα**

Η πρόταση αφορά έναν τομέα όπου η νομοθεσία της Ένωσης έχει συντονιστικό σκοπό, με σημαντική επίπτωση σε ένα μεγάλο εύρος τομέων της εθνικής νομοθεσίας. Παρά τον συντονιστικό σκοπό της, πολλές διατάξεις συνιστούν πλήρη εναρμόνιση και η πρόταση περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό νομικών υποχρεώσεων. Τα κράτη μέλη συμπληρώνουν τους κανόνες της Ένωσης με εθνικές πρόσθετες διατάξεις έτσι ώστε ολόκληρο το σύστημα να καθίσταται λειτουργικό.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή προσδιόρισε μια σειρά από παράγοντες που καθιστούν τις διευκρινίσεις από τα κράτη μέλη απαραίτητες τόσο για την ορθή κατανόηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο όσο και για τη λειτουργία της συνολικής εικόνας των κανόνων σύναψης συμβάσεων σε εθνικό επίπεδο:

- θέσπιση μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής σε διάφορα θεσμικά επίπεδα (εθνικό / ομοσπονδιακό, περιφερειακό, τοπικό),
- εκτός από τα διάφορα κανονιστικά επίπεδα, σε πολλά κράτη μέλη θεσπίζονται επίσης κανόνες ανάλογα με τον εκάστοτε τομέα ή την κατηγορία της σύναψης συμβάσεων που αφορούν,
- διοικητικά μέτρα γενικού ή ειδικού χαρακτήρα που συμπληρώνουν και σε μερικές περιπτώσεις επικαλύπτουν το βασικό νομικό πλαίσιο.

Μόνο τα κράτη μέλη μπορούν να διευκρινίσουν πώς τα διάφορα μέτρα μεταφέρονται σε κοινοτικές οδηγίες στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων και πώς τα εν λόγω μέτρα αλληλεπιδρούν με άλλα μέτρα.

Για τους λόγους αυτούς, τα έγγραφα που εξηγούν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων μερών της εν λόγω οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να γνωστοποιούνται μαζί με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, σε συγκεκριμένους πίνακες αντιστοιχίας, οι οποίοι συνιστούν ένα λειτουργικό εργαλείο για την ανάλυση των εθνικών μέτρων.

• **Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος**

Η προτεινόμενη πράξη αφορά θέμα του ΕΟΧ και πρέπει, επομένως, να καλύπτει και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

• **Λεπτομερής επεξήγηση της πρότασης**

1) Απλοποίηση και αύξηση της ευελιξίας των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων

Η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει την απλοποίηση και την αύξηση της ευελιξίας του διαδικαστικού συστήματος που προβλέπουν οι ισχύουσες οδηγίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Για το σκοπό αυτό, περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

Διευκρίνιση του πεδίου εφαρμογής: Η βασική έννοια της «δημόσιας σύμβασης», η οποία εμφανίζεται και στον τίτλο της προτεινόμενης οδηγίας εισήχθη πρόσφατα προκειμένου να προσδιοριστεί καλύτερα το πεδίο εφαρμογής και ο σκοπός της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων και να διευκολυνθεί η εφαρμογή κατώτατων ορίων. Οι ορισμοί μερικών βασικών εννοιών που προσδιορίζουν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (για παράδειγμα των οργανισμών δημοσίου δικαίου, των συμβάσεων δημόσιων έργων και υπηρεσιών, των μεικτών συμβάσεων) έχουν αναθεωρηθεί βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής

Ένωσης. Παράλληλα, η πρόταση επιθυμεί να διατηρήσει τη συνέχεια στη χρήση εννοιών και νοημάτων που έχουν αναπτυχθεί με την πάροδο του χρόνου μέσω της νομολογίας του Δικαστηρίου και είναι ευρέως γνωστές στους νομικούς. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να σημειωθεί ότι τυχόν μικρές παρεκκλίσεις από τη διατύπωση ή την παρουσίαση που είναι γνωστές από τις προηγούμενες οδηγίες δεν συνεπάγονται απαραίτητα αλλαγή στην ουσία, αλλά μπορεί να οφείλονται στην απλοποίηση των κειμένων.

Η έννοια των ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων αποτελεί κεντρικό στοιχείο στον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, καθώς οι φορείς που δεν είναι ούτε αναθέτουσες αρχές ούτε δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια της οδηγίας υπόκεινται σε αυτήν μόνο στον βαθμό που ασκούν μία από τις δραστηριότητες που καλύπτονται με βάση τέτοιου είδους δικαιώματα. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι τα δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και όπου η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια, ιδιαίτερα σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, δεν συνιστούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

Η παραδοσιακή διάκριση μεταξύ των επονομαζόμενων υπηρεσιών προτεραιότητας και μη προτεραιότητας (υπηρεσίες «Α» και «Β») καταργείται. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης έδειξαν ότι δεν δικαιολογείται πλέον ο περιορισμός της πλήρους εφαρμογής της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων σε μια περιορισμένη ομάδα υπηρεσιών. Ωστόσο, κατέστη επίσης σαφές ότι το κανονικό καθεστώς δημόσιων συμβάσεων δεν είναι προσαρμοσμένο σε κοινωνικές υπηρεσίες που χρειάζονται ένα συγκεκριμένο σύνολο κανόνων (βλ. κατωτέρω).

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, το πεδίο εφαρμογής όσον αφορά τους τομείς που καλύπτονται παραμένει σε μεγάλο βαθμό αμετάβλητο. Ωστόσο, οι συμβάσεις που συνάπτονται με σκοπό την αναζήτηση πετρελαίου και φυσικού αερίου αφαιρέθηκαν από το πεδίο εφαρμογής, καθώς διαπιστώθηκε πως ο εν λόγω τομέας δέχεται τόσο μεγάλη ανταγωνιστική πίεση ώστε οι συμβασιακές ρυθμίσεις που θεσπίζονται με την οδηγία δεν είναι πλέον απαραίτητες. Η κατάσταση του ανταγωνισμού στον εν λόγω τομέα δραστηριοτήτων εξετάστηκε στο πλαίσιο τεσσάρων αιτήσεων εξαίρεσης σύμφωνα με το υφιστάμενο άρθρο 30⁸. Και στις τέσσερις περιπτώσεις διαπιστώθηκε πως η αντίστοιχη γεωγραφική αγορά ήταν

⁸ Εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2011/481/ΕΕ, της 28ης Ιουλίου 2011, σχετικά με την εξαίρεση της αναζήτησης πετρελαίου και φυσικού αερίου και της εκμετάλλευσης πετρελαίου στη Δανία, εκτός της Γροιλανδίας και των Νήσων Φερόε, από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ΕΕ L 197 της 29.7.2011, σ. 20, εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2011/372/ΕΕ, της 24ης Ιουνίου 2011, σχετικά με την εξαίρεση της αναζήτησης πετρελαίου και αερίου και της εκμετάλλευσης πετρελαίου στην Ιταλία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ΕΕ L 166 της 25.6.2011, σ. 28, εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2010/192/ΕΕ, της 29ης Μαρτίου 2010, σχετικά με την εξαίρεση της αναζήτησης και της εκμετάλλευσης πετρελαίου και αερίου στην Αγγλία, τη Σκωτία και την Ουαλία από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ΕΕ L 84 της 31.3.2010, σ. 52, απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2009/546/ΕΚ, της 8ης Ιουλίου 2009, σχετικά με την εξαίρεση της αναζήτησης και της εκμετάλλευσης πετρελαίου και αερίου στις Κάτω Χώρες από την εφαρμογή της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, ΕΕ L 181 της 14.7.2009, σ. 53.

παγκόσμια, γεγονός το οποίο είναι επιπλέον σύμφωνο με την καθιερωμένη πρακτική στις περιπτώσεις συγχωνεύσεων⁹. Το σταθερό συμπέρασμα που προέκυψε ήταν ότι η αγορά αναζήτησης δεν χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Με εξαίρεση ορισμένες εταιρείες κρατικής ιδιοκτησίας, η αγορά χαρακτηρίζεται από την παρουσία τριών άλλων κάθετα οργανωμένων ιδιωτικών εταιρειών σε διεθνές επίπεδο, οι οποίες ονομάζονται «υπερμείζονες» (BP, ExxonMobil και Shell), καθώς και ορισμένων άλλων που συγκαταλέγονται στις αποκαλούμενες «μεγάλες». Το επιμέρους μερίδιο αγοράς ακόμα και των υπερμείζονων υπολείπεται κατά πολύ του ενός τοις εκατό. Διαπιστώθηκε συστηματικά ότι όλα αυτά αποτελούν ενδείξεις άμεσης έκθεσης σε ανταγωνισμό και η πρόσβαση στην αγορά απελευθερώνεται ακόμα περισσότερο με τις διατάξεις της οδηγίας για την αδειοδότηση υδρογονανθράκων¹⁰. Κατά συνέπεια, κρίνεται σκόπιμο να απλοποιηθεί το νομικό καθεστώς και να ελαφρυνθεί ο διοικητικός φόρτος όλων όσων εμπλέκονται (αναθέτουσες αρχές, κράτη μέλη, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο), αποφεύγοντας την ανάγκη έγκρισης μεμονωμένων αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 30 για καθένα από τα υπόλοιπα 23 κράτη μέλη.

Προσέγγιση «εργαλειοθήκης»: Τα συστήματα των κρατών μελών θα παρέχουν τις τρεις βασικές μορφές διαδικασίας που υφίστανται ήδη σύμφωνα με τις ισχύουσες οδηγίες: ανοικτή και κλειστή διαδικασία, καθώς και διαδικασία με διαπραγμάτευση με προηγούμενο διαγωνισμό. Μπορούν επίσης να προβλέψουν, είτε ως τυποποιημένη διαδικασία είτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη σύμπραξη καινοτομίας, μια νέα μορφή διαδικασίας για καινοτόμες συμβάσεις (βλ. παρακάτω).

Επιπλέον, οι αναθέτοντες φορείς θα έχουν στη διάθεσή τους ένα σύνολο έξι συγκεκριμένων τεχνικών και εργαλείων για τη σύναψη συγκεντρωτικών και ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων: συμφωνίες-πλαίσιο, δυναμικά συστήματα αγορών, ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί, ηλεκτρονικοί κατάλογοι, κεντρικές αρχές προμηθειών και συμβάσεις από κοινού. Σε σύγκριση με την υφιστάμενη οδηγία, τα ανωτέρω εργαλεία έχουν βελτιωθεί και διευκρινιστεί με στόχο τη διευκόλυνση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων.

Προώθηση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων: Η χρήση ηλεκτρονικών επικοινωνιών και μέσων επεξεργασίας συναλλαγών από τους αγοραστές μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση πόρων και σε βελτιωμένα αποτελέσματα των δημόσιων συμβάσεων, περιορίζοντας τη σπατάλη και τα σφάλματα. Η πρόταση στοχεύει να βοηθήσει τα κράτη μέλη να επιτύχουν τη μετάβαση στις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις, επιτρέποντας στους προμηθευτές να λαμβάνουν μέρος σε διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων μέσω του διαδικτύου σε όλη την εσωτερική αγορά. Για το σκοπό αυτό, η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει την υποχρεωτική διαβίβαση των προκηρύξεων με ηλεκτρονική μορφή, την υποχρεωτική ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης και επιβάλλει τη μετάβαση σε πλήρως ηλεκτρονική επικοινωνία, ιδιαίτερα ηλεκτρονική υποβολή, σε όλες τις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων με μεταβατική περίοδο δύο ετών. Συνεπάγεται τον εξορθολογισμό και τη

⁹ Βλέπε ιδιαιτέρως απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2004/284/EK, της 29ης Σεπτεμβρίου 1999, με την οποία μια συγκέντρωση κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και τη συμφωνία για τον ΕΟΧ (Υπόθεση αριθ. IV/M.1383 - Exxon/Mobil) και μεταγενέστερες αποφάσεις, μεταξύ άλλων, απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 03/05/2007 περί του συμβατού μιας συγκεντρώσεως με την κοινή αγορά (Υπόθεση αριθ. COMP/M.4545 - STATOIL / HYDRO) με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου.

¹⁰ Οδηγία 94/22/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 1994, για τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων, ΕΕ L 79 της 29.3.1996, σ. 30.

βελτίωση των δυναμικών συστημάτων αγορών και των ηλεκτρονικών καταλόγων, πλήρως ηλεκτρονικών εργαλείων για δημόσιες συμβάσεις που είναι ειδικά προσαρμοσμένα σε ιδιαίτερα συγκεντρωτικές συμβάσεις που διαχειρίζονται οι κεντρικές αρχές προμηθειών. Με το εργαλείο των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων οι αναθέτουσες αρχές θα είναι επίσης σε θέση να προλαμβάνουν, να εντοπίζουν και να διορθώνουν σφάλματα τα οποία οφείλονται γενικώς σε παρανοήσεις ή εσφαλμένη ερμηνεία των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων.

Εκσυγχρονισμός των διαδικασιών: Η πρόταση παρέχει μια πιο ευέλικτη και φιλική προς το χρήστη προσέγγιση για ορισμένα σημαντικά χαρακτηριστικά των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Τα χρονικά όρια για τις συμμετοχές και την υποβολή προσφορών έχουν μειωθεί και επιτρέπουν ταχύτερες και πιο εξορθολογισμένες δημόσιες συμβάσεις. Η διάκριση μεταξύ της επιλογής των προσφερόντων και της ανάθεσης της σύμβασης, η οποία συχνά αποτελεί πηγή σφαλμάτων και παρανοήσεων έγινε πιο ευέλικτη, επιτρέποντας στους αναθέτοντες φορείς να προσδιορίζουν την πλέον πρακτική ιεράρχηση εξετάζοντας τα κριτήρια ανάθεσης πριν από τα κριτήρια επιλογής και να λαμβάνουν υπόψη την οργάνωση και την ποιότητα του προσωπικού στο οποίο έχει ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης ως κριτήριο ανάθεσης.

Η διαδικασία εξαίρεσης των συμβάσεων που ανατίθενται σε επαρκώς ανταγωνιστικές αγορές (οι τρέχουσες «αποφάσεις δύναμει του άρθρου 30») απλοποιήθηκε και εξορθολογίστηκε. Επίσης, επανεξετάστηκαν και διευκρινίστηκαν μια σειρά από εξαιρέσεις, ιδιαίτερα οι σημαντικές στην πράξη εξαιρέσεις που αφορούν ομίλους και κοινοπραξίες επιχειρήσεων.

Η τροποποίηση των συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους είναι ένα ζήτημα που αφορά και προβληματίζει ολοένα και περισσότερο τους ενδιαφερόμενους. Μια ειδική διάταξη σχετικά με την τροποποίηση των συμβάσεων αναφέρει τις βασικές λύσεις που έχουν αναπτυχθεί από τη νομολογία και παρέχει μια ρεαλιστική λύση για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων περιστάσεων που απαιτούν την προσαρμογή μιας δημόσιας σύμβασης κατά τη διάρκειά της.

2) Στρατηγική χρήση των δημόσιων συμβάσεων ως ανταπόκριση σε νέες προκλήσεις

Η προτεινόμενη οδηγία βασίζεται στην *προσέγγιση εξουσιοδότησης* που παρέχει στους αναθέτοντες φορείς τα μέσα που χρειάζονται για να συνεισφέρουν στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» χρησιμοποιώντας την αγοραστική τους ισχύ για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών που προωθούν την καινοτομία, σέβονται το περιβάλλον και καταπολεμούν την αλλαγή του κλίματος, συμβάλλοντας παράλληλα στη βελτίωση της απασχόλησης, της δημόσιας υγείας και των κοινωνικών συνθηκών.

Κόστος κύκλου ζωής: Η πρόταση δίνει στους αγοραστές τη δυνατότητα να βασίζονται τις αποφάσεις ανάθεσής τους στο κόστος κύκλου ζωής των προϊόντων, των υπηρεσιών ή των έργων που πρόκειται να αγοραστούν. Ο κύκλος ζωής καλύπτει όλα τα στάδια ύπαρξης ενός προϊόντος ή έργων, ή παροχής μιας υπηρεσίας, από την αγορά των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι τη διάθεση, την εκκαθάριση και την ολοκλήρωση. Οι δαπάνες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη δεν περιλαμβάνουν μόνο τις άμεσες χρηματικές δαπάνες, αλλά και το εξωτερικό περιβαλλοντικό κόστος, εφόσον μπορεί να αποτιμηθεί χρηματικά και να επαληθευτεί. Στις περιπτώσεις που έχει αναπτυχθεί κοινή μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να τη χρησιμοποιήσουν.

Διαδικασία παραγωγής: Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αναφέρουν όλους τους παράγοντες που συνδέονται άμεσα με τη διαδικασία παραγωγής στις τεχνικές προδιαγραφές και στα κριτήρια ανάθεσης, εφόσον αναφέρονται σε πτυχές της διαδικασίας παραγωγής που

συνδέονται στενά με τη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής του αγαθού ή παροχής της υπηρεσίας που αγοράζεται. Από αυτούς τους παράγοντες αποκλείονται οι απαιτήσεις που δεν σχετίζονται με τη διαδικασία παραγωγής των προϊόντων, των έργων ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από τη δημόσια σύμβαση, όπως είναι η γενική απαίτηση εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που καλύπτει τη γενικότερη λειτουργία του εργολήπτη.

Σήματα: Οι αναθέτοντες φορείς ενδέχεται να απαιτούν τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες να φέρουν συγκεκριμένα σήματα που πιστοποιούν περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά, εφόσον αποδέχονται και ανάλογα σήματα. Αυτό ισχύει για παράδειγμα όσον αφορά τα ευρωπαϊκά ή (πολύ-)εθνικά οικολογικά σήματα ή σήματα που πιστοποιούν ότι για ένα προϊόν δεν έχει χρησιμοποιηθεί παιδική εργασία. Τα εν λόγω συστήματα πιστοποίησης πρέπει να αφορούν χαρακτηριστικά που σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και να δημιουργούνται βάσει επιστημονικών πληροφοριών, να θεσπίζονται στο πλαίσιο μιας ανοικτής και διαφανούς διαδικασίας και να είναι προσβάσιμα από όλους τους ενδιαφερόμενους.

Επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις υποχρεωτικής νομοθεσίας του κοινωνικού, εργατικού ή περιβαλλοντικού δικαίου: Δυνάμει της προτεινόμενης οδηγίας, ένας αναθέτων φορέας μπορεί να αποκλείει οικονομικούς φορείς από τη διαδικασία, εάν προσδιορίσει παραβάσεις των υποχρεώσεων που θεσπίζονται από τη νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού, εργατικού ή περιβαλλοντικού δικαίου ή διατάξεων του διεθνούς εργατικού δικαίου. Επιπλέον, οι αναθέτοντες φορείς θα υποχρεούνται να απορρίπτουν προσφορές εάν έχουν διαπιστώσει ότι είναι υπερβολικά χαμηλές λόγω παραβάσεων της νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού, εργατικού ή περιβαλλοντικού δικαίου.

Κοινωνικές υπηρεσίες: Η αξιολόγηση των επιπτώσεων και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έχει δείξει ότι οι κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες έχουν ειδικά χαρακτηριστικά που τις καθιστούν ακατάλληλες για την εφαρμογή των κανονικών διαδικασιών για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών. Οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται συνήθως εντός ενός ειδικού πλαισίου που διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών λόγω διαφορετικών διοικητικών, οργανωτικών και πολιτισμικών συνθηκών. Από τη φύση τους, οι υπηρεσίες αυτές έχουν πολύ περιορισμένη διασυνοριακή διάσταση. Συνεπώς, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια στην οργάνωση της επιλογής των παρόχων υπηρεσιών. Η πρόταση λαμβάνει υπόψη τα ανωτέρω στοιχεία, προβλέποντας ειδικό καθεστώς για τις συμβάσεις που καλύπτουν τις εν λόγω υπηρεσίες, με υψηλότερο κατώτατο όριο ύψους 1.000.000 ευρώ και επιβάλλοντας μόνο το σεβασμό των βασικών αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Μια ποσοτική ανάλυση των αξιών των συμβάσεων για τις σχετικές υπηρεσίες που ανατίθενται σε οικονομικούς φορείς του εξωτερικού έχει δείξει ότι οι συμβάσεις κάτω της ανωτέρω αξίας δεν έχουν συνήθως διασυνοριακό ενδιαφέρον, στο ιδιαίτερο πλαίσιο των συμβάσεων στους τομείς κοινής ωφελείας.

Καινοτομία: Η έρευνα και η καινοτομία διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Οι αγοραστές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αγοράζουν καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες που προάγουν τη μελλοντική ανάπτυξη και βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών. Για το σκοπό αυτό, η πρόταση προβλέπει τη σύμπραξη καινοτομίας, μια νέα ειδική διαδικασία για την ανάπτυξη και την επακόλουθη αγορά νέων, καινοτόμων προϊόντων, έργων και υπηρεσιών, εφόσον μπορούν να παραδοθούν στα συμφωνηθέντα επίπεδα επιδόσεων και με το συμφωνηθέν κόστος. Επιπλέον, η πρόταση βελτιώνει και απλουστεύει τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου και διευκολύνει τις

διασυνοριακές από κοινού δημόσιες συμβάσεις που αποτελούν σημαντικό εργαλείο για την αγορά καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

3) Καλύτερη πρόσβαση στην αγορά για ΜΜΕ και νεοσύστατες επιχειρήσεις

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) εμφανίζουν τεράστιο δυναμικό για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη μεγέθυνση και την καινοτομία. Η εύκολη πρόσβαση σε αγορές δημόσιων συμβάσεων μπορεί να τις βοηθήσει να αξιοποιήσουν αυτό το δυναμικό, επιτρέποντας παράλληλα στους αναθέτοντες φορείς να διευρύνουν τη βάση των προμηθευτών τους, με το θετικό αποτέλεσμα υψηλότερου ανταγωνισμού για δημόσιες συμβάσεις. Προκειμένου να καταστούν οι δημόσιες συμβάσεις όσον το δυνατόν πιο προσιτές στις ΜΜΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε το 2008 τον «Ευρωπαϊκό κώδικα βέλτιστων πρακτικών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες συμβάσεις»¹¹. Η πρόταση βασίζεται στο ανωτέρω έργο και προβλέπει συγκεκριμένα μέτρα για την κατάργηση των εμποδίων της πρόσβασης των ΜΜΕ στην αγορά.

Απλοποίηση των υποχρεώσεων ενημέρωσης: Κατά συνέπεια, προβλέπεται ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να εφαρμόζουν τα κριτήρια επιλογής που παρέχονται στην προτεινόμενη οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις και ότι, στις περιπτώσεις που το πράττουν, είναι υποχρεωμένοι στη συνέχεια να εφαρμόζουν τις διατάξεις που αφορούν ιδιαίτερα το ανώτατο όριο των απαιτήσεων σχετικά με τον ελάχιστο κύκλο εργασιών καθώς και τις διατάξεις που αφορούν ιδιαίτερα την αυτοπιστοποίηση.

Καλύτερη πρόσβαση σε συμφωνίες-πλαίσια: Σύμφωνα με τις ισχύουσες οδηγίες, δεν υπάρχει περιορισμός όσον αφορά τη διάρκεια των συμφωνιών-πλαισίων που συνάπτονται στους τομείς κοινής ωφελείας. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μονοπωλιακό έλεγχο της αγοράς. Η πρόταση περιορίζει τη διάρκεια σε τέσσερα έτη (εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις), βελτιώνοντας την πρόσβαση σε επιχειρηματικές ευκαιρίες και ενισχύοντας τον ανταγωνισμό, με αποτέλεσμα να επωφελούνται και οι ΜΜΕ.

Άμεση πληρωμή υπεργολάβων: Επιπλέον, το κράτος μέλος μπορεί να προβλέψει τη δυνατότητα των υπεργολάβων να ζητούν την άμεση πληρωμή τους από τον αναθέτοντα φορέα για τις προμήθειες, τα έργα και τις υπηρεσίες που παρέχουν στον κύριο εργολήπτη στο πλαίσιο της εκτέλεσης της σύμβασης. Με αυτόν τον τρόπο παρέχεται στους υπεργολάβους, που συχνά είναι ΜΜΕ, ένας αποτελεσματικός τρόπος προστασίας των συμφερόντων τους όσον αφορά τις πληρωμές τους.

4) Ορθές διαδικασίες

Τα συναφή χρηματοοικονομικά συμφέροντα και η αλληλεπίδραση μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα καθιστούν τις συμβάσεις τομέα πιθανού κινδύνου για επισφαλείς επιχειρηματικές πρακτικές όπως σύγκρουση συμφερόντων, ευνοιοκρατία και διαφθορά. Η πρόταση βελτιώνει τις υπάρχουσες διασφαλίσεις έναντι τέτοιων κινδύνων και προβλέπει συμπληρωματική προστασία.

Συγκρούσεις συμφερόντων: Η πρόταση περιέχει μια ειδική διάταξη σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων, η οποία καλύπτει τις τρέχουσες, ενδεχόμενες ή αντιληπτές καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων που αφορούν τα μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή των παρόχων των υπηρεσιών των δημόσιων συμβάσεων που

¹¹ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής SEC(2008) 2193.

επεμβαίνουν στη διαδικασία, καθώς και τα διοικητικά στελέχη της αναθέτουσας αρχής, που ενδέχεται να επηρεάσουν το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης ακόμα και αν δεν εμπλέκονται επισήμως σε αυτήν. Δεδομένων των διαφορών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ανάμεσα στις αναθέτουσες αρχές και τις επιχειρήσεις, κρίνεται σκόπιμο να περιοριστούν τέτοιου είδους διατάξεις στις συμβάσεις που εκτελούνται από τις πρώτες.

Παράνομη συμπεριφορά: Η πρόταση περιέχει μια ειδική διάταξη κατά της παράνομης συμπεριφοράς των υποψηφίων και των προσφερόντων, όπως είναι οι απόπειρες αθέμιτου επηρεασμού της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ή η σύναψη συμφωνιών με άλλους συμμετέχοντες για τη χειραγώγηση του αποτελέσματος της διαδικασίας, στην οποία περίπτωση οι υποψήφιοι ή προσφέροντες πρέπει να αποκλείονται από τη διαδικασία. Οι ανωτέρω παράνομες δραστηριότητες παραβιάζουν βασικές αρχές της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μπορούν να συντελέσουν σε σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Αθέμιτα πλεονεκτήματα: Οι διαβουλεύσεις της αγοράς αποτελούν ένα χρήσιμο μέσο ώστε οι αναθέτοντες φορείς να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη διάρθρωση, την ικανότητα και τη δυναμικότητα μιας αγοράς, ενώ παράλληλα οι φορείς της αγοράς ενημερώνονται σχετικά με τα έργα και τις απαιτήσεις δημόσιων συμβάσεων των αγοραστών. Εντούτοις, οι προκαταρκτικές επαφές με συμμετέχοντες της αγοράς δεν πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα αθέμιτα πλεονεκτήματα και στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Για αυτό το λόγο, η πρόταση περιέχει μια ειδική διάταξη σχετικά με τις διασφαλίσεις έναντι αδικαιολόγητων προτιμήσεων συμμετεχόντων που έχουν παράσχει συμβουλές στον αναθέτοντα φορέα ή έχουν συμμετάσχει στην προετοιμασία της διαδικασίας.

5) Διακυβέρνηση

Εθνικά όργανα εποπτείας: Η αξιολόγηση έδειξε ότι δεν παρακολουθούν όλα τα κράτη μέλη με συνέπεια και συστηματικότητα την υλοποίηση και τη λειτουργία των κανόνων σχετικά με τις συμβάσεις. Το γεγονός αυτό υπονομεύει την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, η πρόταση προβλέπει τον διορισμό από τα κράτη μέλη μιας ενιαίας εθνικής αρχής που θα είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση, την υλοποίηση και τον έλεγχο της νομοθεσίας περί συμβάσεων. Μόνο ένας οργανισμός με γενικότερα καθήκοντα θα διασφαλίσει την επισκόπηση των κύριων δυσκολιών υλοποίησης και θα μπορεί να προτείνει τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα για προβλήματα κυρίως διαρθρωτικού χαρακτήρα. Θα είναι σε θέση να παράσχει άμεση ενημέρωση σχετικά με τη λειτουργία της πολιτικής και τις ενδεχόμενες αδυναμίες της εθνικής νομοθεσίας και της πρακτικής εφαρμογής της, συνεισφέροντας έτσι στον ταχύ προσδιορισμό λύσεων και στη βελτίωση των διαδικασιών δημόσιων συμβάσεων.

Κέντρα γνώσεων: Σε πολλές περιπτώσεις, οι αναθέτοντες φορείς δεν διαθέτουν την απαιτούμενη εσωτερική εμπειρογνωμοσύνη για να διαχειριστούν πολύπλοκα έργα δημόσιων συμβάσεων. Η κατάλληλη και ανεξάρτητη επαγγελματική υποστήριξη από διοικητικές δομές θα βελτιώσει σημαντικά τα αποτελέσματα των δημόσιων συμβάσεων επεκτείνοντας τη βάση γνώσεων και τον επαγγελματισμό των δημόσιων αγοραστών και παρέχοντας υποστήριξη σε επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα σε ΜΜΕ. Συνεπώς, η πρόταση υποχρεώνει τα κράτη μέλη να παρέχουν υποστηρικτικές δομές που προσφέρουν νομικές και οικονομικές συμβουλές, καθοδήγηση, εκπαίδευση και υποστήριξη στην προετοιμασία και διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Υποστηρικτικές δομές ή μηχανισμοί υπάρχουν ήδη σε εθνικό επίπεδο, αλλά είναι οργανωμένοι με πολύ διαφορετικούς τρόπους και καλύπτουν

διαφορετικούς τομείς ενδιαφέροντος για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς. Επομένως, τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τους ανωτέρω μηχανισμούς, να βασίζονται στην εμπειρογνωμοσύνη τους και να προωθούν τις υπηρεσίες τους ως ένα κατάλληλο και σύγχρονο εργαλείο ικανό να παρέχει την κατάλληλη υποστήριξη σε αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς και οικονομικούς φορείς. Προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση της διαφθοράς και της ευνοιοκρατίας, οι αναθέτουσες αρχές θα υποχρεούνται να διαβιβάζουν το κείμενο των συμβάσεων που έχουν συναφθεί στο όργανο εποπτείας, το οποίο θα είναι επομένως σε θέση να εξετάζει ενδελεχώς τις εν λόγω συμβάσεις μήπως περιλαμβάνουν ύποπτα μοντέλα, και να παρέχουν πρόσβαση των ενδιαφερομένων στα έγγραφα αυτά, στον βαθμό που δεν θίγονται νόμιμα δημόσια ή ιδιωτικά συμφέροντα. Λόγω των εμφανών προβλημάτων προστασίας νόμιμων εμπορικών συμφερόντων και για την αποφυγή τυχόν στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, η εν λόγω υποχρέωση αυτή δεν θα πρέπει να επεκταθεί στις (δημόσιες ή ιδιωτικές) επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς αυτούς. Επιπλέον, πρέπει να αποφεύγεται η δημιουργία δυσανάλογου διοικητικού φόρτου· συνεπώς, η υποχρέωση να διαβιβάζεται το πλήρες κείμενο των συμβάσεων που έχουν συναφθεί θα πρέπει να παραμένει περιορισμένη στις συμβάσεις σχετικά υψηλής αξίας. Με τα προτεινόμενα κατώτατα όρια θα επιτευχθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ του αυξανόμενου διοικητικού φόρτου και της διασφάλισης μεγαλύτερης διαφάνειας: με κατώτατο όριο 1.000.000 ευρώ για τις προμήθειες και τις υπηρεσίες, και 10.000.000 ευρώ, η υποχρέωση αυτή θα ισχύει για το 10 – 20% όλων των δημόσιων συμβάσεων που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα.

Δεν προβλέπεται οι απαιτήσεις σχετικά με τα όργανα εποπτείας και τα κέντρα γνώσεων να προκαλέσουν πρόσθετο οικονομικό φόρτο για τα κράτη μέλη. Εάν η αναδιοργάνωση ή η προσαρμογή των δραστηριοτήτων των υφιστάμενων μηχανισμών και δομών αναμένεται να επιφέρει κάποιο κόστος, το εν λόγω κόστος θα αντισταθμιστεί μέσω της μείωσης των δικαστικών εξόδων (τόσο για τους αναθέτοντες φορείς όσο και για τις επιχειρήσεις), των δαπανών που σχετίζονται με καθυστερήσεις στην ανάθεση των συμβάσεων, λόγω της εσφαλμένης εφαρμογής των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων ή της ανεπαρκούς προετοιμασίας των διαδικασιών των δημόσιων συμβάσεων, καθώς και των δαπανών που προκύπτουν από το γεγονός ότι η παροχή συμβουλών στους αναθέτοντες φορείς σήμερα γίνεται με αποσπασματικό και αναποτελεσματικό τρόπο.

Διοικητική συνεργασία: Η πρόταση προβλέπει επίσης αποτελεσματική συνεργασία που επιτρέπει στα εθνικά όργανα εποπτείας να ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές και να συνεργάζονται μέσω του Συστήματος πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς (IMI).

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 53 παράγραφος 1, το άρθρο 62 και το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια¹²,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹³,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών¹⁴,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των επιπτώσεων και της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις¹⁵, κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθούν οι κανόνες για τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς οι εθνικές αρχές εξακολουθούν να δύνανται να επηρεάσουν τη συμπεριφορά των εν λόγω φορέων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους στο κεφάλαιό τους και της εκπροσώπησής τους στα όργανα διοίκησης, διαχείρισης ή εποπτείας των φορέων. Ένας άλλος λόγος για να συνεχιστεί η ρύθμιση των συμβάσεων στους εν λόγω τομείς είναι ο κλειστός χαρακτήρας των αγορών στις οποίες δραστηριοποιούνται οι φορείς, λόγω της ύπαρξης ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων που έχουν χορηγηθεί από τα

¹² EE C

¹³ EE C

¹⁴ EE C

¹⁵ SEC(2011) 853 τελικό, 27.6.2011

κράτη μέλη όσον αφορά την τροφοδότηση, τη διάθεση ή τη λειτουργία των δικτύων για την παροχή της οικείας υπηρεσίας.

- (2) Προκειμένου να διασφαλίζεται το άνοιγμα στον ανταγωνισμό για τις συμβάσεις που συνάπτονται από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, θα πρέπει να προβλεφθούν διατάξεις για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων από μια ορισμένη αξία και άνω. Ο συντονισμός τέτοιου είδους είναι απαραίτητος για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή των αρχών της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, της ελευθερίας της εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθώς και των αρχών που απορρέουν από αυτές, όπως η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αρχή της αποφυγής των διακρίσεων, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της διαφάνειας. Λαμβάνοντας υπόψη το χαρακτήρα των τομέων που επηρεάζονται από τέτοιου είδους συντονισμό, οι τομείς αυτοί θα πρέπει, παράλληλα με την προστασία της εφαρμογής των εν λόγω αρχών, να θεσπίσουν ένα πλαίσιο ορθής εμπορικής πρακτικής και να επιτρέπουν το μέγιστο περιθώριο ευελιξίας.
- (3) Για τις συμβάσεις αξίας που υπολείπεται των κατώτατων ορίων που ενεργοποιούν την εφαρμογή των διατάξεων περί συντονισμού της Ένωσης, κρίνεται σκόπιμο να υπενθυμιστεί η νομολογία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία ισχύουν οι κανόνες και αρχές της Συνθήκης.
- (4) Οι δημόσιες συμβάσεις διαδραματίζουν ρόλο ζωτικής σημασίας στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»¹⁶, ως ένα από τα μέσα που βασίζονται στην αγορά και πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη έξυπνης, αειφόρου και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης διασφαλίζοντας παράλληλα την αποδοτικότερη χρησιμοποίηση των δημόσιων κονδυλίων. Για το σκοπό αυτό, οι τρέχοντες κανόνες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που εγκρίθηκαν δυνάμει της οδηγίας 2004/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών¹⁷ και της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών¹⁸ πρέπει να αναθεωρηθούν και να εκσυγχρονιστούν με σκοπό να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, διευκολύνοντας ιδιαίτερα τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, καθώς και να επιτραπεί στους αγοραστές η καλύτερη χρήση της σύναψης δημόσιων συμβάσεων που υποστηρίζουν κοινούς στόχους για την κοινωνία. Επίσης, είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν οι βασικές έννοιες και νοήματα προκειμένου να διασφαλίζεται καλύτερη ασφάλεια δικαίου και να ενσωματωθούν ορισμένες πτυχές από τη σχετική καθιερωμένη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (5) Δυνάμει του άρθρου 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και

¹⁶ COM(2010) 2020 τελικό, 3.3.2010.

¹⁷ EE L 134 της 30.4.2004, σ. 1.

¹⁸ EE L 134 της 30.4.2004, σ. 114.

την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη. Η παρούσα οδηγία διευκρινίζει με ποιο τρόπο οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα εγγυάται στις αρχές αυτές τη δυνατότητα να επιτυγχάνουν, για τις συμβάσεις τους, την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής.

- (6) Θεωρείται σκόπιμο η έννοια της σύμβασης ή ο ορισμός του τι συνιστά ενιαία σύμβαση να προσεγγίζουν κατά το δυνατόν τους αντίστοιχους της οδηγίας [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της [...] για τις δημόσιες συμβάσεις¹⁹, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ιδιαιτερότητες των τομέων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία. Η έννοια της ενιαίας δημόσιας σύμβασης περιλαμβάνει όλες τις προμήθειες, τα έργα και τις υπηρεσίες που απαιτούνται για τη διεξαγωγή ενός συγκεκριμένου έργου, για παράδειγμα ενός σχεδίου έργου ή ενός συνόλου έργων, προμηθειών και/ή υπηρεσιών. Ενδείξεις της ύπαρξης ενός ενιαίου έργου μπορεί για παράδειγμα να είναι ο εκ των προτέρων συνολικός σχεδιασμός και η σύλληψη από τον αναθέτοντα φορέα, το γεγονός ότι τα διάφορα στοιχεία που αγοράζονται εκπληρώνουν μία μόνο οικονομική και τεχνική λειτουργία ή ότι συνδέονται λογικά με διαφορετικό τρόπο και εκτελούνται σε στενό χρονικό περιθώριο.
- (7) Προκειμένου να διασφαλίζεται ένα πραγματικό άνοιγμα της αγοράς και μια δίκαιη ισορροπία κατά την εφαρμογή των κανόνων περί συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, είναι απαραίτητο οι φορείς που καλύπτονται να προσδιορίζονται σε άλλη βάση εκτός του νομικού καθεστώτος τους. Επομένως, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν θίγεται η ίση μεταχείριση των αναθέτοντων φορέων που δραστηριοποιούνται στον δημόσιο τομέα και εκείνων που δραστηριοποιούνται στον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 345 της Συνθήκης για της λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι δεν θίγονται οι κανόνες που διέπουν το σύστημα ιδιοκτησιακού καθεστώτος στα κράτη μέλη.
- (8) Η έννοια των ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων αποτελεί κεντρικό στοιχείο στον ορισμό του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, καθώς οι φορείς που δεν είναι ούτε αναθέτουσες αρχές ούτε δημόσιες επιχειρήσεις κατά την έννοια της οδηγίας υπόκεινται στις διατάξεις της μόνο στον βαθμό που ασκούν μία από τις δραστηριότητες που καλύπτονται με βάση τέτοιου είδους δικαιώματα. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι τα δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας με βάση αντικειμενικά κριτήρια, ιδιαίτερα σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης, και για την οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα, δεν συνιστούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας. Στην εν λόγω νομοθεσία θα πρέπει να περιλαμβάνονται η οδηγία 98/30/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου²⁰, η οδηγία 96/92/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας²¹, η οδηγία

¹⁹ Βλ. σ. [] της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

²⁰ ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 1.

²¹ ΕΕ L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

97/67/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών²², η οδηγία 94/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 1994, για τους όρους χορήγησης και χρήσης των αδειών αναζήτησης, εξερεύνησης και παραγωγής υδρογονανθράκων²³ και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 του Συμβουλίου²⁴.

- (9) Οι αναθέτοντες φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα των πόσιμων υδάτων μπορούν επίσης να ασχολούνται και με άλλες δραστηριότητες σχετικές με τα ύδατα, όπως έργα στον τομέα της υδραυλικής μηχανικής, αρδευτικά ή αποστραγγιστικά έργα, ή έργα αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία για όλες τις δραστηριότητές τους που είναι σχετικές με τα ύδατα, όποιο τμήμα του «κύκλου των υδάτων» και να αφορούν. Ωστόσο, οι κανόνες για τη σύναψη συμβάσεων όπως αυτοί που προτείνονται για τις προμήθειες αγαθών δεν είναι κατάλληλοι για αγορές υδάτων, δεδομένης της ανάγκης προμήθειας υδάτων από πηγές κοντά στην περιοχή όπου θα χρησιμοποιηθούν.
- (10) Κρίνεται σκόπιμο να εξαιρεθούν οι συμβάσεις που συνάπτονται με σκοπό την αναζήτηση πετρελαίου και φυσικού αερίου, καθώς έχει διαπιστωθεί επανειλημμένα ότι ο εν λόγω τομέας δέχεται τόσο μεγάλη ανταγωνιστική πίεση ώστε οι συμβασιακές ρυθμίσεις που θεσπίζονται με την οδηγία δεν είναι πλέον απαραίτητες.
- (11) Είναι δυνατόν να ανατεθούν συμβάσεις με σκοπό την ικανοποίηση των απαιτήσεων πολλαπλών δραστηριοτήτων, που υπόκεινται πιθανώς σε διαφορετικά νομικά καθεστάτα. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το νομικό καθεστώς που ισχύει για μια ενιαία σύμβαση που προορίζεται να καλύψει πολλαπλές δραστηριότητες θα πρέπει να υπόκειται στους κανόνες που ισχύουν για την κύρια δραστηριότητα για την οποία προορίζεται. Ο προσδιορισμός της κύριας δραστηριότητας για την οποία προορίζεται η σύμβαση μπορεί να βασίζεται σε μια ανάλυση των απαιτήσεων τις οποίες πρέπει να πληροί η συγκεκριμένη σύμβαση, η οποία διενεργείται από τον αναθέτοντα φορέα με σκοπό να εκτιμηθεί η αξία της σύμβασης και να συνταχθούν τα έγγραφα της σύμβασης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην αγορά ενός μόνο τμήματος εξοπλισμού για την εκτέλεση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν είναι διαθέσιμες πληροφορίες που να επιτρέπουν την εκτίμηση των αντίστοιχων τιμών χρήσης, ίσως είναι αντικειμενικά αδύνατο να προσδιοριστεί η κύρια δραστηριότητα για την οποία προορίζεται η σύμβαση. Οι κανόνες που ισχύουν σε τέτοιες περιπτώσεις θα πρέπει να υποδεικνύονται.
- (12) Ακόμα και αν δεν οδηγούν απαραίτητα σε διεφθαρμένη συμπεριφορά, οι πραγματικές, ενδεχόμενες ή αντιληπτές συγκρούσεις συμφερόντων έχουν σημαντική δυνατότητα

²² EE L 15 της 21.1.1998, σ. 14.

²³ EE L 164 της 30.6.1994, σ. 3.

²⁴ EE L 315 της 3.12.2007, σ. 1.

αθέμιτου επηρεασμού των αποφάσεων σύναψης δημόσιων συμβάσεων, με αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την υπονόμηση της ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων. Συνεπώς, πρέπει να θεσπιστούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την επίλυση τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων. Δεδομένων των διαφορών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ανάμεσα στις αναθέτουσες αρχές και τις επιχειρήσεις, κρίνεται σκόπιμο να περιοριστούν τέτοιου είδους διατάξεις στις συμβάσεις που εκτελούνται από τις πρώτες.

- (13) Τυχόν παράνομη συμπεριφορά των συμμετεχόντων σε μια διαδικασία δημόσιας σύμβασης, όπως είναι οι απόπειρες αθέμιτου επηρεασμού της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ή η σύναψη συμφωνιών με άλλους συμμετέχοντες για τη χειραγώγηση του αποτελέσματος της διαδικασίας, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την παραβίαση των βασικών αρχών του δικαίου της Ένωσης και σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, οι οικονομικοί φορείς πρέπει να υποχρεούνται να υποβάλουν μια υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρουν ότι δεν συμμετέχουν σε τέτοιου είδους παράνομες συμπεριφορές και αποκλείονται εάν η εν λόγω δήλωση αποδειχθεί ψευδής.
- (14) Η απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986–1994)²⁵ καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, ενέκρινε συγκεκριμένα τη συμφωνία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ, στο εξής αναφερόμενη ως η «συμφωνία». Στόχος της εν λόγω συμφωνίας είναι η θέσπιση ενός πολυμερούς πλαισίου ισόρροπων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για τις δημόσιες συμβάσεις ενόψει της φιλελευθεροποίησης και της ανάπτυξης του παγκόσμιου εμπορίου. Οι αναθέτοντες φορείς πληρούν τις υποχρεώσεις δυνάμει των συμβάσεων που καλύπτονται από τη συμφωνία, καθώς και άλλων σχετικών διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν την Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζοντας την παρούσα οδηγία σε οικονομικούς φορείς τρίτων χωρών που έχουν υπογράψει τις συμφωνίες.
- (15) Η συμφωνία εφαρμόζεται σε συμβάσεις που υπερβαίνουν ορισμένα κατώτατα όρια τα οποία ορίζονται στη συμφωνία και εκφράζονται ως ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα. Τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία πρέπει να ευθυγραμμιστούν για να διασφαλιστεί ότι αντιστοιχούν στα κατώτατα όρια της συμφωνίας εκφρασμένα σε ευρώ. Ενδείκνυται επίσης να προβλεφθεί περιοδική αναθεώρηση των εκφρασμένων σε ευρώ κατώτατων ορίων, προκειμένου να προσαρμόζονται, μέσω καθαρά μαθηματικής πράξης, ανάλογα με τις τυχόν διακυμάνσεις της αξίας του ευρώ σε σχέση με το ειδικό τραβηκτικό δικαίωμα. Προκειμένου να αποφευχθεί ο πολλαπλασιασμός των κατώτατων ορίων, κρίνεται επιπλέον σκόπιμο, με την επιφύλαξη των διεθνών δεσμεύσεων της Ένωσης, να συνεχιστεί η εφαρμογή των ίδιων κατώτατων ορίων σε όλους τους αναθέτοντες φορείς, ανεξάρτητα από τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιούνται.
- (16) Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης έδειξαν ότι πρέπει να αναθεωρηθεί ο αποκλεισμός ορισμένων υπηρεσιών από την πλήρη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Σαν αποτέλεσμα, η πλήρης εφαρμογή της οδηγίας επεκτείνεται σε ορισμένες υπηρεσίες

²⁵ ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1.

(όπως είναι οι ξενοδοχειακές και οι νομικές υπηρεσίες, όπου εμφανίστηκε ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό διασυνοριακών συναλλαγών).

- (17) Άλλες κατηγορίες υπηρεσιών εξακολουθούν λόγω της φύσης τους να έχουν περιορισμένη διασυνοριακή διάσταση, και συγκεκριμένα οι υπηρεσίες που είναι γνωστές ως προσωπικές, όπως είναι ορισμένες κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται εντός ενός συγκεκριμένου πλαισίου που ποικίλλει σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, λόγω διαφορετικών πολιτισμικών παραδόσεων. Συνεπώς πρέπει να θεσπιστεί ειδικό καθεστώς για τις δημόσιες συμβάσεις που καλύπτουν αυτές τις υπηρεσίες, με υψηλότερο όριο ύψους 1.000.000 ευρώ. Στο ιδιαίτερο πλαίσιο των συμβάσεων στους εν λόγω τομείς, οι προσωπικές υπηρεσίες αξίας χαμηλότερης από αυτό το κατώτατο όριο συνήθως δεν ενδιαφέρουν τους παρόχους από άλλα κράτη μέλη, εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις για το αντίθετο, όπως χρηματοδότηση από την Ένωση για διασυνοριακά έργα. Οι συμβάσεις για προσωπικές υπηρεσίες που υπερβαίνουν το ανωτέρω όριο πρέπει να υπόκεινται σε διαφάνεια για όλη την Ένωση. Δεδομένης της σημασίας του πολιτισμικού πλαισίου και του ευαίσθητου χαρακτήρα των εν λόγω υπηρεσιών, τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια για τη διοργάνωση της επιλογής των παρόχων υπηρεσιών με τον τρόπο που κρίνουν καταλληλότερο. Οι κανόνες της παρούσας οδηγίας λαμβάνουν υπόψη αυτή την ανάγκη, επιβάλλοντας μόνο την τήρηση των βασικών αρχών διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης και διασφαλίζοντας ότι οι αναθέτοντες φορείς είναι σε θέση να εφαρμόζουν ειδικά ποιοτικά κριτήρια για την επιλογή των παρόχων υπηρεσιών, όπως τα κριτήρια που προβλέπονται στο εθελοντικό ευρωπαϊκό πλαίσιο ποιότητας για τις κοινωνικές υπηρεσίες της Επιτροπής κοινωνικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁶. Τα κράτη μέλη και/ή οι αναθέτοντες φορείς έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν οι ίδιες τις εν λόγω υπηρεσίες ή να οργανώσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες κατά τρόπο που δεν απαιτεί τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, για παράδειγμα μέσω απλής χρηματοδότησης των εν λόγω υπηρεσιών ή χορηγώντας άδειες εκμετάλλευσης ή άλλες άδειες σε όλους τους οικονομικούς φορείς που πληρούν τα κριτήρια που έχουν οριστεί εκ των προτέρων από τον αναθέτοντα φορέα, χωρίς περιορισμούς ή ποσοτώσεις, εφόσον το εν λόγω σύστημα διασφαλίζει επαρκή δημοσιοποίηση και συμμορφώνεται με τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων.
- (18) Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη και συνεπώς δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις που διεξάγονται από διεθνείς οργανισμούς εκ μέρους τους και για λογαριασμό τους. Υφίσταται, ωστόσο, η ανάγκη διευκρίνισης σε ποιο βαθμό η παρούσα οδηγία πρέπει να εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις που διέπονται από ειδικούς διεθνείς κανόνες.
- (19) Υπάρχει σημαντική έλλειψη ασφάλειας δικαίου σχετικά με το κατά πόσο η συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών πρέπει να καλύπτεται από τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων. Η σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερμηνεύεται διαφορετικά στα διάφορα κράτη μέλη και ακόμα και μεταξύ των αναθετουσών αρχών. Δεδομένου ότι η εν λόγω νομολογία ισχύει επίσης και για τις δημόσιες αρχές όταν δραστηριοποιούνται στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, κρίνεται σκόπιμο να διασφαλιστεί ότι ισχύουν οι ίδιοι κανόνες τόσο στην παρούσα οδηγία όσο και στην οδηγία [.../.../EE][για τις δημόσιες συμβάσεις].

²⁶ SPC/2010/10/8 τελικό της 6.10.2010.

- (20) Κρίνεται σκόπιμο να εξαιρεθούν ορισμένες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, προμηθειών και έργων που ανατίθενται σε συνδεδεμένη επιχείρηση που έχει ως κύρια δραστηριότητά της την παροχή τέτοιου είδους υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων στον όμιλο στον οποίο ανήκει, αντί να τα παρέχει στην αγορά. Κρίνεται επίσης κατάλληλο να εξαιρεθούν ορισμένες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, προμηθειών και έργων που ανατίθενται από έναν αναθέτοντα φορέα σε μια κοινοπραξία που απαρτίζεται από μια σειρά αναθέτοντων φορέων με σκοπό την εκτέλεση δραστηριοτήτων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και όπου συμμετέχει ο εν λόγω φορέας. Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω εξαίρεση δεν προκαλεί στρεβλώσεις του ανταγωνισμού προς όφελος των επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών που είναι συνδεδεμένες με τους αναθέτοντες φορείς· κρίνεται σκόπιμο να παρέχεται ένα κατάλληλο σύνολο κανόνων, ιδιαίτερα όσον αφορά τα ανώτατα όρια εντός των οποίων οι επιχειρήσεις μπορούν να αποκτήσουν μέρος του κύκλου εργασιών τους από την αγορά και άνω των οποίων χάνουν τη δυνατότητα ανάθεσης συμβάσεων χωρίς την προκήρυξη διαγωνισμού, τη δημιουργία κοινοπραξιών και τη σταθερότητα των δεσμών ανάμεσα στις εν λόγω κοινοπραξίες και τους αναθέτοντες φορείς από τους οποίους απαρτίζονται.
- (21) Κρίνεται επίσης σκόπιμο να διευκρινιστούν οι σχέσεις ανάμεσα στις διατάξεις για τη συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών και στις διατάξεις για την ανάθεση συμβάσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή στο πλαίσιο κοινοπραξιών.
- (22) Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται ούτε σε συμβάσεις που προορίζονται να επιτρέψουν την εκτέλεση μιας δραστηριότητας που αναφέρεται στα άρθρα 5 έως 11 ούτε σε διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται για την επιδίωξη μιας τέτοιας δραστηριότητας αν, στο κράτος μέλος όπου εκτελείται η εν λόγω δραστηριότητα, είναι άμεσα εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές όπου η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμο να διατηρηθεί η διαδικασία, η οποία ισχύει για όλους τους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, η οποία θα επιτρέπει να ληφθούν υπόψη οι επιδράσεις στο τρέχον ή στο μελλοντικό άνοιγμα στον ανταγωνισμό. Μια τέτοιου είδους διαδικασία θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια δικαίου για τους εμπλεκόμενους φορείς, καθώς και μια κατάλληλη διαδικασία λήψης αποφάσεων, η οποία να διασφαλίζει, εντός σύντομων προθεσμιών, την ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης στον εν λόγω χώρο.
- (23) Η άμεση έκθεση στον ανταγωνισμό θα πρέπει να αξιολογείται με βάση αντικειμενικά κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οικείου τομέα. Η εν λόγω αξιολόγηση περιορίζεται ωστόσο από τις ισχύουσες αυστηρές προθεσμίες και από το γεγονός ότι πρέπει να βασίζεται στις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στην Επιτροπή – είτε από ήδη διαθέσιμες πηγές είτε από τις πληροφορίες που προκύπτουν στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 28 – οι οποίες δεν μπορούν να συμπληρωθούν από περισσότερο χρονοβόρες μεθόδους, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα των δημόσιων ερωτήσεων που απευθύνονται στους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς. Συνεπώς, η αξιολόγηση της άμεσης έκθεσης στον ανταγωνισμό που μπορεί να διενεργηθεί στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας πραγματοποιείται με την επιφύλαξη της πλήρους εφαρμογής του νόμου περί ανταγωνισμού.
- (24) Η υλοποίηση και εφαρμογή κατάλληλης νομοθεσίας της Ένωσης για την απελευθέρωση ενός δεδομένου τομέα ή μέρους αυτού θεωρείται ότι παρέχει επαρκείς λόγους για να υποτεθεί ότι υφίσταται ελεύθερη πρόσβαση στην εν λόγω αγορά. Τέτοιου είδους κατάλληλη νομοθεσία πρέπει να προσδιορίζεται σε παράρτημα με

δυνατότητα επικαιροποίησης από την Επιτροπή. Κρίνεται σκόπιμο το εν λόγω παράρτημα να παραπέμπει επί του παρόντος στην οδηγία 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK²⁷, στην οδηγία 2009/72/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/EK²⁸ και στην οδηγία 94/22/EK.

- (25) Η έρευνα και η καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής και της κοινωνικής καινοτομίας, συγκαταλέγονται στους βασικούς μοχλούς της μελλοντικής ανάπτυξης και έχουν τοποθετηθεί στο επίκεντρο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να κάνουν τη βέλτιστη στρατηγική χρήση των δημόσιων συμβάσεων για την ενθάρρυνση της καινοτομίας. Η αγορά καινοτόμων αγαθών και υπηρεσιών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών, αντιμετωπίζοντας σημαντικές κοινωνικές προκλήσεις. Συνεισφέρει στην επίτευξη της βέλτιστης οικονομικής απόδοσης για το χρήμα, καθώς και σε ευρύτερα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη από την άποψη της δημιουργίας νέων ιδεών, της μετάφρασής τους σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες και κατά συνέπεια της προώθησης αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης. Η παρούσα οδηγία πρέπει να συμβάλει στη διευκόλυνση των συμβάσεων καινοτομίας και να βοηθήσει τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους στόχους της «Ένωσης καινοτομίας». Συνεπώς, πρέπει να προβλεφθεί μια ειδική διαδικασία δημόσιας σύμβασης η οποία επιτρέπει στους αναθέτοντες φορείς να καθιερώσουν μια μακροπρόθεσμη σύμβαση καινοτομίας για την ανάπτυξη και την επακόλουθη αγορά νέων, καινοτόμων προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών, εφόσον μπορούν να παραδοθούν στα συμφωνηθέντα επίπεδα επιδόσεων και με το συμφωνηθέν κόστος. Η σύμβαση πρέπει να είναι δομημένη κατά τρόπο ώστε να μπορεί να παρέχει την απαραίτητη ζήτηση της αγοράς, παρέχοντας κίνητρα για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης χωρίς μονοπωλιακό έλεγχο της αγοράς.
- (26) Λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων για τον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, για λόγους ανωτέρας βίας σύμφωνα με την υφιστάμενη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε είναι σαφές εξ αρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό, μεταξύ άλλων και γιατί υπάρχει αντικειμενικά μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. Μόνον οι καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από τον ίδιο τον αναθέτοντα φορέα με στόχο τη μελλοντική διαδικασία δημόσιας σύμβασης, και εφόσον δεν υπάρχουν ικανοποιητικές επιλογές υποκατάστασης, η διαθεσιμότητα των οποίων πρέπει να αξιολογηθεί σε βάθος.
- (27) Τα ηλεκτρονικά μέσα ανταλλαγής πληροφοριών και επικοινωνίας μπορούν να απλοποιήσουν σημαντικά τη δημοσίευση προκηρύξεων και να ενισχύσουν την

²⁷ EE L 211 της 14.8.2009, σ. 94.

²⁸ EE L 211 της 14.8.2009, σ. 55.

αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Για αυτό το λόγο πρέπει να εξελιχθούν στα τυποποιημένα μέσα ανταλλαγής πληροφοριών και επικοινωνίας σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Η χρήση των ηλεκτρονικών μέσων επίσης εξοικονομεί χρόνο. Κατά συνέπεια, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί μείωση των ελάχιστων προθεσμιών όταν χρησιμοποιούνται τα εν λόγω ηλεκτρονικά μέσα, υπό τον όρο, ωστόσο, ότι οι προθεσμίες συμβιβάζονται με το συγκεκριμένο τρόπο διαβίβασης που προβλέπεται σε επίπεδο Ένωσης. Συν τοις άλλοις, τα ηλεκτρονικά μέσα ανταλλαγής πληροφοριών και επικοινωνίας που περιλαμβάνουν κατάλληλες λειτουργίες μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να προλαμβάνουν, να εντοπίζουν και να διορθώνουν σφάλματα που προκύπτουν κατά τις διαδικασίες των δημόσιων συμβάσεων.

- (28) Έχει εμφανιστεί μια ισχυρή τάση προς τη συγκέντρωση της ζήτησης από τους δημόσιους αγοραστές στις αγορές δημόσιων συμβάσεων της Ένωσης, με στόχο την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων χαμηλότερων τιμών και κόστους συναλλαγής, καθώς και τη βελτίωση και ενίσχυση του επαγγελματισμού στη διαχείριση των δημόσιων συμβάσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συγκέντρωσης των αγορών είτε βάσει των εμπλεκόμενων αναθέτοντων φορέων είτε βάσει του όγκου και της αξίας τους με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, η συγκέντρωση και η κεντρική διαχείριση των αγορών πρέπει να υπόκειται σε προσεκτική παρακολούθηση προκειμένου να αποφευχθεί η υπερβολική συγκέντρωση αγοραστικής δύναμης και οι αθέμιτες πρακτικές και να διαφυλαχθεί η διαφάνεια και ο ανταγωνισμός, καθώς και οι ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- (29) Το εργαλείο των συμφωνιών-πλαισίων μπορεί να είναι μια αποτελεσματική τεχνική σύναψης δημόσιων συμβάσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ωστόσο, υφίσταται η ανάγκη ενίσχυσης του ανταγωνισμού βελτιώνοντας τη διαφάνεια και την πρόσβαση σε συμβάσεις που συνάπτονται μέσω συμφωνιών-πλαισίων. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμο να αναθεωρηθούν οι διατάξεις που ισχύουν για τις εν λόγω συμφωνίες, ιδιαίτερα παρέχοντας «μίνι διαγωνισμούς» για την ανάθεση συγκεκριμένων συμβάσεων με βάση τη συμφωνία και περιορίζοντας τη διάρκεια των συμφωνιών-πλαισίων.
- (30) Λαμβανομένης υπόψη της αποκτηθείσας εμπειρίας, συντρέχει επίσης η ανάγκη προσαρμογής των κανόνων που διέπουν τα δυναμικά συστήματα αγορών ώστε να επιτρέπουν στους αναθέτοντες φορείς να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες τις οποίες προσφέρει το ανωτέρω εργαλείο. Τα συστήματα πρέπει να απλοποιηθούν, ιδίως μέσω της λειτουργίας τους υπό τη μορφή κλειστής διαδικασίας, με την οποία καταργείται η ανάγκη ενδεικτικών προσφορών, που έχουν προσδιοριστεί ως μία από τις σημαντικότερες επιβαρύνσεις που σχετίζονται με τα εν λόγω συστήματα. Έτσι, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας που υποβάλλει αίτηση συμμετοχής και πληροί τα κριτήρια επιλογής πρέπει να επιτρέπεται να λάβει μέρος στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που διεξάγονται μέσω του δυναμικού συστήματος αγορών. Αυτή η τεχνική αγορών επιτρέπει στους αναθέτοντες φορείς να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών και συνεπώς να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των δημόσιων πόρων, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό.
- (31) Επιπλέον, αναπτύσσονται συνεχώς νέες ηλεκτρονικές τεχνικές αγορών, όπως είναι οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι. Συμβάλλουν στην ενίσχυση του ανταγωνισμού και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων προμηθειών, ιδίως λόγω της

εξοικονόμησης χρόνου και κόστους που συνεπάγεται η χρήση τους. Εντούτοις, πρέπει να θεσπιστούν ορισμένοι κανόνες για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση της εν λόγω χρήσης με τους κανόνες της παρούσας οδηγίας και με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας. Συγκεκριμένα, εάν εκτελείται νέος διαγωνισμός για την εφαρμογή συμφωνίας-πλαίσου ή εάν χρησιμοποιείται ένα δυναμικό σύστημα αγορών και εφόσον παρέχονται ικανοποιητικές εγγυήσεις σχετικά με τη διασφάλιση της ιχνηλασιμότητας, της ίσης μεταχείρισης και της προβλεψιμότητας, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να μπορούν να δημιουργούν διαγωνισμούς σχετικά με ειδικές αγορές βάσει ηλεκτρονικών καταλόγων που έχουν διαβιβαστεί προηγουμένως. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανόνων σχετικά με τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να αποφεύγουν την επιβολή αδικαιολόγητων εμποδίων στην πρόσβαση των οικονομικών φορέων σε διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων στις οποίες οι προσφορές πρέπει να προσκομίζονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων και οι οποίες εγγυώνται τη συμμόρφωση με τις γενικές αρχές αποφυγής των διακρίσεων και ίσης μεταχείρισης.

- (32) Οι τεχνικές κεντρικών προμηθειών χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο στην πλειονότητα των κρατών μελών. Οι κεντρικές αρχές προμηθειών είναι επιφορτισμένες με την πραγματοποίηση αγορών ή τη σύναψη συμβάσεων/συμφωνιών-πλαίσου που προορίζονται για άλλες αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς. Οι τεχνικές αυτές παρέχουν τη δυνατότητα, λόγω του όγκου των αγοραζόμενων ποσοτήτων, διεύρυνσης του ανταγωνισμού και ενίσχυσης του επαγγελματισμού των δημόσιων προμηθειών. Θα πρέπει, επομένως, να προβλεφθεί ένας ορισμός της κεντρικής αρχής προμηθειών αποκλειστικά για τους αναθέτοντες φορείς από την Ένωση, ο οποίος δεν θα αποτρέπει τη συνέχιση λιγότερο θεσμοθετημένων και συστηματικών κοινών αγορών ή την καθιερωμένη πρακτική της προσφυγής σε παρόχους υπηρεσιών που προετοιμάζουν και διαχειρίζονται διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων εκ μέρους και για λογαριασμό ενός αναθέτοντος φορέα. Πρέπει επίσης να θεσπιστούν κανόνες για την κατανομή της ευθύνης της τήρησης των υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας, καθώς και για την περίπτωση διορθωτικών μέτρων, μεταξύ της κεντρικής αρχής προμηθειών και των αναθέτοντων φορέων που πραγματοποιούν αγορές από ή μέσω της κεντρικής αρχής προμηθειών. Σε περίπτωση που η αρχή κεντρικών προμηθειών έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διεξαγωγή των διαδικασιών σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, πρέπει επίσης να έχει την άμεση και αποκλειστική ευθύνη για τη νομιμότητα των διαδικασιών. Σε περίπτωση που ένας αναθέτων φορέας εκτελεί ορισμένα τμήματα της διαδικασίας, για παράδειγμα την εκ νέου διεξαγωγή διαγωνισμού στο πλαίσιο μιας συμφωνίας-πλαίσου ή την ανάθεση μεμονωμένων συμβάσεων βάσει ενός δυναμικού συστήματος αγορών, πρέπει να συνεχίσει να φέρει την ευθύνη για τα στάδια που εκτελεί.
- (33) Τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας είναι ιδιαιτέρως κατάλληλα για την υποστήριξη πρακτικών και εργαλείων κεντρικών προμηθειών, λόγω της δυνατότητας επαναχρησιμοποίησης και αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων που προσφέρουν, καθώς και ελαχιστοποίησης των δαπανών πληροφόρησης και συναλλαγών. Συνεπώς, σε ένα πρώτο στάδιο, η χρήση των εν λόγω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας πρέπει να καταστεί υποχρεωτική για τις κεντρικές αρχές προμηθειών, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να διευκολυνθεί η εφαρμογή συγκλινουσών πρακτικών σε ολόκληρη την Ένωση. Στη συνέχεια πρέπει να εισαχθεί μια γενική υποχρέωση χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σε όλες τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων μετά την πάροδο μιας διετούς μεταβατικής περιόδου.

- (34) Η από κοινού ανάθεση συμβάσεων από αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη αντιμετωπίζει επί του παρόντος ορισμένες νομικές δυσκολίες, ιδιαίτερα όσον αφορά τις συγκρούσεις εθνικών νομοθεσιών. Παρά το γεγονός ότι η οδηγία 2004/17/EK επέτρεψε σιωπηρά τις διασυνοριακές από κοινού δημόσιες συμβάσεις, στην πράξη αρκετά εθνικά νομικά συστήματα έχουν καταστήσει τις εν λόγω συμβάσεις, ρητά ή σιωπηρά, νομικά αβέβαιες ή αδύνατες. Οι αναθέτοντες φορείς διαφόρων κρατών μελών ενδέχεται να ενδιαφέρονται να συνεργαστούν και να αναθέσουν από κοινού συμβάσεις ώστε να αντλήσουν τα μέγιστα οφέλη από τις δυνατότητες της εσωτερικής αγοράς όσον αφορά τις οικονομίες κλίμακας και το διαμοιρασμό των κινδύνων και των ωφελειών, μεταξύ άλλων και για καινοτόμα έργα που εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτόν που μπορεί ευλόγως να αναλάβει ένας αναθέτων φορέας μεμονωμένα. Κατά συνέπεια, πρέπει να θεσπιστούν νέοι κανόνες σχετικά με τις διασυνοριακές από κοινού δημόσιες συμβάσεις με σκοπό να διευκολύνεται η συνεργασία μεταξύ των αναθέτοντων φορέων σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Επιπλέον, οι αναθέτοντες φορείς διαφορετικών κρατών μελών ενδέχεται να συγκροτούν κοινούς νομικούς φορείς, οι οποίοι ιδρύονται δυνάμει της εθνικής ή της ενωσιακής νομοθεσίας. Θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για την εν λόγω μορφή από κοινού δημόσιων συμβάσεων.
- (35) Οι τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από τους αγοραστές θα πρέπει να επιτρέπουν το άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των τεχνικών λύσεων ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο τεχνητός περιορισμός του ανταγωνισμού μέσω απαιτήσεων που ευνοούν ένα συγκεκριμένο οικονομικό φορέα αντικατοπτρίζοντας βασικά χαρακτηριστικά των προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων που παρέχονται συνήθως από τον εν λόγω φορέα. Η κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών ως προς τις απαιτήσεις που αφορούν τις επιδόσεις και τη λειτουργία γενικά επιτρέπει την επίτευξη του ανωτέρω στόχου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και ευνοεί την καινοτομία. Σε περίπτωση αναφοράς σε ευρωπαϊκό πρότυπο ή, ελλείψει αυτού, σε εθνικά πρότυπα, πρέπει να εξετάζονται από τους αναθέτοντες φορείς προσφορές βασιζόμενες σε άλλες ισοδύναμες λύσεις που πληρούν τις απαιτήσεις των αναθέτοντων φορέων και είναι ισοδύναμες από την άποψη της ασφάλειας. Προκειμένου να αποδείξουν την εν λόγω ισοδυναμία, ενδέχεται να απαιτείται από τους προσφέροντες να παρέχουν στοιχεία επαληθευμένα από τρίτο μέρος· ωστόσο, πρέπει επίσης να επιτρέπονται τυχόν άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα όπως ο τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή εκθέσεις δοκιμών, ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών.
- (36) Οι αναθέτοντες φορείς που επιθυμούν να αγοράσουν έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες με συγκεκριμένα περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά πρέπει να είναι σε θέση να αναφέρουν συγκεκριμένα σήματα, όπως το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα, τα (πολυ)εθνικά οικολογικά σήματα ή οποιοδήποτε άλλο σήμα, με την προϋπόθεση ότι οι απαιτήσεις για την απόκτηση του σήματος συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως είναι η περιγραφή του προϊόντος και η παρουσίασή του, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτήσεων σχετικά με τη συσκευασία. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι εν λόγω απαιτήσεις να αναπτύσσονται και να υιοθετούνται βάσει αντικειμενικά επαληθεύσιμων κριτηρίων, μέσω μιας διαδικασίας

στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κυβερνητικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς ή οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, και το σήμα να είναι προσιτό και διαθέσιμο για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

- (37) Για όλες τις δημόσιες συμβάσεις που προορίζονται για χρήση από πρόσωπα, είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό του αναθέτοντος φορέα, είναι αναγκαίο οι αναθέτοντες φορείς να θεσπίζουν τεχνικές προδιαγραφές προκειμένου να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιστάσεις.
- (38) Προκειμένου να ευνοηθεί η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις δημόσιες συμβάσεις, πρέπει να ορίζεται ρητά ότι οι συμβάσεις μπορούν να υποδιαιρούνται σε τμήματα, είτε ομοιογενή είτε ετερογενή. Σε περίπτωση που οι συμβάσεις υποδιαιρούνται σε τμήματα, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν, παραδείγματος χάρη για να διατηρήσουν τον ανταγωνισμό ή να διασφαλίσουν την ασφάλεια εφοδιασμού, να περιορίσουν τον αριθμό των τμημάτων για τα οποία μπορεί να υποβάλει προσφορά ένας οικονομικός φορέας· μπορούν επίσης να περιορίσουν τον αριθμό των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε ένα προσφέροντα.
- (39) Στον βαθμό που επιτυγχάνεται συμβατότητα με την ανάγκη να εξασφαλιστεί ο στόχος ορθής εμπορικής πρακτικής παράλληλα με το μέγιστο περιθώριο ευελιξίας, κρίνεται σκόπιμο να προβλέπεται η εφαρμογή της οδηγίας [2004/18/EK] για τις δημόσιες συμβάσεις όσον αφορά τις απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα και τα αποδεικτικά έγγραφα. Κατά συνέπεια, προβλέπεται ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να εφαρμόζουν τα κριτήρια επιλογής που παρέχονται στην οδηγία [2004/18/EK] και ότι, στις περιπτώσεις που το πράττουν, είναι υποχρεωμένοι στη συνέχεια να εφαρμόζουν τις διατάξεις που αφορούν ιδιαίτερα το ανώτατο όριο των απαιτήσεων σχετικά με τον ελάχιστο κύκλο εργασιών καθώς και την αυτοπιστοποίηση.
- (40) Οι δημόσιες συμβάσεις δεν πρέπει να ανατίθενται σε οικονομικούς φορείς που έχουν συμμετάσχει σε εγκληματική οργάνωση ή που έχουν κριθεί ένοχοι δωροδοκίας, απάτης σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης ή νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η μη πληρωμή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης πρέπει επίσης να τιμωρούνται με υποχρεωτικό αποκλεισμό σε επίπεδο Ένωσης. Δεδομένο ότι οι αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι δεν είναι και αναθέτουσες αρχές, μπορεί να μην έχουν πρόσβαση σε αδιαμφισβήτητες αποδείξεις σχετικά με το θέμα αυτό, κρίνεται σκόπιμο οι εν λόγω αναθέτοντες φορείς να έχουν την επιλογή να εφαρμόσουν ή όχι τα κριτήρια αποκλεισμού που παρατίθενται στην οδηγία [2004/18]. Ως εκ τούτου, η υποχρέωση εφαρμογής του άρθρου 55 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας [2004/18] θα πρέπει να περιορίζεται στους αναθέτοντες φορείς που είναι και αναθέτουσες αρχές. Επιπλέον, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αποκλείουν υποψηφίους ή προσφέροντες λόγω παραβάσεων περιβαλλοντικών ή κοινωνικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των κανόνων σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρίες ή άλλων μορφών σοβαρών επαγγελματικών παραπτώματων, όπως είναι οι παραβιάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού ή τυχόν δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.
- (41) Σε περίπτωση που οι αναθέτοντες φορείς είναι υποχρεωμένοι η επιλέγουν να εφαρμόσουν τα προαναφερθέντα κριτήρια αποκλεισμού, θα πρέπει να εφαρμόσουν

την οδηγία [2004/18] αναφορικά με τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων να θεσπίζουν μέτρα συμμόρφωσης με στόχο τη διόρθωση των συνεπειών τυχόν ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων και την αποτελεσματική πρόληψη περαιτέρω περιπτώσεων παράνομης συμπεριφοράς.

- (42) Οι αναθέτοντες φορείς μπορεί να απαιτούν την εφαρμογή μέτρων ή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά την εκτέλεση μιας σύμβασης. Τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, ανεξαρτήτως της καταγραφής τους σύμφωνα με τις πράξεις της Ένωσης, όπως ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009 περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS)²⁹, μπορούν να καταδεικνύουν την τεχνική ικανότητα του οικονομικού φορέα να εκτελέσει τη σύμβαση. Η περιγραφή, εκ μέρους του οικονομικού φορέα, των μέτρων που εφαρμόζει ώστε να διασφαλίσει ισοδύναμο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, θα πρέπει να γίνεται δεκτή ως εναλλακτικό αποδεικτικό μέσο των καταγεγραμμένων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω καταγεγραμμένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης ή δεν έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει την εν λόγω πρόσβαση εντός των σχετικών προθεσμιών.
- (43) Η ανάθεση της σύμβασης θα πρέπει να πραγματοποιείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που εξασφαλίζουν την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης. Τα ανωτέρω κριτήρια πρέπει να εγγυώνται την αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, και επίσης, σε περιπτώσεις που οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν έργα υψηλής ποιότητας, την αγορά προμηθειών και υπηρεσιών που είναι οι πλέον κατάλληλες για τις ανάγκες τους. Κατά συνέπεια, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να μπορούν να θεσπίζουν ως κριτήρια ανάθεσης είτε «την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά» είτε «τη χαμηλότερη τιμή», λαμβάνοντας υπόψη ότι στη δεύτερη περίπτωση έχουν τη δυνατότητα να ορίσουν τα κατάλληλα ποιοτικά πρότυπα μέσω τεχνικών προδιαγραφών ή μέσω των όρων εκτέλεσης της σύμβασης.
- (44) Όταν οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να αναθέσουν τη σύμβαση στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, πρέπει να καθορίσουν τα κριτήρια ανάθεσης βάσει των οποίων θα αξιολογήσουν τις προσφορές προκειμένου να προσδιορίσουν εκείνη που παρουσιάζει την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής. Ο καθορισμός αυτών των κριτηρίων είναι συνάρτηση του αντικειμένου της σύμβασης, στο μέτρο που τα κριτήρια αυτά πρέπει να επιτρέπουν την αξιολόγηση του επιπέδου επίδοσης που παρουσιάζεται από κάθε προσφορά σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό ορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και τη μέτρηση της σχέσης ποιότητας/τιμής κάθε προσφοράς. Επιπλέον, τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης δεν θα πρέπει να παρέχουν στον αναθέτοντα φορέα απεριόριστη ελευθερία επιλογής και θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα πραγματικού ανταγωνισμού και να συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν να εξακριβώνονται πραγματικά οι πληροφορίες που παρέχονται από τους προσφέροντες.
- (45) Είναι εξαιρετικά σημαντικό να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των δημόσιων συμβάσεων για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για

²⁹ ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1.

αιφόρο ανάπτυξη. Εντούτοις, δεδομένων των σημαντικών διαφορών μεταξύ μεμονωμένων τομέων και αγορών, δεν θα ήταν σκόπιμος ο καθορισμός γενικών υποχρεωτικών απαιτήσεων για δημόσιες συμβάσεις στον περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα και στον τομέα της καινοτομίας. Η νομοθεσία της Ένωσης έχει ήδη ορίσει υποχρεωτικές απαιτήσεις σύναψης δημόσιων συμβάσεων για την επίτευξη ειδικών στόχων στους τομείς των οχημάτων οδικών μεταφορών (οδηγία 2009/33/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών³⁰) και εξοπλισμού γραφείου (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 106/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα επισήμανσης της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού γραφείου³¹). Συν τοις άλλοις, έχει προχωρήσει σημαντικά ο καθορισμός κοινών μεθοδολογιών για την κοστολόγηση κύκλου ζωής. Κρίνεται, επομένως, σκόπιμο να διατηρηθεί αυτή η κατεύθυνση, με την οποία ο ορισμός υποχρεωτικών σκοπών και στόχων εναπόκειται σε νομοθετικές πράξεις για συγκεκριμένους τομείς, ανάλογα με τις συγκεκριμένες κυρίαρχες πολιτικές και τις προϋποθέσεις στον σχετικό τομέα, και να προωθηθεί η ανάπτυξη και η χρήση ευρωπαϊκών προσεγγίσεων της κοστολόγησης κύκλου ζωής, ως περαιτέρω ενίσχυση για τη χρήση των δημόσιων συμβάσεων προς στήριξη της διατηρήσιμης ανάπτυξης.

- (46) Τα εν λόγω ειδικά μέτρα για κάθε τομέα πρέπει να συμπληρωθούν από μια προσαρμογή των οδηγιών σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, με την οποία οι αναθέτοντες φορείς εξουσιοδοτούνται να προωθούν τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» στις στρατηγικές προμηθειών τους. Συνεπώς, πρέπει να καταστεί σαφές ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσδιορίσουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και το χαμηλότερο κόστος, χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση προσδιορισμού του κόστους κύκλου ζωής, υπό την προϋπόθεση ότι η μεθοδολογία που πρόκειται να χρησιμοποιείται καθορίζεται με αντικειμενικό τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις και έχουν πρόσβαση σε αυτή όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η έννοια του κόστους κύκλου ζωής περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής των έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, τόσο τις εσωτερικές δαπάνες (όπως είναι οι δαπάνες ανάπτυξης, παραγωγής, χρήσης, συντήρησης και διάθεσης στο τέλος του κύκλου ζωής) όσο και τις εξωτερικές δαπάνες, με την προϋπόθεση ότι μπορούν να αποτιμηθούν χρηματικά και να υποστούν παρακολούθηση. Πρέπει να αναπτυχθούν κοινές μεθοδολογίες σε επίπεδο Ένωσης για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής για ειδικές κατηγορίες προμηθειών ή υπηρεσιών· όποτε χρησιμοποιείται μια τέτοια μεθοδολογία, η χρήση της πρέπει να καθίσταται υποχρεωτική.
- (47) Επιπλέον, στις τεχνικές προδιαγραφές και στα κριτήρια ανάθεσης, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να μπορούν να αναφέρονται σε μια συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, ένα συγκεκριμένο τρόπο παροχής υπηρεσιών ή μια συγκεκριμένη διαδικασία για οποιοδήποτε άλλο στάδιο του κύκλου ζωής ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, υπό τον όρο ότι συνδέονται με το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης. Για την καλύτερη ενσωμάτωση κοινωνικών παραμέτρων στις δημόσιες συμβάσεις, μπορεί επίσης να επιτρέπεται στους αγοραστές να περιλαμβάνουν, στο κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, χαρακτηριστικά που

³⁰ EE L 120 της 15.5.2009, σ. 5.

³¹ EE L 39 της 13.2.2008, σ. 1.

αφορούν τις συνθήκες εργασίας των ατόμων που συμμετέχουν άμεσα στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής ή παροχής υπηρεσιών. Τα εν λόγω χαρακτηριστικά μπορούν να αφορούν μόνο την προστασία της υγείας του προσωπικού που συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής ή τη διευκόλυνση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μειονεκτούντων ατόμων ή μελών ευάλωτων ομάδων μεταξύ των ατόμων στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες. Οποιαδήποτε κριτήρια ανάθεσης περιλαμβάνουν τα εν λόγω χαρακτηριστικά θα πρέπει να περιορίζονται, σε κάθε περίπτωση, στα χαρακτηριστικά που έχουν άμεσες συνέπειες για τα μέλη του προσωπικού στο περιβάλλον εργασίας τους. Θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με την οδηγία 96/71/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών³² και κατά τρόπο που δεν δημιουργεί άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος των οικονομικών φορέων από άλλα κράτη μέλη ή από τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία ή σε συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος η Ένωση.

- (48) Για τις συμβάσεις υπηρεσιών και για τις συμβάσεις που σχετίζονται με τον σχεδιασμό έργων, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ως κριτήριο ανάθεσης την οργάνωση, τα προσόντα και την πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης, καθώς αυτό ενδέχεται να επηρεάσει την ποιότητα της εκτέλεσης της σύμβασης και, ως αποτέλεσμα, την οικονομική αξία της προσφοράς.
- (49) Οι προσφορές που είναι αφύσικα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες μπορούν να βασίζονται σε τεχνικά, οικονομικά ή νομικά αβάσιμες παραδοχές ή πρακτικές. Προκειμένου να αποτρέψουν πιθανά μειονεκτήματα κατά την εκτέλεση της σύμβασης, οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να υποχρεούνται να ζητήσουν μια εξήγηση για την τιμή που χρεώνεται σε περίπτωση που η προσφορά είναι κατά πολύ χαμηλότερη από τις τιμές που ζητούν άλλοι προσφέροντες. Σε περίπτωση που ο προσφέρων δεν μπορεί να παράσχει ικανοποιητική εξήγηση, ο αναθέτων φορέας πρέπει να δικαιούται να απορρίψει την προσφορά. Η απόρριψη πρέπει να είναι υποχρεωτική σε περιπτώσεις που ο αναθέτων φορέας έχει διαπιστώσει ότι η ασυνήθιστα χαμηλή τιμή είναι αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης με την υποχρεωτική νομοθεσία της Ένωσης στους τομείς του κοινωνικού, εργατικού ή περιβαλλοντικού δικαίου, ή με τις διατάξεις του διεθνούς εργατικού δικαίου.
- (50) Οι όροι εκτέλεσης μιας σύμβασης συνάδουν με την παρούσα οδηγία, εφόσον δεν εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις, σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και αναγγέλλονται στη διακήρυξη που χρησιμοποιείται για την προκήρυξη του διαγωνισμού ή στα έγγραφα της σύμβασης. Μπορούν, μεταξύ άλλων, να έχουν ως αντικείμενο την ενθάρρυνση της επιτόπιας επαγγελματικής κατάρτισης, τη χρησιμοποίηση ατόμων με ιδιαίτερες δυσκολίες ένταξης, την καταπολέμηση της ανεργίας, την προστασία του περιβάλλοντος ή την ορθή μεταχείριση των ζώων. Μπορούν να αναφέρονται, παραδείγματος χάριν, οι υποχρεώσεις - εφαρμοστέες κατά την εκτέλεση της σύμβασης - για την πρόσληψη μακροχρόνια ανέργων ή για την εφαρμογή δράσεων κατάρτισης για τους ανέργους ή τους νέους, για την ουσιαστική τήρηση των θεμελιωδών συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ),

³² EE L 18 της 21.1.1997, σ. 1.

ακόμα και σε περίπτωση που αυτές δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή στο εθνικό δίκαιο, και για την πρόσληψη ενός αριθμού μειονεκτούντων ατόμων που να υπερβαίνει όσα απαιτούνται από το εθνικό δίκαιο.

- (51) Οι νόμοι, οι ρυθμίσεις και οι συλλογικές συμβάσεις, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ένωσης, που ισχύουν σε θέματα συνθηκών εργασίας και ασφάλειας στην εργασία, εφαρμόζονται κατά την εκτέλεση σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι οι κανόνες αυτοί, καθώς και η εφαρμογή τους, συμβιβάζονται με το δίκαιο της Ένωσης. Στις διασυνοριακές περιπτώσεις όπου οι εργαζόμενοι ενός κράτους μέλους παρέχουν υπηρεσίες σε ένα άλλο κράτος μέλος για την υλοποίηση μιας σύμβασης, η οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών³³, αναφέρει τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται στη χώρα υποδοχής όσον αφορά αυτούς τους αποσπασμένους εργαζομένους. Εάν το εθνικό δίκαιο περιέχει διατάξεις προς τον σκοπό αυτόν, η μη τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων μπορεί να θεωρηθεί σοβαρό παράπτωμα του οικείου οικονομικού φορέα δυνάμενη να επιφέρει τον αποκλεισμό αυτού του οικονομικού φορέα από τη διαδικασία σύναψης μιας δημόσιας σύμβασης.
- (52) Ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες³⁴, θα πρέπει να ισχύει για τον υπολογισμό των προθεσμιών που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία.
- (53) Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες για τυχόν τροποποιήσεις μιας σύμβασης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της απαιτείται νέα διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Νέα διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης απαιτείται σε περίπτωση που γίνονται ουσιώδεις αλλαγές στην αρχική σύμβαση, και ιδίως στο πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενο των αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων, συμπεριλαμβανομένης και της κατανομής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι εν λόγω αλλαγές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης των συμβαλλομένων να επαναδιαπραγματευθούν σημαντικούς όρους ή προϋποθέσεις της σχετικής σύμβασης. Αυτό συμβαίνει ιδίως σε περίπτωση που οι τροποποιημένες προϋποθέσεις θα επηρέαζαν το αποτέλεσμα της διαδικασίας, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας.
- (54) Οι αναθέτοντες φορείς μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσουν εξαιρετικές περιστάσεις που ήταν αδύνατον να προβλέψουν όταν ανέθεταν τη σύμβαση. Σε αυτή την περίπτωση, απαιτείται ένας βαθμός ευελιξίας για την προσαρμογή της σύμβασης στις εν λόγω περιστάσεις χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης σύμβασης. Η έννοια των απρόβλεπτων περιστάσεων αναφέρεται σε περιστάσεις που δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθούν παρά την ευλόγως επιμελή προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης από τον αναθέτοντα φορέα, λαμβάνοντας υπόψη τα διαθέσιμα μέσα, τη φύση και τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου έργου, τις ορθές πρακτικές στον σχετικό τομέα και την ανάγκη διασφάλισης της κατάλληλης σχέσης μεταξύ των πόρων που δαπανώνται στην προετοιμασία της ανάθεσης και της προβλεπόμενης αξίας της.

³³ ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1.

³⁴ ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1.

Εντούτοις, αυτό δεν ισχύει σε περιπτώσεις που η τροποποίηση έχει ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της φύσης της συνολικής δημόσιας σύμβασης, για παράδειγμα μέσω της αντικατάστασης των έργων, των προμηθειών και των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν με κάτι διαφορετικό ή μέσω της θεμελιώδους αλλαγής του είδους της δημόσιας σύμβασης, δεδομένου ότι, σε μια τέτοια κατάσταση μπορεί να υποθεθεί ότι θα επηρεαστεί το αποτέλεσμα.

- (55) Σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ο ανάδοχος δεν πρέπει να αντικατασταθεί από άλλοι οικονομικό φορέα χωρίς να πραγματοποιηθεί προκήρυξη νέου διαγωνισμού. Εντούτοις, ο ανάδοχος που εκτελεί τη σύμβαση μπορεί να υποστεί ορισμένες διαρθρωτικές αλλαγές κατά την εκτέλεση της σύμβασης, όπως καθαρά εσωτερική αναδιοργάνωση, συγχωνεύσεις και εξαγορές ή και διαδικασία αφερεγγυότητας. Οι εν λόγω διαρθρωτικές αλλαγές δεν πρέπει να συνεπάγονται αυτομάτως απαίτηση έναρξης νέων διαδικασιών ανάθεσης για όλες τις συμβάσεις που εκτελεί η σχετική επιχείρηση.
- (56) Οι αναθέτοντες φορείς θα πρέπει, στις ίδιες τις μεμονωμένες συμβάσεις, να έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν τροποποιήσεις μέσω ρητρών αναθεώρησης, αλλά οι εν λόγω ρήτρες δεν πρέπει να τους παρέχουν απεριόριστη διακριτική ευχέρεια. Συνεπώς, η παρούσα οδηγία πρέπει να ορίζει ως ποιο βαθμό μπορούν να προβλέπονται τροποποιήσεις στην αρχική σύμβαση.
- (57) Η αξιολόγηση έδειξε ότι δεν παρακολουθούν τα κράτη μέλη με συνέπεια και συστηματικότητα την υλοποίηση και τη λειτουργία των κανόνων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ορθή εφαρμογή των διατάξεων που προκύπτουν από τις εν λόγω οδηγίες, με αποτέλεσμα υψηλό κόστος και αβεβαιότητα. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν διορίσει έναν εθνικό κεντρικό φορέα που επεξεργάζεται ζητήματα δημόσιων συμβάσεων, αλλά οι αρμοδιότητες που εκχωρούνται στους εν λόγω φορείς ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Η καθιέρωση σαφέστερων, πιο συνεκτικών και αυθεντικών μηχανισμών παρακολούθησης και ελέγχου θα αυξήσει τις υφιστάμενες γνώσεις σχετικά με τη λειτουργία των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων και την ασφάλεια δικαίου για τις επιχειρήσεις και τους αναθέτοντες φορείς και θα συνεισφέρει στη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού. Οι μηχανισμοί αυτοί μπορούν να ενεργήσουν ως εργαλεία εντοπισμού και έγκαιρης επίλυσης προβλημάτων, ιδίως όσον αφορά έργα συγχρηματοδοτούμενα από την Ένωση, καθώς και να συμβάλουν στον προσδιορισμό διαρθρωτικών ελλείψεων. Συγκεκριμένα, υπάρχει έντονη ανάγκη συντονισμού των εν λόγω μηχανισμών για τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής, των ελέγχων και της παρακολούθησης της πολιτικής για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και της συστηματικής αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της πολιτικής για τις δημόσιες συμβάσεις, σε ολόκληρη την Ένωση.
- (58) Τα κράτη μέλη πρέπει να διορίσουν μια ενιαία εθνική αρχή που θα είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση, την υλοποίηση και τον έλεγχο των δημόσιων συμβάσεων. Η εν λόγω κεντρική αρχή πρέπει να λαμβάνει έγκαιρη και άμεση πληροφόρηση, ιδίως όσον αφορά τα διάφορα προβλήματα που επηρεάζουν την εφαρμογή της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων. Πρέπει να είναι σε θέση να παρέχει άμεση ενημέρωση σχετικά με τη λειτουργία της πολιτικής, τις ενδεχόμενες αδυναμίες της εθνικής νομοθεσίας και της πρακτικής εφαρμογής της, συνεισφέροντας έτσι στον άμεσο προσδιορισμό λύσεων. Προκειμένου να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά η διαφθορά και η απάτη, αυτό το κεντρικό όργανο και το ευρύ κοινό θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα

να εξετάζουν τα κείμενα των συμβάσεων που έχουν συναφθεί. Επομένως, οι συμβάσεις υψηλής αξίας θα πρέπει να διαβιβάζονται στο όργανο εποπτείας και οι ενδιαφερόμενοι να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στα έγγραφα αυτά, στον βαθμό που δεν θίγονται νόμιμα δημόσια ή ιδιωτικά συμφέροντα.

- (59) Ενδέχεται να μην έχουν όλοι οι αναθέτοντες φορείς την εσωτερική εμπειρογνωμοσύνη για να χειριστούν περίπλοκες συμβάσεις από οικονομική ή τεχνική άποψη. Γι' αυτό το λόγο, η κατάλληλη επαγγελματική υποστήριξη θα ήταν ένα αποτελεσματικό συμπλήρωμα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης και ελέγχου. Αφενός, ο εν λόγω στόχος μπορεί να επιτευχθεί μέσω εργαλείων ανταλλαγής γνώσεων (κέντρων γνώσεων) που προσφέρουν τεχνική υποστήριξη σε αναθέτοντες φορείς· αφετέρου, οι επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων και οι ΜΜΕ, πρέπει να επωφελούνται από διοικητική υποστήριξη, ιδιαίτερα σε περίπτωση συμμετοχής τους σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων σε διασυνοριακή βάση.
- (60) Οι δομές ή μηχανισμοί παρακολούθησης, εποπτείας και υποστήριξης υπάρχουν ήδη σε εθνικό επίπεδο και μπορούν προφανώς να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση της παρακολούθησης, της υλοποίησης και του ελέγχου της σύναψης δημόσιων συμβάσεων, καθώς για την παροχή της αναγκαίας υποστήριξης σε αναθέτοντες φορείς και οικονομικούς φορείς.
- (61) Η αποτελεσματική συνεργασία είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση συνεπών συμβουλών και πρακτικών σε κάθε κράτος μέλος και σε ολόκληρη την Ένωση. Οι φορείς που έχουν διοριστεί για την παρακολούθηση, την υλοποίηση, τον έλεγχο και την τεχνική υποστήριξη πρέπει να μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να συνεργάζονται μεταξύ τους· στο ίδιο πλαίσιο, η εθνική αρχή που διορίζεται από κάθε κράτος μέλος πρέπει να ενεργεί ως το προτιμώμενο σημείο επαφής με τις υπηρεσίες της Επιτροπής για τους σκοπούς συλλογής δεδομένων, ανταλλαγής πληροφοριών και παρακολούθησης της εφαρμογής του δικαίου περί δημόσιων συμβάσεων της Ένωσης.
- (62) Με στόχο την προσαρμογή στις ταχείες τεχνικές, οικονομικές και κανονιστικές εξελίξεις, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σκόπιμο να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας. Πράγματι, λόγω της ανάγκης συμμόρφωσης με τις διεθνείς συμφωνίες, η Επιτροπή πρέπει να έχει την εξουσία να τροποποιεί τις τεχνικές διαδικασίες για τις μεθόδους υπολογισμού που αφορούν τα κατώτατα όρια, καθώς και να αναθεωρεί τακτικά τα εν λόγω κατώτατα όρια· οι αναφορές στην ονοματολογία CPV μπορεί να υποστούν κανονιστικές αλλαγές σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίες πρέπει να αντικατοπτρίζονται στο κείμενο της παρούσας οδηγίας· οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά των συσκευών για την ηλεκτρονική λήψη πρέπει να επικαιροποιούνται ανάλογα με τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις διοικητικές ανάγκες· είναι επίσης αναγκαίο η Επιτροπή να έχει την εξουσία να καταρτίζει υποχρεωτικά τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής επικοινωνίας ούτως ώστε να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα των τεχνικών μορφοτύπων, των διαδικασιών και της αποστολής μηνυμάτων σε διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων που διεξάγονται μέσω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις διοικητικές ανάγκες· η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να έχει την εξουσία να προσαρμόζει το υποχρεωτικό περιεχόμενο των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στις διακηρύξεις έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τις διοικητικές ανάγκες και τις κανονιστικές αλλαγές, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ· ο κατάλογος των νομοθετικών πράξεων της Ένωσης που θεσπίζουν

κοινές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής, που αναφέρεται στο άρθρο 77 παράγραφος 3· ο κατάλογος των διεθνών κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμβάσεων που αναφέρεται στα άρθρα 70 και 79, και ο κατάλογος της νομοθεσίας της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 27 παράγραφος 3 του οποίου η υλοποίηση συνιστά τεκμήριο για την ελεύθερη πρόσβαση σε μια δεδομένη αγορά, καθώς και το παράρτημα II, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4, που παραθέτει έναν κατάλογο νομοθετικών πράξεων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν εκτιμάται η ύπαρξη ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων, πρέπει να προσαρμόζονται γρήγορα για να ενσωματώνουν τα μέτρα που εγκρίνονται ανά τομέα. Για την εκπλήρωση της ανωτέρω ανάγκης, η Επιτροπή πρέπει να έχει την εξουσία να επικαιροποιεί τους εν λόγω καταλόγους.

- (63) Έχει ιδιαίτερη σημασία η Επιτροπή να προβαίνει σε κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, και με εμπειρογνώμονες. Η Επιτροπή, κατά την επεξεργασία και κατάρτιση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (64) Προκειμένου να διασφαλιστούν ομοιόμορφες συνθήκες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά τη διαδικασία αποστολής και δημοσίευσης των δεδομένων που αναφέρονται στο παράρτημα IX και τις διαδικασίες για την κατάρτιση και διαβίβαση των διακηρύξεων, την κατάρτιση των τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση των διακηρύξεων, καθώς και των προτύπων διαδικασιών και αποστολής μηνυμάτων και το κοινό πρότυπο έγγραφο που χρησιμοποιείται από τα όργανα εποπτείας για την κατάρτιση της αναφοράς υλοποίησης και της στατιστικής κατάστασης. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή³⁵. Η συμβουλευτική διαδικασία πρέπει να χρησιμοποιείται για την έγκριση των εκτελεστικών πράξεων που δεν έχουν επιπτώσεις ούτε από δημοσιονομική άποψη ούτε στη φύση και το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Αντιθέτως, οι εν λόγω πράξεις χαρακτηρίζονται από έναν καθαρά διοικητικό σκοπό και εξυπηρετούν το σκοπό της διευκόλυνσης της εφαρμογής των κανόνων που προβλέπει η παρούσα οδηγία. Επιπλέον, θα πρέπει να εγκριθούν αποφάσεις που προσδιορίζουν κατά πόσον μια δεδομένη δραστηριότητα είναι άμεσα εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές με ελεύθερη πρόσβαση, υπό προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν ομοιόμορφες συνθήκες για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης. Επίσης, πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά τις αναλυτικές διατάξεις για την υλοποίηση της διαδικασίας, που προβλέπεται στο άρθρο 28, με την οποία καθορίζεται κατά πόσον εφαρμόζεται τόσο το άρθρο 27 όσο και οι ίδιες οι αποφάσεις. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων

³⁵ EE L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

από την Επιτροπή³⁶. Για τη θέσπιση των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί η συμβουλευτική διαδικασία.

- (65) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή ο συντονισμός των νομοθεσιών, των κανονισμών και των διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που εφαρμόζονται σε ορισμένες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί, ως εκ τούτου, να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (66) Κατά συνέπεια, η οδηγία 2004/17/ΕΚ θα πρέπει να καταργηθεί.
- (67) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής για τα επεξηγηματικά έγγραφα της [ημερομηνία], τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει να συνοδεύουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων που λαμβάνουν για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα που επεξηγούν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων μερών της εν λόγω οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί αιτιολογημένη τη διαβίβαση τέτοιου είδους εγγράφων,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι: ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Αντικείμενο και ορισμοί

Άρθρο 1: Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 2: Ορισμοί

Άρθρο 3: Μεικτές συμβάσεις και συμβάσεις που καλύπτουν πολλαπλές δραστηριότητες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: Προσωπικό πεδίο εφαρμογής: ορισμός των δραστηριοτήτων και των φορέων που καλύπτονται

ΤΜΗΜΑ 1: ΦΟΡΕΙΣ

Άρθρο 4: Αναθέτοντες φορείς

ΤΜΗΜΑ 2: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 5: Αέριο και θερμότητα

Άρθρο 6: Ηλεκτρισμός

Άρθρο 7: Ύδωρ

³⁶ ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

Άρθρο 8: Υπηρεσίες μεταφορών

Άρθρο 9: Λιμένες και αερολιμένες

Άρθρο 10: Ταχυδρομικές υπηρεσίες

Άρθρο 11: Εξόρυξη και συλλογή πετρελαίου και αερίου και αναζήτηση, εξόρυξη και συλλογή άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: Υλικό πεδίο εφαρμογής

ΤΜΗΜΑ 1: ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ

Άρθρο 12: Κατώτατα όρια

Άρθρο 13: Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης

Άρθρο 14: Αναθεώρηση των κατωτάτων ορίων

ΤΜΗΜΑ 2: ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ενότητα 1: Εξαιρέσεις που ισχύουν για όλους τους αναθέτοντες φορείς και ειδικές εξαιρέσεις για τους τομείς της ενέργειας και του ύδατος

Άρθρο 15: Συμβάσεις που συνάπτονται με σκοπό τη μεταπώληση ή τη μίσθωση σε τρίτους

Άρθρο 16: Συμβάσεις και διαγωνισμοί μελετών που ανατίθενται ή διοργανώνονται με άλλους σκοπούς από την άσκηση μιας από τις οριζόμενες δραστηριότητες ή για την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας σε τρίτη χώρα

Άρθρο 17: Άμυνα και ασφάλεια

Άρθρο 18: Συμβάσεις που συνάπτονται και διαγωνισμοί μελετών που διοργανώνονται δυνάμει διεθνών κανόνων

Άρθρο 19: Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών

Άρθρο 20: Συμβάσεις που συνάπτονται από ορισμένους αναθέτοντες φορείς για την αγορά ύδατος και για την προμήθεια ενέργειας ή καυσίμων που προορίζονται για την παραγωγή ενέργειας

Ενότητα 2: Ειδικές σχέσεις (ελεγχόμενες οντότητες, συνεργασία, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες)

Άρθρο 21: Σχέσεις μεταξύ των δημόσιων αρχών

Άρθρο 22: Συμβάσεις που ανατίθενται σε συνδεδεμένη επιχείρηση

Άρθρο 23: Συμβάσεις που ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε αναθέτοντα φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία

Άρθρο 24: Κοινοποίηση πληροφοριών

Ενότητα 3: Ειδικές περιπτώσεις

Άρθρο 25: Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης

Άρθρο 26: Συμβάσεις οι οποίες υπάγονται σε ειδικό καθεστώς

Ενότητα 4: Δραστηριότητες απευθείας εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό και σχετικές διαδικαστικές διατάξεις

Άρθρο 27: Δραστηριότητες απευθείας εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό

Άρθρο 28: Διαδικασία για τον προσδιορισμό του κατά πόσον εφαρμόζεται το άρθρο 27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV: Γενικές αρχές

Άρθρο 29: Αρχές σύναψης συμβάσεων

Άρθρο 30: Οικονομικοί φορείς

Άρθρο 31: Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα

Άρθρο 32: Εμπιστευτικότητα

Άρθρο 33: Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες

Άρθρο 34: Γενική υποχρέωση χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας

Άρθρο 35: Ονοματολογίες

Άρθρο 36: Συγκρούσεις συμφερόντων

Άρθρο 37: Παράνομη συμπεριφορά

ΤΙΤΛΟΣ II: ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I: Διαδικασίες

Άρθρο 38: Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις και άλλες διεθνείς συμφωνίες

Άρθρο 39: Επιλογή διαδικασιών

Άρθρο 40: Ανοικτή διαδικασία

Άρθρο 41: Κλειστή διαδικασία

Άρθρο 42: Διαδικασία με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού

Άρθρο 43: Σύμπραξη καινοτομίας

Άρθρο 44: Χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: Τεχνικές και εργαλεία για τη σύναψη ηλεκτρονικών και συγκεντρωτικών δημόσιων συμβάσεων

Άρθρο 45: Συμφωνίες-πλαίσια

Άρθρο 46: Δυναμικά συστήματα αγορών

Άρθρο 47: Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

Άρθρο 48: Ηλεκτρονικοί κατάλογοι

Άρθρο 49: Δραστηριότητες κεντρικών προμηθειών και κεντρικές αρχές προμηθειών

Άρθρο 50: Δραστηριότητες επικουρικών προμηθειών

Άρθρο 51: Περιστασιακή σύναψη από κοινού συμβάσεων

Άρθρο 52: Από κοινού δημόσιες συμβάσεις μεταξύ αναθέτοντων φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ: Διεξαγωγή της διαδικασίας

ΤΜΗΜΑ 1: ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Άρθρο 53: Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

Άρθρο 54: Τεχνικές προδιαγραφές

Άρθρο 55: Σήματα

Άρθρο 56: Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα

Άρθρο 57: Ανακοίνωση των τεχνικών προδιαγραφών

Άρθρο 58: Εναλλακτικές προσφορές

Άρθρο 59: Υποδιαίρεση συμβάσεων σε τμήματα

Άρθρο 60: Καθορισμός προθεσμιών

ΤΜΗΜΑ 2: ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

Άρθρο 61: Περιοδικές ενδεικτικές διακηρύξεις

Άρθρο 62: Ανακοινώσεις για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής

Άρθρο 63: Διακηρύξεις διαγωνισμού

Άρθρο 64: Γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων

Άρθρο 65: Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των διακηρύξεων

Άρθρο 66: Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

Άρθρο 67: Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης

Άρθρο 68: Προσκλήσεις υποβολής προσφορών ή συμμετοχής σε διαπραγμάτευση, προκλήσεις επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος

Άρθρο 69: Ενημέρωση των αιτούντων προεπιλογή, των υποψηφίων και των προσφερόντων

ΤΜΗΜΑ 3: ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 70: Γενικές αρχές

Ενότητα 1: Προεπιλογή και ποιοτική επιλογή

Άρθρο 71: Συστήματα προεπιλογής

Άρθρο 72: Κριτήρια ποιοτικής επιλογής

Άρθρο 73: Στήριξη στις δυνατότητες άλλων φορέων

Άρθρο 74: Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στην [οδηγία 2004/18]

Άρθρο 75: Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Ενότητα 2: Ανάθεση της σύμβασης

Άρθρο 76: Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

Άρθρο 77 Κοστολόγηση κύκλου ζωής

Άρθρο 78: Κωλύματα στην ανάθεση

Άρθρο 79: Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

Κεφάλαιο IV: Εκτέλεση της σύμβασης

Άρθρο 80: Όροι για την εκτέλεση των συμβάσεων

Άρθρο 81: Υπεργολαβία

Άρθρο 82: Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους

Άρθρο 83: Λύση συμβάσεων

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ: ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Άρθρο 84: Ανάθεση συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Άρθρο 85: Δημοσίευση των προκηρύξεων

Άρθρο 86: Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ: Κανόνες που διέπουν τους διαγωνισμούς μελετών

Άρθρο 87: Γενικές διατάξεις

Άρθρο 88: Πεδίο εφαρμογής

Άρθρο 89: Διακηρύξεις και γνωστοποιήσεις

Άρθρο 90: Κανόνες για τη διοργάνωση διαγωνισμών μελετών, την επιλογή των συμμετεχόντων και την κριτική επιτροπή

Άρθρο 91: Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής

ΤΙΤΛΟΣ ΙV: ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 92: Επιβολή

Άρθρο 93: Δημόσια εποπτεία

Άρθρο 94: Χωριστές εκθέσεις σχετικά με τις διαδικασίες για την ανάθεση συμβάσεων

Άρθρο 95: Εθνικές εκθέσεις

Άρθρο 96: Παροχή υποστήριξης στους αναθέτοντες φορείς και τις επιχειρήσεις

Άρθρο 97: Διοικητική συνεργασία

ΤΙΤΛΟΣ V: ΑΝΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 98: Άσκηση της ανάθεσης εξουσιών

Άρθρο 99: Διαδικασία επείγοντος

Άρθρο 100: Διαδικασία επιτροπής

Άρθρο 101: Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Άρθρο 102: Κατάργηση

Άρθρο 103: Επανεξέταση

Άρθρο 104: Έναρξη ισχύος

Άρθρο 105: Αποδέκτες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Κατάλογος των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 2 σημείο 8 στοιχείο α)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Κατάλογος της νομοθεσίας της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Κατάλογος της νομοθεσίας της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 27 παράγραφος 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Απαιτήσεις σχετικά με τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών, των αιτήσεων συμμετοχής, των αιτήσεων προεπιλογής καθώς και των σχεδίων και μελετών στους διαγωνισμούς

Παράρτημα V: Κατάλογος των διεθνών συμφωνιών που αναφέρονται στο άρθρο 38

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Μέρος A: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στην περιοδική ενδεικτική διακήρυξη (που αναφέρονται στο άρθρο 61)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Μέρος B: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση της δημοσίευσης περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης για «προφίλ αγοραστή» που δεν χρησιμοποιείται ως μέσο πρόσκλησης σε διαγωνισμό (που αναφέρεται στο άρθρο 61 παράγραφος 1)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ηλεκτρονικών πλειστηριασμών (άρθρο 47 παράγραφος 4)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Ορισμός ορισμένων τεχνικών προδιαγραφών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX: Προδιαγραφές σχετικά με τη δημοσίευση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στη διακήρυξη για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής (που αναφέρονται στο άρθρο 39 παράγραφος 2 στοιχείο β) και στο άρθρο 62)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις διακηρύξεις (που αναφέρονται στο άρθρο 63)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση σύναψης συμβάσεων (που αναφέρονται στο άρθρο 64)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: Περιεχόμενο των προσκλήσεων υποβολής προσφορών, συμμετοχής σε διαπραγμάτευση ή επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος που προβλέπονται στο άρθρο 68

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: Κατάλογος των διεθνών κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμβάσεων που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 79

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: Κατάλογος της νομοθεσίας της ΕΕ που αναφέρεται στο άρθρο 77 παράγραφος 3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις τροποποίησης μιας σύμβασης κατά τη διάρκειά της (που αναφέρονται στο άρθρο 82 παράγραφος 6)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVII: Υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 84

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVIII: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις διακηρύξεις διαγωνισμού που αφορούν συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες (που αναφέρονται στο άρθρο 85)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIX: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στη διακήρυξη διαγωνισμού μελετών (που αναφέρονται στο άρθρο 89 παράγραφος 1)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XX: Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνει η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού μελετών (που αναφέρονται στο άρθρο 89 παράγραφος 1)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXI: Πίνακας αντιστοιχίας

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Αντικείμενο και ορισμοί

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η οδηγία θεσπίζει κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων από τους αναθέτοντες φορείς, όπως ορίζονται στο άρθρο 4, όσον αφορά τόσο συμβάσεις όσο και διαγωνισμούς μελετών, η αξία των οποίων εκτιμάται ότι δεν υπολείπεται των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 12.
2. Δημόσια σύμβαση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας είναι η αγορά ή άλλης μορφής απόκτηση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών από έναν ή περισσότερους αναθέτοντες φορείς από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τους εν λόγω αναθέτοντες φορείς, εφόσον τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες έχουν σκοπό τη συνέχιση μίας από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 5 έως 11.

Ένα σύνολο έργων, προμηθειών και/ή υπηρεσιών, ακόμα και αν αγοράζονται μέσω διαφορετικών συμβάσεων, αποτελεί μία μόνο δημόσια σύμβαση κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, εάν οι συμβάσεις αποτελούν μέρος ενός ενιαίου έργου.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (1) «αναθέτουσες αρχές»: το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- (2) στις «περιφερειακές αρχές» περιλαμβάνονται όλες οι αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στα NUTS 1 και 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁷.
- (3) στις «τοπικές αρχές» περιλαμβάνονται όλες οι αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στο NUTS 3 και μικρότερων διοικητικών μονάδων, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003·

³⁷ ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1.

- (4) «οργανισμός δημοσίου δικαίου»: κάθε οργανισμός που έχει όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- α) έχει συσταθεί για ή έχει τον ειδικό σκοπό της ικανοποίησης των αναγκών του γενικού συμφέροντος, ο οποίος δεν έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα· για τον σκοπό αυτό, ένας οργανισμός που λειτουργεί υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, στοχεύει στο κέρδος και υφίσταται τις ζημιές που απορρέουν από την άσκηση της δραστηριότητάς του δεν έχει ως σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών του γενικού συμφέροντος, ούτε έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα·
 - β) έχει νομική προσωπικότητα·
 - γ) χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή του οποίου η διαχείριση υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου του διορίζεται από το κράτος, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- (5) «δημόσια επιχείρηση»: κάθε επιχείρηση στην οποία οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν, άμεσα ή έμμεσα, κυρίαρχη επιρροή λόγω ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν·
- (6) «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα»: τα δικαιώματα που εκχωρούνται από μια αναθέτουσα αρχή ενός κράτους μέλους μέσω οποιασδήποτε νομοθετικής, κανονιστικής ή διοικητικής διάταξης που έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει την άσκηση των δραστηριοτήτων που ορίζονται στα άρθρα 5 έως 11 από έναν ή περισσότερους φορείς, και η οποία επηρεάζει σημαντικά την ικανότητα άλλων φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα·
- (7) «συμβάσεις προμηθειών, έργων και υπηρεσιών»: συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων από τους αναθέτοντες φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας·
- (8) «συμβάσεις έργων»: οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο:
- α) την εκτέλεση, ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα I·
 - β) την εκτέλεση, ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, ενός έργου·
 - γ) την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, ενός έργου το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες από τον αναθέτοντα φορέα ανάγκες που ασκούν καθοριστική επίδραση στο είδος ή τη μελέτη του έργου·
- (9) «έργο»: το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού που προορίζεται να πληροί αυτό καθαυτό μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία·

- (10) «συμβάσεις προμηθειών»: συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, την απλή μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς προαίρεση αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης·
- (11) «συμβάσεις υπηρεσιών»: οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών εκτός αυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 8·
- (12) «οικονομικός φορέας»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή αναθέτων φορέας, ή κοινοπραξία αυτών των προσώπων και/ή φορέων, που προσφέρει αντιστοίχως την εκτέλεση εργασιών και/ή έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά·
- (13) «προσφέρων»: ένας οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά·
- (14) «υποψήφιος»: ένας οικονομικός φορέας που έχει ζητήσει να του αποσταλεί ή έχει λάβει πρόσκληση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης ή σε σύμπραξη καινοτομίας·
- (15) «έγγραφα της σύμβασης»: όλα τα έγγραφα που εκπονούνται ή στα οποία παραπέμπει ο αναθέτων φορέας με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της προμήθειας ή της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της διακήρυξης του διαγωνισμού, της προκαταρκτικής διακήρυξης ή των ανακοινώσεων για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των μορφοτύπων για την παρουσίαση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών για τις γενικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων·
- (16) «δραστηριότητες κεντρικών προμηθειών»: οι δραστηριότητες που διεξάγονται σε μόνιμη βάση, με μία από τις κατωτέρω μορφές:
- α) αγορά προϊόντων και/ή υπηρεσιών που προορίζονται για αναθέτοντες φορείς·
 - β) ανάθεση συμβάσεων ή σύναψη συμφωνιών-πλαίσια για έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτοντες φορείς·
- (17) «δραστηριότητες επικουρικών προμηθειών»: οι δραστηριότητες που συνίστανται στην παροχή υποστήριξης σε δραστηριότητες προμηθειών, ιδιαίτερα με τις κατωτέρω μορφές:
- α) τεχνική υποδομή που επιτρέπει στους αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις ή να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια για έργα, προϊόντα ή υπηρεσίες·
 - β) συμβουλές σχετικά με τη διεξαγωγή ή τον σχεδιασμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων·
 - γ) προετοιμασία και διαχείριση των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων εκ μέρους και για λογαριασμό του ενδιαφερόμενου αναθέτοντος φορέα·

- (18) «κεντρική αρχή προμηθειών»: μια αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 1 ή μια αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 1 της οδηγίας [2004/18/EK] η οποία παρέχει δραστηριότητες κεντρικών προμηθειών και, πιθανώς, δραστηριότητες επικουρικών προμηθειών·
- (19) «πάροχος υπηρεσιών δημόσιων συμβάσεων»: δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που προσφέρει δραστηριότητες επικουρικών προμηθειών στην αγορά·
- (20) ο όρος «γραπτώς»: κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβιβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα·
- (21) «ηλεκτρονικό μέσο»: ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και αποθήκευσης δεδομένων, τα οποία εκπέμπονται, διακινούνται ή παραλαμβάνονται με ενσύρματη μετάδοση, με ραδιοκύματα, με οπτικά μέσα ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα·
- (22) «κύκλος ζωής»: όλα τα διαδοχικά και/ή διασυνδεδεμένα στάδια καθόλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή έργων ή της παροχής μιας υπηρεσίας, που περιλαμβάνουν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη χρήση και τη συντήρησή τους, από την αγορά των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι τη διάθεση, την εκκαθάριση και την ολοκλήρωση·
- (23) «διαγωνισμοί μελετών»: οι διαδικασίες που επιτρέπουν στον αναθέτοντα φορέα να αποκτήσει, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής, των έργων πολιτικού μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων.

Άρθρο 3

Μεικτές συμβάσεις και συμβάσεις που καλύπτουν πολλαπλές δραστηριότητες

1. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη παροχών (έργα, υπηρεσίες ή προμήθειες) ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο είδος δημόσιων συμβάσεων που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης.

Σε περίπτωση μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται από υπηρεσίες κατά την έννοια του κεφαλαίου I του Τίτλου III και άλλες υπηρεσίες ή από υπηρεσίες και προμήθειες, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται μέσω σύγκρισης των αξιών των αντίστοιχων υπηρεσιών ή προμηθειών.

Σε περίπτωση μεικτών συμβάσεων που περιέχουν στοιχεία συμβάσεων προμηθειών, έργων και υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεων παραχώρησης, το τμήμα της σύμβασης που συνιστά σύμβαση που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις που περιέχονται σε αυτήν.

Όταν τα διάφορα τμήματα της συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικά αδύνατον να διαχωριστούν, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας καθορίζεται με βάση το κύριο αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης.

2. Μια σύμβαση που προορίζεται να καλύψει πολλαπλές δραστηριότητες υπόκειται στους κανόνες που ισχύουν για την κύρια δραστηριότητα για την οποία προορίζεται.

Ωστόσο, η επιλογή ανάμεσα στην ανάθεση μιας ενιαίας σύμβασης και στην ανάθεση πολλών ξεχωριστών συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή, κατά περίπτωση, της οδηγίας [2004/18/EK].

3. Εάν μία από τις δραστηριότητες για την οποία προορίζεται η σύμβαση υπόκειται στην παρούσα οδηγία και η άλλη στην προαναφερθείσα οδηγία [2004/18] και εάν είναι αντικειμενικά αδύνατον να προσδιοριστεί ποια είναι η κύρια δραστηριότητα για την οποία προορίζεται η σύμβαση, η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με την προαναφερθείσα οδηγία [2004/18].
4. Εάν μία από τις δραστηριότητες για την οποία προορίζεται η σύμβαση υπόκειται στην παρούσα οδηγία και η άλλη δεν υπόκειται ούτε στην παρούσα οδηγία ούτε στην οδηγία [2004/18] ή στην οδηγία 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸, και εάν είναι αντικειμενικά αδύνατον να προσδιοριστεί ποια είναι η κύρια δραστηριότητα για την οποία προορίζεται η σύμβαση, η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής: ορισμός των δραστηριοτήτων και των φορέων που καλύπτονται

ΤΜΗΜΑ 1 ΦΟΡΕΙΣ

Άρθρο 4 *Αναθέτοντες φορείς*

1. Η καθοριστική επιρροή κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 5 εκ μέρους των αναθετουσών αρχών τεκμαίρεται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω αρχές, άμεσα ή έμμεσα:
 - α) κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος του καταβεβλημένου κεφαλαίου της επιχείρησης, ή
 - β) διαθέτουν την πλειονότητα των ψήφων οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση, ή
 - γ) μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας της επιχείρησης.
2. Τα δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και όπου η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων

³⁸ ΕΕ L 217 της 20.8.2009, σ. 76.

βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 6.

Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- α) διαδικασίες σύναψης συμβάσεων με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την οδηγία [2004/18/EK], [την οδηγία ... (συμβάσεις παραχώρησης)] ή την παρούσα οδηγία·
 - β) διαδικασίες σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II, οι οποίες διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση αδειών με βάση αντικειμενικά κριτήρια.
3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι:
- α) είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις και ασκούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 5 έως 11·
 - β) εάν δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 5 έως 11 και απολαύουν ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων χορηγούμενων από αρμόδια αρχή ενός κράτους μέλους.
4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 όσον αφορά την τροποποίηση του καταλόγου της νομοθεσίας της Ένωσης που παρατίθεται στο παράρτημα II, όταν βάσει της θέσπισης νέας νομοθεσίας, της κατάργησής ή της τροποποίησής της, οι εν λόγω τροποποιήσεις αποδειχθούν αναγκαίες.

ΤΜΗΜΑ 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 5

Αέριο και θερμότητα

1. Όσον αφορά το αέριο και τη θερμότητα, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής αερίου ή θερμότητας·
 - β) τροφοδότηση των δικτύων αυτών με αέριο ή θερμότητα.
2. Η τροφοδότηση με αέριο ή θερμότητα δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που δεν είναι αναθέτουσα αρχή, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η παραγωγή αερίου ή θερμότητας από τον ενδιαφερόμενο φορέα αποτελεί αναπόφευκτο αποτέλεσμα της άσκησης δραστηριότητας που δεν αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή στα άρθρα 6 έως 8·
- β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου αποβλέπει μόνο στην οικονομική εκμετάλλευση της παραγωγής αυτής και αντιστοιχεί το πολύ στο 20% του κύκλου εργασιών του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 6 *Ηλεκτρισμός*

1. Όσον αφορά τον ηλεκτρισμό, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής ηλεκτρισμού,
 - β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με ηλεκτρισμό.Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η τροφοδότηση με ηλεκτρισμό περιλαμβάνει την παραγωγή και τη χονδρική πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.
2. Η τροφοδότηση με ηλεκτρισμό δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που δεν είναι αναθέτουσα αρχή, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) η παραγωγή ηλεκτρισμού από τον ενδιαφερόμενο φορέα γίνεται διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας που δεν αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή στα άρθρα 5 και 7 έως 8·
 - β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνον από την ιδιοκατανάλωση του φορέα και δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής παραγωγής ενέργειας του φορέα, με βάση τον μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 7 *Υδωρ*

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) διάθεση ή εκμετάλλευση σταθερών δικτύων σχεδιασμένων για να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος·
 - β) τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης στις συμβάσεις που συνάπτονται ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τους φορείς που ασκούν δραστηριότητα οριζόμενη στην παράγραφο 1, και τα οποία συνδέονται με ένα από τα ακόλουθα:
- α) έργα υδραυλικής μηχανικής, αρδευτικών ή αποστραγγιστικών έργων, εφόσον ο όγκος του ύδατος που προορίζεται για εφοδιασμό με πόσιμο ύδωρ υπερβαίνει το 20% του συνολικού όγκου ύδατος που διατίθεται για τα εν λόγω σχέδια ή εγκαταστάσεις άρδευσης ή αποστράγγισης·
 - β) την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων.
3. Η τροφοδότηση με πόσιμο νερό δικτύων που προορίζονται να παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό από αναθέτοντα φορέα που δεν είναι αναθέτουσα αρχή, δεν θεωρείται δραστηριότητα κατά την έννοια της παραγράφου 1, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) η παραγωγή πόσιμου ύδατος από τον ενδιαφερόμενο φορέα γίνεται διότι η κατανάλωσή του είναι αναγκαία για την άσκηση δραστηριότητας που δεν αναφέρεται στα άρθρα 5 έως 8·
 - β) η τροφοδότηση του δημόσιου δικτύου εξαρτάται μόνον από την ιδιοκατανάλωση του φορέα και δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής παραγωγής πόσιμου ύδατος του φορέα, με βάση το μέσο όρο των τριών προηγούμενων ετών, συμπεριλαμβανομένου του τρέχοντος έτους.

Άρθρο 8 *Υπηρεσίες μεταφορών*

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που αποσκοπούν στη διάθεση ή την εκμετάλλευση δικτύων που παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό στους τομείς των μεταφορών με σιδηρόδρομο, αυτόματα συστήματα, τραμ, τρόλεϊ, λεωφορεία ή καλώδιο.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μεταφορών, θεωρείται ότι υφίσταται δίκτυο όταν η υπηρεσία παρέχεται με τους όρους που ορίζονται από την αρμόδια αρχή κράτους μέλους, όπως εκείνοι που αφορούν τις ακολουθητέες διαδρομές, τη διαθέσιμη μεταφορική ικανότητα ή τη συχνότητα παροχής της υπηρεσίας.

Άρθρο 9 *Λιμένες και αερολιμένες*

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό τη διάθεση αερολιμένων, θαλάσσιων λιμένων ή λιμένων εσωτερικής ναυσιπλοΐας ή άλλων τερματικών σταθμών μεταφορικών μέσων, σε αεροπορικούς, θαλάσσιους ή ποτάμιους μεταφορείς.

Άρθρο 10
Ταχυδρομικές υπηρεσίες

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην παροχή:
 - α) ταχυδρομικών υπηρεσιών·
 - β) άλλων υπηρεσιών πλην των ταχυδρομικών, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από φορέα ο οποίος παρέχει επίσης ταχυδρομικές υπηρεσίες κατά την έννοια του στοιχείου β) της παραγράφου 2, και εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 27 παράγραφος 1, όσον αφορά τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο στοιχείο β) της παραγράφου 2.
2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και με την επιφύλαξη της οδηγίας 97/67/ΕΚ, νοούνται ως:
 - α) «ταχυδρομικό αντικείμενο»: αντικείμενο με συγκεκριμένο παραλήπτη, αποστελλόμενο υπό την τελική του μορφή, ανεξάρτητα από το βάρος του· τα αντικείμενα αυτά περιλαμβάνουν, π.χ., πέραν των αντικειμένων αλληλογραφίας, βιβλία, καταλόγους, εφημερίδες, περιοδικά και ταχυδρομικά δέματα που περιέχουν αντικείμενα με ή χωρίς εμπορική αξία, ανεξάρτητα από το βάρος τους·
 - β) «ταχυδρομικές υπηρεσίες»: υπηρεσίες που συνίστανται στη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή ταχυδρομικών αντικειμένων. Σε αυτές περιλαμβάνονται τόσο οι υπηρεσίες που εμπίπτουν όσο και αυτές που δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της καθολικής υπηρεσίας που ορίζεται σύμφωνα με την οδηγία 97/67/ΕΚ·
 - γ) «άλλες υπηρεσίες πλην των ταχυδρομικών»: υπηρεσίες παρεχόμενες στους εξής τομείς:
 - i) υπηρεσίες διαχείρισης της αλληλογραφίας (τόσο προγενέστερες όσο και μεταγενέστερες της αποστολής, συμπεριλαμβανομένων των «mailroom management services»)·
 - ii) υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που συνδέονται με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και παρέχονται εξ ολοκλήρου με ηλεκτρονικά μέσα (περιλαμβανομένης της ασφαλούς διαβίβασης κωδικοποιημένων εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα, της διαχείρισης διευθύνσεων και της διαβίβασης συστημένου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)·
 - iii) υπηρεσίες συνδεόμενες με ταχυδρομικά αντικείμενα που δεν περιλαμβάνονται στο στοιχείο α), όπως το διαφημιστικό ταχυδρομείο χωρίς συγκεκριμένο παραλήπτη·
 - iv) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως ορίζονται στην ονοματολογία CPV με τους αριθμούς αναφοράς από 66100000-1 έως 66720000-3 και στο άρθρο 19 στοιχείο γ), συμπεριλαμβανομένων ιδίως των ταχυδρομικών ενταλμάτων πληρωμής και των ταχυδρομικών μεταφορών πιστώσεων·
 - v) φιλοτελικές υπηρεσίες·

- vi) υπηρεσίες εφοδιαστικής διαχείρισης (υπηρεσίες που συνδυάζουν τη φυσική παράδοση και/ή την εναποθήκευση με άλλα μη ταχυδρομικά καθήκοντα).

Άρθρο 11

Εξόρυξη και συλλογή πετρελαίου και αερίου και αναζήτηση, εξόρυξη και συλλογή άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες εκμετάλλευσης μιας γεωγραφικής περιοχής με σκοπό:

- α) την εξόρυξη και συλλογή πετρελαίου ή αερίου,
- β) την αναζήτηση, εξόρυξη και συλλογή άνθρακα ή άλλων στερεών καυσίμων.

Κεφάλαιο III: Υλικό πεδίο εφαρμογής

ΤΜΗΜΑ 1 ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ

Άρθρο 12 Κατώτατα όρια

Εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου αποκλείονται με βάση τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 15 έως 20 ή δυνάμει του άρθρου 27, σχετικά με την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις συμβάσεις, των οποίων η εκτιμώμενη αξία, χωρίς τον φόρο προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ), ισούται με ή υπερβαίνει τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

- α) 400.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και τους διαγωνισμούς μελετών,
- β) 5.000.000 ευρώ για τις συμβάσεις έργων,
- γ) 1.000.000 ευρώ για συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που παρατίθενται στο παράρτημα XVII.

Άρθρο 13 Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης

1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από τον αναθέτοντα φορέα, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης.

Στην περίπτωση που ο αναθέτων φορέας προβλέπει βραβεία ή την καταβολή ποσών στους υποψηφίους ή προσφέροντες, λαμβάνει τα ποσά αυτά υπόψη του κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Η επιλογή της μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται με πρόθεση την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Συνεπώς, μια ενιαία σύμβαση δεν πρέπει να κατατέμενεται ούτως ώστε να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εκτός εάν αιτιολογείται βάσει αντικειμενικών λόγων.
3. Η αποτίμηση αυτή ισχύει τη στιγμή της αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού, ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια διακήρυξη, τη στιγμή που ο αναθέτων φορέας αρχίζει τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, προσδιορίζοντας συγκεκριμένα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της σκοπούμενης σύμβασης.
4. Για τις συμφωνίες-πλαίσια και για τα δυναμικά συστήματα αγορών, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας ή του συστήματος.
5. Στην περίπτωση των συμπράξεων καινοτομίας, η αξία που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία χωρίς ΦΠΑ των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης που θα λάβουν χώρα κατά τη διάρκεια όλων των σταδίων της σκοπούμενης σύμπραξης, καθώς και των προμηθειών, των υπηρεσιών ή των έργων που θα αναπτυχθούν και θα παρασχεθούν στη λήξη της σκοπούμενης σύμπραξης.
6. Για τους σκοπούς του άρθρου 12, οι αναθέτοντες φορείς περιλαμβάνουν στην εκτιμώμενη αξία μιας σύμβασης έργων το ποσό των έργων καθώς και τη συνολική εκτιμώμενη αξία των αναγκαίων προμηθειών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη από τους αναθέτοντες φορείς, εφόσον είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων.
7. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη αγορά υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία όλων αυτών των τμημάτων.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 12, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στη σύναψη της σύμβασης για κάθε τμήμα.

8. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών προμηθειών μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία όλων αυτών των τμημάτων κατά την εφαρμογή του άρθρου 12.

Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 12, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στη σύναψη της σύμβασης για κάθε τμήμα.

9. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα χωρίς να εφαρμόζουν τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, εφόσον η εκτιμώμενη αξία του εν λόγω τμήματος χωρίς ΦΠΑ είναι μικρότερη από

80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1 εκατομμύριο ευρώ για έργα. Εντούτοις, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, χωρίς την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στα οποία έχει διαχωριστεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη αγορά ομοιογενών προμηθειών ή η προτεινόμενη αγορά υπηρεσιών.

10. Όταν πρόκειται για συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης βασίζεται στα εξής:
 - α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·
 - β) είτε στην εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.
11. Όσον αφορά τις συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση προϊόντων, ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης λαμβάνεται:
 - α) για τις συμβάσεις ορισμένου χρόνου, εάν ο χρόνος αυτός είναι δώδεκα μήνες ή λιγότερο, η εκτιμώμενη συνολική αξία για τη διάρκεια της σύμβασης ή, αν η διάρκεια αυτή υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες, η συνολική αξία της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης υπολειπόμενης αξίας·
 - β) για τις συμβάσεις αορίστου χρόνου ή τις συμβάσεις των οποίων η διάρκεια δεν μπορεί να προσδιορισθεί, η μηνιαία αξία πολλαπλασιασμένη επί 48.
12. Όσον αφορά τις συμβάσεις υπηρεσιών, η βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, είναι, ανάλογα με την περίπτωση, η εξής:
 - α) ασφαλιστικές υπηρεσίες: το καταβλητέο ασφάλιστρο και οι άλλοι τρόποι αμοιβής·
 - β) τραπεζικές και άλλες χρηματοοικονομικές υπηρεσίες: οι αμοιβές, οι προμήθειες, οι τόκοι και οι άλλοι τρόποι αμοιβής·
 - γ) συμβάσεις για την εκπόνηση μελέτης: οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες και οι άλλοι τρόποι αμοιβής.
13. Όσον αφορά τις συμβάσεις υπηρεσιών στις οποίες δεν αναφέρεται συνολική τιμή, ως βάση υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων, λαμβάνεται:
 - α) στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από 48 μήνες: η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλη την αντίστοιχη διάρκεια·

- β) στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή διάρκειας μεγαλύτερης των 48 μηνών: η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

Άρθρο 14
Αναθεώρηση των κατώτατων ορίων

1. Κάθε δύο έτη αρχής γενομένης από τις 30 Ιουνίου 2014, η Επιτροπή επαληθεύει ότι τα κατώτατα όρια που θεσπίζονται στο άρθρο 12 στοιχεία α) και β) αντιστοιχούν στα κατώτατα όρια που θεσπίζονται στη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις και, όπου κρίνεται αναγκαίο, τα αναθεωρεί.

Σύμφωνα με τον τη μέθοδο υπολογισμού που θεσπίζεται στη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις, η Επιτροπή υπολογίζει την αξία αυτών των κατώτατων ορίων με βάση τη μέση ημερήσια τιμή του ευρώ, εκφραζόμενη σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ), κατά την εικοσιτετράμηνη χρονική περίοδο η οποία λήγει την τελευταία ημέρα του Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου. Η κατ' αυτόν τον τρόπο αναθεωρημένη αξία των κατώτατων ορίων, εάν χρειασθεί, στρογγυλοποιείται προς τα κάτω κατά προσέγγιση χιλιάδας ευρώ, προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση των ισχυόντων κατώτατων ορίων που προβλέπονται στη συμφωνία, εκφραζόμενων σε ΕΤΔ.

2. Κάθε δύο έτη αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2014, η Επιτροπή προσδιορίζει τις αξίες, στα εθνικά νομίσματα των κρατών μελών, τα οποία δεν συμμετέχουν στη νομισματική ένωση, των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 12 στοιχεία α) και β), και που αναθεωρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή προσδιορίζει την αξία, στα εθνικά νομίσματα των κρατών μελών, τα οποία δεν συμμετέχουν στη νομισματική ένωση, των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 12 στοιχείο γ).

Σύμφωνα με τον τη μέθοδο υπολογισμού που θεσπίζεται στη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις, ο προσδιορισμός αυτών των αξιών βασίζεται στη μέση ημερήσια τιμή των νομισμάτων αυτών, που αντιστοιχεί στα ισχύοντα κατώτατα όρια εκφραζόμενη σε ευρώ, κατά την εικοσιτετράμηνη χρονική περίοδο η οποία λήγει την τελευταία ημέρα του Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου.

3. Τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1 αναθεωρημένα κατώτατα όρια και η αξία τους στα εθνικά νομίσματα δημοσιεύονται από την Επιτροπή στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στην αρχή του μηνός Νοεμβρίου, μετά την αναθεώρησή τους.
4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 με σκοπό την προσαρμογή της μεθοδολογίας που θεσπίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο σε οποιαδήποτε αλλαγή στη μεθοδολογία που προβλέπεται στη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις για την αναθεώρηση των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 12 στοιχεία α) και β), καθώς και για τον προσδιορισμό των κατώτατων ορίων, στα εθνικά νομίσματα

των κρατών μελών, τα οποία δεν συμμετέχουν στη νομισματική ένωση, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Έχει επίσης την εξουσία να θεσπίζει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 προκειμένου να αναθεωρεί τα κατώτατα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 12 στοιχεία α) και β) όταν κρίνεται απαραίτητο.

5. Σε περίπτωση που είναι απαραίτητη η αναθεώρηση των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 12 στοιχεία α) και β) και λόγω χρονικών περιορισμών δεν είναι δυνατή η χρήση της διαδικασίας που ορίζεται στο άρθρο 98 και συνεπώς συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης, η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 99 εφαρμόζεται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

ΤΜΗΜΑ 2

ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ενότητα 1

Εξαιρέσεις που ισχύουν για όλους τους αναθέτοντες φορείς και ειδικές εξαιρέσεις για τους τομείς της ενέργειας και του ύδατος

Άρθρο 15

Συμβάσεις που συνάπτονται με σκοπό τη μεταπώληση ή τη μίσθωση σε τρίτους

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που συνάπτονται με σκοπό τη μεταπώληση ή τη μίσθωση σε τρίτους, όταν ο αναθέτων φορέας δεν απολαύει κανενός ειδικού ή αποκλειστικού δικαιώματος πώλησης ή μίσθωσης του αντικειμένου αυτών των συμβάσεων και όταν άλλοι φορείς δικαιούνται να προβαίνουν ελεύθερα στην εν λόγω πώληση ή μίσθωση με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τον αναθέτοντα φορέα.
2. Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας, κατόπιν αιτήσεώς τους, όλες τις κατηγορίες προϊόντων και δραστηριοτήτων που θεωρούν ότι εξαιρούνται δυνάμει της παραγράφου 1. Η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύει περιοδικά, για λόγους ενημέρωσης, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, τους καταλόγους των κατηγοριών προϊόντων και δραστηριοτήτων που θεωρεί ότι εξαιρούνται. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή σέβεται τον ευαίσθητο εμπορικό χαρακτήρα τον οποίο, ενδεχομένως, επικαλέστηκαν οι αναθέτοντες φορείς κατά τη διαβίβαση των πληροφοριών.

Άρθρο 16

Συμβάσεις και διαγωνισμοί μελετών που ανατίθενται ή διοργανώνονται με άλλους σκοπούς από την άσκηση μιας από τις οριζόμενες δραστηριότητες ή για την άσκηση μιας τέτοιας δραστηριότητας σε τρίτη χώρα

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις που συνάπτουν ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνουν οι αναθέτοντες φορείς με άλλους σκοπούς από τις δραστηριότητες που ορίζονται στα άρθρα 5 έως 11 ή για την άσκηση αυτών

των δραστηριοτήτων σε τρίτη χώρα, υπό συνθήκες που δεν προϋποθέτουν την υλική εκμετάλλευση δικτύου ή γεωγραφικής περιοχής στο εσωτερικό της Ένωσης, ούτε εφαρμόζεται σε διαγωνισμού μελετών που διοργανώνονται για τέτοιου είδους σκοπούς.

2. Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας, κατόπιν αιτήσεώς τους, οποιαδήποτε δραστηριότητα θεωρούν ότι εξαιρείται δυνάμει της παραγράφου 1. Η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύει περιοδικά, για λόγους ενημέρωσης, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, τους καταλόγους κατηγοριών δραστηριοτήτων που θεωρεί ότι εξαιρούνται. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή σέβεται τον ευαίσθητο εμπορικό χαρακτήρα τον οποίο, ενδεχομένως, επικαλέσθηκαν οι αναθέτοντες φορείς κατά τη διαβίβαση των πληροφοριών.

Άρθρο 17 *Άμυνα και ασφάλεια*

1. Όσον αφορά τις συμβάσεις που ανατίθενται και τους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:
 - α) στις συμβάσεις στις οποίες εφαρμόζεται η οδηγία 2009/81/EK·
 - β) στις συμβάσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η οδηγία 2009/81/EK σύμφωνα με τα άρθρα 8, 12 και 13 της οδηγίας.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις και στους διαγωνισμούς μελετών εκτός όσων αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, στον βαθμό που η προστασία των ουσιαστών συμφερόντων ασφάλειας ενός κράτους μέλους δεν μπορεί να διασφαλιστεί σε μια διαδικασία σύναψης σύμβασης όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 1.

Άρθρο 18 *Συμβάσεις που συνάπτονται και διαγωνισμοί μελετών που διοργανώνονται δυνάμει διεθνών κανόνων*

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις ή στους διαγωνισμούς μελετών που ο αναθέτων φορέας υποχρεούται να αναθέσει ή να διοργανώσει σύμφωνα με διαφορετικές διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων από εκείνες της παρούσας οδηγίας και οι οποίες προβλέπονται σε οποιαδήποτε από τις εξής περιπτώσεις:

- α) διεθνή συμφωνία, η οποία έχει συναφθεί, σύμφωνα με τη Συνθήκη, μεταξύ κράτους μέλους και μίας ή περισσοτέρων τρίτων χωρών και καλύπτει έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός σχεδίου από τα συμβαλλόμενα κράτη·
- β) διεθνή συμφωνία η οποία έχει συναφθεί για τη στάθμευση στρατευμάτων και αφορά επιχειρήσεις κράτους μέλους ή τρίτης χώρας·
- γ) ειδική διαδικασία διεθνούς οργανισμού·

- δ) κανόνες δημόσιων συμβάσεων που προβλέπονται από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα σχετικά με δημόσιες συμβάσεις ή διαγωνισμούς μελετών που χρηματοδοτούνται πλήρως από τον εν λόγω οργανισμό ή ίδρυμα· στην περίπτωση συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που συγχρηματοδοτούνται σε σημαντικό βαθμό από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν επί των εφαρμοστέων διαδικασιών σύναψης των συμβάσεων, οι οποίες συμμορφώνονται με τη Συνθήκη.

Όλες οι συμφωνίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α) κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία δύναται να συμβουλευτεί τη Συμβουλευτική Επιτροπή Δημοσίων Συμβάσεων, που αναφέρεται στο άρθρο 100.

Άρθρο 19

Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις υπηρεσιών, με αντικείμενο:

- α) την αγορά ή μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικούς όρους, γης, υφισταμένων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων, ή δικαιώματα επ' αυτών· ωστόσο, οι συμβάσεις χρηματοοικονομικών υπηρεσιών οι οποίες συνάπτονται ταυτόχρονα, πριν ή μετά τη σύμβαση αγοράς ή μίσθωσης, υπό οιαδήποτε μορφή, εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία·
- β) υπηρεσίες διαιτησίας και συμβιβασμού·
- γ) χρηματοοικονομικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, την αγορά, την πώληση ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹ και λειτουργίες που εκτελούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας·
- δ) συμβάσεις απασχόλησης·
- ε) δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές μεταφορές ή μεταφορές με το μετρό·
- στ) συμβάσεις για το χρόνο μετάδοσης εκπομπών που ανατίθενται σε ραδιοηλεκτρονικούς φορείς.

Η μετάδοση εκπομπών που αναφέρεται στο στοιχείο στ) της πρώτης παραγράφου περιλαμβάνει οποιαδήποτε μετάδοση και διανομή που χρησιμοποιεί οποιαδήποτε μορφή ηλεκτρονικού δικτύου.

Άρθρο 20

Συμβάσεις που συνάπτονται από ορισμένους αναθέτοντες φορείς για την αγορά ύδατος και για την προμήθεια ενέργειας ή καυσίμων που προορίζονται για την παραγωγή ενέργειας

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

³⁹ ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1.

- α) στις συμβάσεις για την αγορά ύδατος, εφόσον συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς οι οποίοι ασκούν μια ή και τις δύο από τις δραστηριότητες που σχετίζονται με το πόσιμο νερό και ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1·
- β) στις συμβάσεις που ανατίθενται από αναθέτοντες φορείς που δραστηριοποιούνται οι ίδιοι στον τομέα της ενέργειας μέσω της άσκησης μιας δραστηριότητας που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 1 ή στο άρθρο 11 για τον εφοδιασμό:
 - i) ενέργειας,
 - ii) καυσίμων που προορίζονται για την παραγωγή ενέργειας.

Ενότητα 2

Ειδικές σχέσεις (ελεγχόμενες οντότητες, συνεργασία, συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες)

Άρθρο 21

Σχέσεις μεταξύ των δημόσιων αρχών

1. Μια σύμβαση που ανατίθεται από μια αναθέτουσα αρχή σε άλλο νομικό πρόσωπο εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας εάν πληρούνται οι κατωτέρω συγκεντρωτικές προϋποθέσεις:
 - α) η αναθέτουσα αρχή ασκεί επί του εν λόγω νομικού προσώπου έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της υπηρεσιών·
 - β) τουλάχιστον το 90% των δραστηριοτήτων του εν λόγω νομικού προσώπου διεξάγονται για την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή για άλλα νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στον έλεγχο της εν λόγω αναθέτουσας αρχής·
 - γ) δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Μια αναθέτουσα αρχή θεωρείται ότι ασκεί έλεγχο επί ενός νομικού προσώπου ανάλογο με τον έλεγχο που ασκεί στα τμήματά της κατά την έννοια του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου, όταν ασκεί αποφασιστική επιρροή τόσο στους στρατηγικούς στόχους όσο και στις σημαντικές αποφάσεις του υπό έλεγχο νομικού προσώπου.
2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης σε περίπτωση που μια υπό έλεγχο οντότητα που είναι αναθέτουσα αρχή αναθέτει μια σύμβαση στην οντότητα που την ελέγχει ή σε άλλο νομικό πρόσωπο που τελεί υπό τον έλεγχο της ίδιας αναθέτουσας αρχής, εφόσον δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή στο νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η δημόσια σύμβαση.
3. Μια αναθέτουσα αρχή, η οποία δεν ασκεί έλεγχο σε ένα νομικό πρόσωπο κατά την έννοια της παραγράφου 1, μπορεί εντούτοις να αναθέσει μια σύμβαση χωρίς να εφαρμόσει τις διατάξεις της ισχύουσας οδηγίας σε νομικό πρόσωπο που ελέγχει από κοινού με άλλες αναθέτουσες αρχές, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) οι αναθέτουσες αρχές ασκούν από κοινού επί του εν λόγω νομικού προσώπου έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκούν επί των δικών τους υπηρεσιών·

- β) τουλάχιστον το 90% των δραστηριοτήτων του εν λόγω νομικού προσώπου διεξάγονται για τις ελέγχουσες αναθέτουσες αρχές ή για άλλα νομικά πρόσωπα που υπόκεινται στον έλεγχο των ίδιων αναθετουσών αρχών·
- γ) δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Για τους σκοπούς του στοιχείου α), θεωρείται ότι οι αναθέτουσες αρχές ελέγχουν από κοινού ένα νομικό πρόσωπο σε περίπτωση που πληρούνται οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) οι φορείς λήψης αποφάσεων του υπό έλεγχο νομικού προσώπου απαρτίζονται από εκπροσώπους όλων των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών·
- β) οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές ασκούν από κοινού αποφασιστική επιρροή στους στρατηγικούς στόχους και τις σημαντικές αποφάσεις του υπό έλεγχο νομικού προσώπου·
- γ) το υπό έλεγχο νομικό πρόσωπο δεν επιδιώκει τυχόν συμφέροντα που αποκλίνουν από αυτά των δημόσιων αρχών που είναι συνδεδεμένες με αυτό·
- δ) το υπό έλεγχο νομικό πρόσωπο δεν αποκομίζει κέρδη εκτός της επιστροφής των πραγματικών εξόδων από τις δημόσιες συμβάσεις με τις δημόσιες αρχές.

4. Μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθετουσών αρχών δεν θεωρείται «σύμβαση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών» κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 7 της παρούσας οδηγίας εάν πληρούνται οι κατωτέρω συγκεντρωτικές προϋποθέσεις:

- α) η συμφωνία θεσπίζει μια ουσιαστική συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών με στόχο την από κοινού διεξαγωγή των καθηκόντων τους στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών και συνεπάγεται αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών·
- β) η συμφωνία διέπεται μόνο από λόγους δημοσίου συμφέροντος·
- γ) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές δεν εκτελούν ελεύθερα στην αγορά πάνω από 10% του κύκλου εργασιών των δραστηριοτήτων τους που είναι σχετικές με το περιεχόμενο της συμφωνίας·
- δ) η συμφωνία δεν αφορά χρηματοοικονομικές μεταβιβάσεις μεταξύ των συμμετεχουσών αναθετουσών αρχών, εκτός από αυτές που αντιστοιχούν στην επιστροφή των πραγματικών δαπανών των έργων, των υπηρεσιών ή των προμηθειών·
- ε) δεν υπάρχει ιδιωτική συμμετοχή σε οποιαδήποτε από τις εμπλεκόμενες αναθέτουσες αρχές.

5. Η απουσία ιδιωτικής συμμετοχής που αναφέρεται στις παραγράφους 1 έως 4 επαληθεύεται τη στιγμή ανάθεσης της σύμβασης ή σύναψης της συμφωνίας.

Οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 4 παύουν να ισχύουν από τη στιγμή που λαμβάνει χώρα κάποια ιδιωτική συμμετοχή, γεγονός που συνεπάγεται

ότι οι υπό εξέλιξη συμβάσεις πρέπει να ανοίξουν στον ανταγωνισμό μέσω συνήθων διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

Άρθρο 22

Συμβάσεις που ανατίθενται σε συνδεδεμένη επιχείρηση

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση της οποίας οι ετήσιοι λογαριασμοί έχουν ενοποιηθεί με τους λογαριασμούς του αναθέτοντος φορέα σύμφωνα με τις απαιτήσεις της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴⁰.
2. Στην περίπτωση που οι φορείς δεν εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία, ως «συνδεδεμένη επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση:
 - α) επί της οποίας ο αναθέτων φορέας μπορεί να ασκεί, άμεσα ή έμμεσα, κυρίαρχη επιρροή, κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 5 και του άρθρου 4 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας·
 - β) η οποία μπορεί να ασκεί κυρίαρχη επιρροή επί του αναθέτοντος φορέα·
 - γ) η οποία υπόκειται, από κοινού με τον αναθέτοντα φορέα, στην κυρίαρχη επιρροή μιας άλλης επιχείρησης λόγω της ιδιοκτησίας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν.
3. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 21 και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 4, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις:
 - α) τις οποίες συνάπτει αναθέτων φορέας με συνδεδεμένη επιχείρηση· ή
 - β) τις οποίες συνάπτει κοινοπραξία, η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από διάφορους αναθέτοντες φορείς με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων κατά την έννοια των άρθρων 5 έως 11, με επιχείρηση συνδεδεμένη με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς.
4. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται:
 - α) στις συμβάσεις υπηρεσιών, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των υπηρεσιών, σε γενικές γραμμές, προέρχεται από την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται·
 - β) στις συμβάσεις προμηθειών, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των προμηθειών, σε γενικές γραμμές, προέρχεται από την παροχή προμηθειών, σε γενικές γραμμές, στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται·

⁴⁰ ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2001/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 283 της 27.10.2001, σ. 28).

γ) στις συμβάσεις έργων, εφόσον το 80% τουλάχιστον του μέσου συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την τελευταία τριετία στον τομέα των έργων, σε γενικές γραμμές, προέρχεται από την παροχή έργων στις επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται.

5. Όταν, σε συνάρτηση με την ημερομηνία δημιουργίας της συνδεδεμένης επιχείρησης ή έναρξης των δραστηριοτήτων της, δεν είναι διαθέσιμος ο κύκλος εργασιών για την τελευταία τριετία, η επιχείρηση αρκεί να αποδεικνύει ότι η πραγματοποίηση του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχεία α), β) ή γ), είναι πιθανή, ιδίως με προβολή δραστηριοτήτων.

Όταν η ίδια ή παρόμοιες υπηρεσίες, προμήθειες ή έργα παρέχονται από περισσότερες από μία επιχειρήσεις συνδεδεμένες με τον αναθέτοντα φορέα, για τον υπολογισμό των προαναφερόμενων ποσοστών λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών που προκύπτει αντιστοίχως από την παροχή υπηρεσιών, προμηθειών ή έργων εκ μέρους των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

Άρθρο 23

Συμβάσεις που ανατίθενται σε κοινοπραξία ή σε αναθέτοντα φορέα που συμμετέχει σε κοινοπραξία

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 21 και με την προϋπόθεση ότι η κοινοπραξία έχει συσταθεί με σκοπό την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας επί περίοδο τουλάχιστον τριών ετών και ότι η συστατική πράξη της κοινοπραξίας ορίζει ότι οι αναθέτοντες φορείς, που την συγκροτούν, συμμετέχουν σε αυτήν τουλάχιστον για την εν λόγω περίοδο, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις τις οποίες συνάπτει:

- α) είτε κοινοπραξία, η οποία έχει συσταθεί αποκλειστικά από διάφορους αναθέτοντες φορείς, με σκοπό την άσκηση δραστηριοτήτων κατά την έννοια των άρθρων 5 έως 11, με έναν από αυτούς τους αναθέτοντες φορείς·
- β) είτε αναθέτων φορέας με μια τέτοια κοινοπραξία στην οποία συμμετέχει.

Άρθρο 24

Κοινοποίηση πληροφοριών

Οι αναθέτοντες φορείς κοινοποιούν στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 22 παράγραφοι 2 και 3, καθώς και του άρθρου 23:

- α) τις επωνυμίες των επιχειρήσεων ή κοινοπραξιών για τις οποίες πρόκειται·
- β) τη φύση και την αξία των σχετικών συμβάσεων·
- γ) τα στοιχεία που η Επιτροπή ή το εθνικό όργανο εποπτείας κρίνει απαραίτητα για να αποδείξει ότι οι σχέσεις μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και της επιχείρησης ή της κοινοπραξίας στην οποία ανατίθενται οι συμβάσεις ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των άρθρων 22 ή 23.

Ενότητα 3
Ειδικές περιπτώσεις

Άρθρο 25
Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε συμβάσεις υπηρεσιών για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης με αριθμούς αναφοράς CPV 73000000-2 έως 73436000-7, εξαιρουμένων των 73200000-4, 73210000-7 ή 73220000-0, εφόσον πληρούνται και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα προϊόντα ανήκουν αποκλειστικά στον αναθέτοντα φορέα για ίδια χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του·

β) η παροχή της υπηρεσίας αμείβεται εξ ολοκλήρου από τον αναθέτοντα φορέα.

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε συμβάσεις υπηρεσιών για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης με αριθμούς αναφοράς CPV 73000000-2 έως 73436000-7, εξαιρουμένων των 73200000-4, 73210000-7 ή 73220000-0, εάν δεν πληρούται μία από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία α) ή β).

2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 με σκοπό την τροποποίηση των αριθμών αναφοράς CPV που αναφέρονται στη παράγραφο 1 έτσι ώστε να αντικατοπτρίζονται οι αλλαγές στην ονοματολογία CPV, εφόσον οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν συνεπάγονται τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 26
Συμβάσεις οι οποίες υπάγονται σε ειδικό καθεστώς

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας εξασφαλίζουν, μέσω όρων για τη χορήγηση άδειας ή με άλλα κατάλληλα μέτρα, ότι κάθε φορέας με δραστηριότητες στους τομείς που αναφέρονται στις αποφάσεις 2002/205/EK και 2004/73/EK:

α) τηρεί την αρχή περί μη διακρίσεων και την αρχή περί προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά τις πληροφορίες που ο φορέας θέτει στη διάθεση των οικονομικών φορέων σχετικά με τις προθέσεις του για τη σύναψη συμβάσεων·

β) ανακοινώνει στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων, υπό τους όρους που καθορίζονται στην απόφαση 93/327/ΕΟΚ της Επιτροπής⁴¹ για τις συμβάσεις που αναθέτουν.

⁴¹ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Μαΐου 1993, για τον καθορισμό των όρων υπό τους οποίους οι αναθέτοντες φορείς οι οποίοι εκμεταλλεύονται γεωγραφικές περιοχές με σκοπό την ανεύρεση ή την εξόρυξη πετρελαίου, αερίου, άνθρακα ή άλλων στερεών καυσίμων πρέπει να κοινοποιούν στην Επιτροπή πληροφορίες για τις συμβάσεις που αναθέτουν, ΕΕ L 129 της 27.5.1993, σ. 25.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27, το Ηνωμένο Βασίλειο εξασφαλίζει, μέσω όρων για τη χορήγηση άδειας ή με άλλα κατάλληλα μέτρα, ότι κάθε φορέας με δραστηριότητες στους τομείς που αναφέρονται στην απόφαση 97/367/ΕΟΚ εφαρμόζει την παράγραφο 1 στοιχεία α) και β) όσον αφορά τις συμβάσεις που ανατίθενται για τη συνέχιση της εν λόγω δραστηριότητας στη Βόρεια Ιρλανδία.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται σε συμβάσεις που ανατίθενται με σκοπό την αναζήτηση πετρελαίου ή αερίου.

Ενότητα 4

Δραστηριότητες απευθείας εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό και σχετικές διαδικαστικές διατάξεις

Άρθρο 27

Δραστηριότητες απευθείας εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό

1. Οι συμβάσεις που προορίζονται να επιτρέψουν την άσκηση δραστηριότητας οριζόμενης στα άρθρα 5 έως 11 δεν υπόκεινται στην παρούσα οδηγία, εάν το κράτος μέλος ή οι αναθέτοντες φορείς που υπέβαλαν το αίτημα δυνάμει του άρθρου 28 μπορούν να καταδείξουν ότι η δραστηριότητα, στο κράτος μέλος όπου ασκείται, είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές στις οποίες η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη· ούτε οι διαγωνισμοί μελετών που διοργανώνονται για τη συνέχιση μιας τέτοιου είδους δραστηριότητας στην εν λόγω γεωγραφική περιοχή υπόκεινται στην παρούσα οδηγία. Η εν λόγω αξιολόγηση του ανταγωνισμού, η οποία διενεργείται με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στην Επιτροπή και για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, λαμβάνει χώρα με την επιφύλαξη της εφαρμογής του νόμου περί ανταγωνισμού.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το ερώτημα εάν μια δραστηριότητα είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό, αποφασίζεται με βάση κριτήρια τα οποία είναι σύμφωνα με τις διατάξεις περί ανταγωνισμού της Συνθήκης· σε αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών, η ύπαρξη εναλλακτικών αγαθών ή υπηρεσιών, οι τιμές και η πραγματική ή δυνητική παρουσία περισσότερων του ενός προμηθευτών των εν λόγω αγαθών ή παρόχων των εν λόγω υπηρεσιών.

Η γεωγραφική αγορά αναφοράς, με βάση την οποία αξιολογείται η έκθεση στον ανταγωνισμό, συνίσταται στην περιοχή όπου οι οικείες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προσφορά και τη ζήτηση προϊόντων ή υπηρεσιών, όπου οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από τις γειτονικές περιοχές επειδή, ιδιαίτερα, οι συνθήκες ανταγωνισμού είναι αισθητά διαφορετικές στις εν λόγω περιοχές. Η εν λόγω αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη ιδιαίτερα τη φύση και τα χαρακτηριστικά των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών, την ύπαρξη εμποδίων για την είσοδο στην αγορά ή προτιμήσεων των καταναλωτών, τις αισθητές διαφορές στα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων μεταξύ της εν λόγω περιοχής και των γειτονικών περιοχών ή τις αισθητές διαφορές στις τιμές.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η πρόσβαση σε μια αγορά θεωρείται ότι δεν περιορίζεται εάν το κράτος μέλος έχει ενσωματώσει και εφαρμόσει τη νομοθεσία της Ένωσης που αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ.

Όταν δεν είναι δυνατόν να συναχθεί το τεκμήριο ότι υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση σε δεδομένη αγορά βάσει του πρώτου εδαφίου, πρέπει να αποδεικνύεται ότι η πρόσβαση στην εν λόγω αγορά είναι ελεύθερη εκ των πραγμάτων και εκ του νόμου.

Άρθρο 28

Διαδικασία για τον προσδιορισμό του κατά πόσον εφαρμόζεται το άρθρο 27

1. Όταν ένα κράτος μέλος ή, σε περίπτωση που το προβλέπει η νομοθεσία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, ένας αναθέτων φορέας θεωρεί ότι, με βάση τα κριτήρια του άρθρου 27 παράγραφοι 2 και 3, μια δεδομένη δραστηριότητα είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό σε αγορές στις οποίες η πρόσβαση δεν είναι περιορισμένη, μπορεί να υποβάλει αίτημα να διαπιστωθεί ότι η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στη σύναψη συμβάσεων ή στη διοργάνωση διαγωνισμών μελετών για την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας.

Τα αιτήματα πρέπει να συνοδεύονται από μια εμπεριστατωμένη και αιτιολογημένη θέση που έλαβε ανεξάρτητη εθνική αρχή, η οποία είναι αρμόδια για την εν λόγω δραστηριότητα. Η εν λόγω θέση αναλύει πλήρως τις προϋποθέσεις για τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 27 παράγραφος 1 στην υπό εξέταση δραστηριότητα σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

Το κράτος μέλος ή ο αναθέτων φορέας ενημερώνει την Επιτροπή για όλα τα συναφή περιστατικά, και, ιδίως, για κάθε νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη ή συμφωνία που αφορά τη συμμόρφωση προς τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 27 παράγραφος 1.

2. Κατόπιν αιτήματος που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή μπορεί, με εκτελεστική απόφαση την οποία εκδίδει εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, να προσδιορίσει κατά πόσον μια αναφερόμενη στα άρθρα 5 έως 11 δραστηριότητα είναι απευθείας εκτεθειμένη στον ανταγωνισμό με βάση τα κριτήρια του άρθρου 27. Οι εκτελεστικές αυτές αποφάσεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 100 παράγραφος 2.

Οι συμβάσεις που προορίζονται για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας και οι διαγωνισμοί μελετών που διοργανώνονται για τη συνέχιση μιας τέτοιου είδους δραστηριότητας παύουν να υπόκεινται στην παρούσα οδηγία σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) η Επιτροπή εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 27 παράγραφος 1 εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου·
 - β) η Επιτροπή δεν εξέδωσε την εκτελεστική απόφαση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.
3. Οι εκτελεστικές αποφάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 εκδίδονται εντός των ακόλουθων προθεσμιών:

- α) 90 εργάσιμες ημέρες στις περιπτώσεις που η ελεύθερη πρόσβαση σε συγκεκριμένη αγορά τεκμαίρεται με βάση το άρθρο 27 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο·
- β) 130 εργάσιμες ημέρες στις περιπτώσεις πλην εκείνων που αναφέρονται στο στοιχείο α).

Οι εν λόγω προθεσμίες ξεκινούν την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή του αιτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή, όταν οι πληροφορίες που πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα είναι ελλιπείς, την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά την παραλαβή των ολοκληρωμένων πληροφοριών.

Οι προθεσμίες που παρατίθενται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να παραταθούν από την Επιτροπή με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους ή του αναθέτοντος φορέα που υπέβαλε το αίτημα.

Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το κράτος μέλος ή τον ενδιαφερόμενο αναθέτοντα φορέα ή από την ανεξάρτητη εθνική αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή από οποιαδήποτε άλλη αρμόδια εθνική αρχή, συμπεριλαμβανομένου του οργάνου εποπτείας που αναφέρεται στο άρθρο 93, να παράσχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες ή να συμπληρώσει ή να διευκρινίσει τις πληροφορίες που υποβάλλονται εντός κατάλληλης προθεσμίας. Σε περίπτωση καθυστερημένων ή ημιτελών απαντήσεων, οι προθεσμίες που παρατίθενται στο πρώτο εδάφιο αναστέλλονται για την περίοδο από τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται στο αίτημα για την υποβολή πληροφοριών έως την παραλαβή των ολοκληρωμένων και ορθών πληροφοριών.

- 4. Όταν μια δραστηριότητα σε δεδομένο κράτος μέλος αποτελεί ήδη το αντικείμενο διαδικασίας δυνάμει των παραγράφων 1, 2 και 3, η παραλαβή μεταγενέστερων αιτήσεων για την ίδια δραστηριότητα στο εν λόγω κράτος μέλος πριν από το πέρας της προθεσμίας που έχει αρχίσει για την πρώτη αίτηση δεν θεωρείται ως έναρξη νέων διαδικασιών και οι αιτήσεις αυτές εξετάζονται στο πλαίσιο της πρώτης αίτησης.
- 5. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη για τη θέσπιση των λεπτομερειών εφαρμογής των παραγράφων 1 έως 4. Η εκτελεστική αυτή πράξη περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:
 - α) τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, προς ενημέρωση, της ημερομηνίας κατά την οποία αρχίζουν και λήγουν οι προθεσμίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 πρώτο εδάφιο, συμπεριλαμβανομένων παρατάσεων ή αναστολών των προθεσμιών, αν υπάρχουν, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου·
 - β) τη δημοσίευση της ενδεχόμενης δυνατότητας εφαρμογής του άρθρου 27 παράγραφος 1, σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β) του παρόντος άρθρου·
 - γ) διατάξεις υλοποίησης όσον αφορά τη μορφή, το περιεχόμενο και άλλες λεπτομέρειες για τα αιτήματα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·

- δ) κανόνες όσον αφορά τις προθεσμίες που παρατίθενται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 100 παράγραφος 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Γενικές αρχές

Άρθρο 29

Αρχές σύναψης συμβάσεων

Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφανή και αναλογικό τρόπο.

Ο σχεδιασμός της δημόσιας σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται με στόχο τον αποκλεισμό της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

Άρθρο 30

Οικονομικοί φορείς

1. Οι οικονομικοί φορείς οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να διενεργούν τη συγκεκριμένη παροχή, δεν είναι δυνατόν να απορρίπτονται με μοναδική αιτιολόγηση το γεγονός ότι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η ανάθεση της σύμβασης, θα έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

Εντούτοις, για τις συμβάσεις έργων και υπηρεσιών καθώς και για τις συμβάσεις προμηθειών που περιλαμβάνουν επιπλέον εργασίες ή υπηρεσίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, είναι δυνατόν να ζητείται από τα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν, στις προσφορές ή στις αιτήσεις συμμετοχής τους, τα ονόματα και τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα των προσώπων στα οποία ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης.

2. Οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων δύνανται να υποβάλλουν προσφορές ή να εμφανίζονται ως υποψήφιοι. Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να θεσπίζουν ειδικές προϋποθέσεις συμμετοχής για τις εν λόγω κοινοπραξίες σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες δεν επιβάλλονται σε μεμονωμένους υποψηφίους. Για την υποβολή μιας προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής, οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να απαιτούν να έχουν οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων συγκεκριμένη νομική μορφή.

Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεσπίσουν ειδικές προϋποθέσεις για την εκτέλεση της σύμβασης από κοινοπραξία, εφόσον οι εν λόγω προϋποθέσεις δικαιολογούνται βάσει αντικειμενικών λόγων και είναι αναλογικές. Οι εν λόγω προϋποθέσεις μπορεί να απαιτούν από μια κοινοπραξία να περιβληθεί συγκεκριμένη νομική μορφή αφού της ανατεθεί η σύμβαση, στο μέτρο που η σχετική αλλαγή είναι αναγκαία για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 31
Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα

Τα κράτη μέλη μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων σε προστατευόμενα εργαστήρια και οικονομικούς φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη εργαζομένων με αναπηρίες και μειονεκτούντων εργαζομένων, ή να προβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον περισσότεροι από το 30% των εργαζομένων στα εργαστήρια αυτά, στους οικονομικούς φορείς ή στα προγράμματα είναι εργαζόμενοι με αναπηρίες ή μειονεκτούντες εργαζόμενοι.

Στη διακήρυξη διαγωνισμού γίνεται μνεία της παρούσας διάταξης.

Άρθρο 32
Εμπιστευτικότητα

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς υποχρεώσεις προκειμένου να προστατεύσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που καθιστούν διαθέσιμες οι αναθέτοντες φορείς καθόλη τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που καθίστανται διαθέσιμες σε σχέση με τη λειτουργία ενός συστήματος προεπιλογής, ανεξάρτητα αν αυτό έχει αποτελέσει ή όχι το θέμα ανακοίνωσης για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής που χρησιμοποιείται ως μέσο για την προκήρυξη διαγωνισμού.
2. Εκτός αν προβλέπεται κάτι διαφορετικό στην παρούσα οδηγία ή στο εθνικό δίκαιο που αφορά την πρόσβαση στην ενημέρωση, και με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων σχετικά με τη δημοσιοποίηση των συναπτομένων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 64 και 69 της παρούσας οδηγίας, ο αναθέτων φορέας δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που του έχουν διαβιβάσει οικονομικοί φορείς και τις οποίες αυτοί έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των τεχνικών ή εμπορικών απορρήτων και των εμπιστευτικών πτυχών των προσφορών.

Άρθρο 33
Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες

1. Εκτός από τις περιπτώσεις που η χρήση ηλεκτρονικών μέσων είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τα άρθρα 46, 47, 48, 49 παράγραφος 4, 65 παράγραφος 2 ή 67 της παρούσας οδηγίας, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν μεταξύ των κατωτέρω μέσων επικοινωνίας για όλες τις επικοινωνίες και τις ανταλλαγές πληροφοριών:
 - α) ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 4 και 5·
 - β) επιστολή ή τηλεομοιοτυπία·
 - γ) τηλέφωνο στις περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6,

δ) έναν συνδυασμό αυτών των μέσων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καταστήσουν υποχρεωτική τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σε άλλες περιπτώσεις εκτός από αυτές που προβλέπονται στα άρθρα 46, 47, 48, 49 παράγραφος 4, 65 παράγραφος 2 ή 67 της παρούσας οδηγίας.

2. Το επιλεγέν μέσο επικοινωνίας πρέπει να είναι γενικώς προσιτό και να μην περιορίζει την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων.

Σε κάθε επικοινωνία, ανταλλαγή και αποθήκευση πληροφοριών, οι αναθέτοντες φορείς εξασφαλίζουν ότι διαφυλάσσεται η ακεραιότητα των δεδομένων και το απόρρητο των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής. Εξετάζουν το περιεχόμενο των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

3. Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι γενικώς προσιτά στο κοινό και συμβατά με τις γενικά χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης των δημόσιων συμβάσεων. Οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά των συσκευών για την ηλεκτρονική λήψη που θεωρείται ότι συμμορφώνονται με το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου παρατίθενται στο παράρτημα IV.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 με σκοπό την τροποποίηση των τεχνικών λεπτομερειών και χαρακτηριστικών που αναφέρονται στο παράρτημα IV λόγω τεχνικών μεταβολών ή για διοικητικούς λόγους.

Προκειμένου να διασφαλίσει τη διαλειτουργικότητα των τεχνικών μορφοτύπων καθώς και των προτύπων διαδικασιών και αποστολής μηνυμάτων, ιδιαίτερα σε διασυννοριακό πλαίσιο, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 για να θεσπίσει την υποχρεωτική χρήση ορισμένων τεχνικών προτύπων, τουλάχιστον όσον αφορά τη χρήση ηλεκτρονικής υποβολής, ηλεκτρονικών καταλόγων και μέσων ηλεκτρονικής επαλήθευσης ταυτότητας.

4. Εάν είναι απαραίτητο, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν τη χρήση εργαλείων που δεν είναι γενικώς διαθέσιμα, με την προϋπόθεση ότι προσφέρουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης.

Οι αναθέτοντες φορείς θεωρείται ότι προσφέρουν κατάλληλα εναλλακτικά μέσα πρόσβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

- α) προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα εν λόγω εργαλεία από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης σύμφωνα με το Παράρτημα IX ή από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Το κείμενο της διακήρυξης ή η πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος διευκρινίζει τη διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθενται τα εν λόγω εργαλεία.

- β) διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτη μέλη διαφορετικά από τον αναθέτοντα φορέα μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης χρησιμοποιώντας προσωρινά αδειοπλαίσια διαθέσιμα στο διαδίκτυο χωρίς επιπλέον χρέωση·
 - γ) υποστηρίζουν έναν εναλλακτικό δίαυλο για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών.
5. Οι ακόλουθοι κανόνες εφαρμόζονται για τους μηχανισμούς ηλεκτρονικής διαβίβασης και παραλαβής προσφορών, καθώς και ηλεκτρονικής παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής:
- α) οι πληροφορίες σχετικά με τις αναγκαίες προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, πρέπει να είναι προσιτές στους ενδιαφερομένους·
 - β) οι μηχανισμοί, οι μέθοδοι επαλήθευσης ταυτότητας και οι ηλεκτρονικές υπογραφές πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του παραρτήματος IV·
 - γ) οι αναθέτοντες φορείς προσδιορίζουν το επίπεδο ασφάλειας που απαιτείται για τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας στα διάφορα στάδια της ειδικής διαδικασίας δημόσιας σύμβασης· το εν λόγω επίπεδο είναι ανάλογο με τους συνεπαγόμενους κινδύνους·
 - δ) στις περιπτώσεις που απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στην οδηγία 1999/93/EK⁴², οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται, εφόσον η υπογραφή είναι έγκυρη, τις υπογραφές που υποστηρίζονται από ένα αναγνωρισμένο ηλεκτρονικό πιστοποιητικό το οποίο αναφέρεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/EK⁴³ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το εάν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών βάσει των μορφότυπων που έχουν καθιερωθεί με την απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής⁴⁴, και να θέτουν σε εφαρμογή τα κατάλληλα μέτρα ώστε να μπορούν να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους,
 - ii) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη ενός αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες.

⁴² Οδηγία 1999/93/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές, ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12.

⁴³ ΕΕ L 274 της 30.4.2004, σ. 36.

⁴⁴ ΕΕ L 53 της 28.2.2011, σ. 66.

6. Για τη διαβίβαση των αιτήσεων συμμετοχής εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:
- α) οι αιτήσεις συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων μπορούν να υποβάλλονται γραπτώς ή τηλεφωνικά στη δεύτερη περίπτωση, πρέπει να αποστέλλεται γραπτή επιβεβαίωση πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή τους·
 - β) οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία να επιβεβαιώνονται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα, στις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο ως νόμιμη απόδειξη.
- Για τους σκοπούς του στοιχείου β), ο αναθέτων φορέας επισημαίνει στην ανακοίνωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ότι απαιτεί οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία να επιβεβαιώνονται ταχυδρομικά ή με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και την προθεσμία για την αποστολή της εν λόγω επιβεβαίωσης.
7. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν τα δεδομένα που έχουν υποστεί ηλεκτρονική επεξεργασία για διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων προκειμένου να προλαμβάνουν, να εντοπίζουν και να διορθώνουν σφάλματα που προκύπτουν σε κάθε στάδιο, με την ανάπτυξη κατάλληλων εργαλείων.

Άρθρο 34

Γενική υποχρέωση χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, το αργότερο 2 έτη μετά την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 1, όλες οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας εκτελούνται μέσω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, και ιδίως μέσω ηλεκτρονικής υποβολής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Η εν λόγω υποχρέωση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που η χρήση ηλεκτρονικών μέσων απαιτεί ειδικά εργαλεία ή μορφότυπους αρχείων που δεν είναι γενικώς διαθέσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη κατά την έννοια της παραγράφου 3. Εναπόκειται στους αναθέτοντες φορείς που χρησιμοποιούν άλλα μέσα επικοινωνίας για την υποβολή των προσφορών να αναφέρουν στα έγγραφα της σύμβασης ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων, λόγω της ιδιαίτερης φύσης των πληροφοριών που πρόκειται να ανταλλαχθούν με τους οικονομικούς φορείς, απαιτεί εξειδικευμένα εργαλεία ή μορφότυπους αρχείων που δεν είναι γενικά διαθέσιμοι σε όλα τα κράτη μέλη.

Οι αναθέτοντες φορείς θεωρείται ότι έχουν έννομους λόγους να μην απαιτούν ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας στη διαδικασία υποβολής εφόσον ισχύουν οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) η περιγραφή των τεχνικών προδιαγραφών, λόγω της ειδικής φύσης της δημόσιας σύμβασης, δεν μπορεί να διαβιβαστεί μέσω μορφότυπων αρχείων που υποστηρίζονται γενικά από εφαρμογές τρέχουσας χρήσης·
- β) οι εφαρμογές που υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων που είναι κατάλληλοι για την περιγραφή των τεχνικών προδιαγραφών υπόκεινται σε σύστημα αποκλειστικών

αδειών εκμετάλλευσης και δεν μπορούν να διατεθούν για μεταφόρτωση ή χρήση από απόσταση από τον αναθέτοντα φορέα·

- γ) οι εφαρμογές που υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων που είναι κατάλληλοι για την περιγραφή των τεχνικών προδιαγραφών χρησιμοποιούν μορφότυπους αρχείων που δεν μπορούν να υποστούν επεξεργασία από οποιαδήποτε άλλη ανοιχτή εφαρμογή ή εφαρμογή που μπορεί να μεταφορτωθεί.

Άρθρο 35 Ονοματολογίες

1. Οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο μιας δημόσιας σύμβασης γίνονται χρησιμοποιώντας το «Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)» όπως εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002⁴⁵.
2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 με σκοπό την προσαρμογή των αριθμών αναφοράς που χρησιμοποιούνται στα παραρτήματα II και XVI, όποτε συμβαίνουν αλλαγές στην ονοματολογία CPV οι οποίες πρέπει να αντικατοπτριστούν στην παρούσα οδηγία, χωρίς να συνεπάγονται τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της.

Άρθρο 36 Συγκρούσεις συμφερόντων

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν, όσον αφορά τους αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 1, κανόνες για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την άμεση επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της προετοιμασίας της διαδικασίας, της κατάρτισης των εγγράφων της σύμβασης, της επιλογής υποψηφίων και προσφερόντων και της ανάθεσης της σύμβασης, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων.

Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον οποιεσδήποτε καταστάσεις στις οποίες οι κατηγορίες προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 έχουν, άμεσα ή έμμεσα, ιδιωτικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, το οποίο μπορεί να θεωρείται ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «ιδιωτικά συμφέροντα» νοούνται οικογενειακά, αισθηματικά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψήφιους ή προσφέροντες, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων.

2. Οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ισχύουν για συγκρούσεις συμφερόντων που περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις κατωτέρω κατηγορίες προσώπων:

⁴⁵ ΕΕ L 340 της 16.12.2002, σ. 1.

- α) μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής, των παρόχων των υπηρεσιών των δημόσιων συμβάσεων ή μέλη του προσωπικού άλλων παρόχων υπηρεσιών που επεμβαίνουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης·
- β) τον προεδρεύοντα της αναθέτουσας αρχής και μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, οι οποίοι, χωρίς να επεμβαίνουν απαραίτητα στη διεξαγωγή της διαδικασίας, ενδέχεται εντούτοις να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της.

3. Συγκεκριμένα, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι:

- α) τα μέλη του προσωπικού που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων τους σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που καθίστανται ενήμεροι για την εν λόγω σύγκρουση, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να μπορέσει να αναλάβει διορθωτικές ενέργειες·
- β) οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες απαιτείται να υποβάλλουν στην έναρξη της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων μια δήλωση σχετικά με την ύπαρξη τυχόν προνομιούχων σχέσεων με τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) οι οποίες ενδέχεται να θέσουν τα εν λόγω πρόσωπα σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων· η αναθέτουσα αρχή αναφέρει στη χωριστή έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 94 αν έχει υποβληθεί δήλωση από οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα.

Σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τον αποκλεισμό του σχετικού μέλους του προσωπικού από οποιαδήποτε επέμβαση στη σχετική διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης ή την εκ νέου ανάθεση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του εν λόγω μέλους του προσωπικού. Εάν η επανόρθωση μιας σύγκρουσης συμφερόντων είναι αδύνατη με άλλο τρόπο, ο υποψήφιος ή ο προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

Σε περίπτωση εντοπισμού προνομιούχων σχέσεων, η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει άμεσα το όργανο εποπτείας που έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 93 και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να αποφύγει τυχόν αθέμιτη επιρροή στη διαδικασία ανάθεσης και για να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και των προσφερόντων. Εάν η σύγκρουση συμφερόντων είναι αδύνατον να επανορθωθεί με άλλο τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

4. Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο τεκμηριώνονται στη χωριστή έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 94.

Άρθρο 37

Παράνομη συμπεριφορά

Οι υποψήφιοι υποχρεούνται, στην έναρξη της διαδικασίας, να προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση που αναφέρει ότι δεν έχουν στο παρελθόν και ούτε πρόκειται να προβούν στις κατωτέρω πράξεις:

- α) να επηρεάσουν με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του αναθέτοντος φορέα ή να αποκτήσουν εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να συνεπάγονται αθέμιτα πλεονεκτήματα για τους ίδιους στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης·
- β) να συνάψουν συμφωνίες με άλλους υποψήφιους και προσφέροντες με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού· ή
- γ) να παράσχουν εκ προθέσεως παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση της σύμβασης.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι *Διαδικασίες*

Άρθρο 38

Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις και άλλες διεθνείς συμφωνίες

1. Στον βαθμό που καλύπτονται από τα παραρτήματα ΙΙΙ, ΙV και V και από τις γενικές σημειώσεις στο προσάρτημα 1 της συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις και από τις άλλες διεθνείς συμφωνίες με τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση, όπως αναφέρεται στο παράρτημα V της παρούσας οδηγίας, οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 3 στοιχείο α) επιφυλάσσουν για τα έργα, τις προμήθειες, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις εν λόγω συμφωνίες εξίσου ευνοϊκή μεταχείριση με αυτήν που επιφυλάσσουν για τα έργα, τις προμήθειες, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης. Μέσω της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις ανωτέρω συμφωνίες, οι αναθέτοντες φορείς συμμορφώνονται με τις εν λόγω συμφωνίες.
2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να θεσπίζει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 με σκοπό την τροποποίηση του καταλόγου του παραρτήματος V, όταν κρίνεται αναγκαίο λόγω της σύναψης νέων διεθνών συμφωνιών ή της τροποποίησης υφιστάμενων διεθνών συμφωνιών.

Άρθρο 39

Επιλογή διαδικασιών

1. Κατά την ανάθεση συμβάσεων προμηθειών, έργων ή υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις διαδικασίες προσαρμοσμένες ούτως ώστε να συμμορφώνονται με την παρούσα οδηγία, εφόσον, με την επιφύλαξη του άρθρου 42, έχει δημοσιευθεί διακήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να εφαρμόζουν ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες ή διαδικασίες διαπραγμάτευσης με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

2. Η προκήρυξη διαγωνισμού μπορεί να λάβει χώρα με ένα από τα ακόλουθα μέσα:
 - α) μέσω περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 61 σε περίπτωση που η σύμβαση ανατίθεται μέσω κλειστής διαδικασίας ή διαδικασίας με διαπραγμάτευση·

- β) μέσω ανακοίνωσης για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής σύμφωνα με το άρθρο 62 σε περίπτωση που η σύμβαση ανατίθεται μέσω κλειστής διαδικασίας ή διαδικασίας με διαπραγμάτευση ή σύμπραξης καινοτομίας·
- γ) μέσω διακήρυξης διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 63.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο στοιχείο α), οι οικονομικοί φορείς που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον μετά τη δημοσίευση της περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης προσκαλούνται στη συνέχεια να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους γραπτώς μέσω «πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος» σύμφωνα με το άρθρο 68.

- 3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να προσφεύγουν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού μόνο στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται ρητά στο άρθρο 42.

Άρθρο 40 *Ανοικτή διαδικασία*

- 1. Στις ανοικτές διαδικασίες, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά στο πλαίσιο της προκήρυξης του διαγωνισμού.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι 40 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού.

Η προσφορά πρέπει να συνοδεύεται από τις απαιτούμενες πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή.

- 2. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτοντες φορείς έχουν δημοσιεύσει περιοδική ενδεικτική διακήρυξη που δεν χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών, όπως ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, μπορεί να περιορίζεται σε 20 ημέρες, εφόσον πληρούνται και οι δύο από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η περιοδική ενδεικτική διακήρυξη έχει περιλάβει, εκτός από τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα VI μέρος Α τμήμα Ι, όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα VI μέρος Α τμήμα ΙΙ, εφόσον οι τελευταίες πληροφορίες είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης·

- β) έχουν αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος 45 ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού.

- 3. Σε περίπτωση που μια επείγουσα κατάσταση που έχει διαπιστωθεί δεόντως από τους αναθέτοντες φορείς καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ορίζουν ελάχιστη προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 20 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού.

4. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να συντημήσει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφοι 3, 4 και 5.

Άρθρο 41 *Κλειστή διαδικασία*

1. Στις κλειστές διαδικασίες οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει στο πλαίσιο προκήρυξης του διαγωνισμού, παρέχοντας τις απαιτούμενες πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ορίζεται, κατά γενικό κανόνα, σε 30 τουλάχιστον ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 15 ημέρες.

2. Μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον αναθέτοντα φορέα κατόπιν αξιολόγησης των απαιτούμενων πληροφοριών μπορούν να υποβάλουν προσφορά. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 παράγραφος 2.

Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών μπορεί να ορίζεται με κοινή συμφωνία μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και των υποψηφίων που έχουν επιλεγεί, εφόσον παρέχεται σε όλους τους υποψηφίους ίσος χρόνος για την κατάρτιση και την υποβολή των προσφορών τους.

Όταν δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ο αναθέτων φορέας ορίζει προθεσμία η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για υποβολή των προσφορών.

Άρθρο 42 *Διαδικασία με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού*

1. Στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης του διαγωνισμού, παρέχοντας τις απαιτούμενες πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ορίζεται, κατά γενικό κανόνα, σε 30 τουλάχιστον ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης διαγωνισμού ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 15 ημέρες.

2. Μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον αναθέτοντα φορέα αφού αξιολογήσουν τις απαιτούμενες πληροφορίες μπορούν να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό

κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 παράγραφος 2.

Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών μπορεί να ορίζεται με κοινή συμφωνία μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και των υποψηφίων που έχουν επιλεγεί, εφόσον παρέχεται σε όλους τους υποψηφίους ίσος χρόνος για την κατάρτιση και την υποβολή των προσφορών τους.

Όταν δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ο αναθέτων φορέας ορίζει προθεσμία η οποία σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης για υποβολή των προσφορών.

Άρθρο 43 *Σύμπραξη καινοτομίας*

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να εφαρμόζουν συμπράξεις καινοτομίας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μη μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο τις συμπράξεις καινοτομίας ή να περιορίσουν τη χρήση τους σε ορισμένα είδη συμβάσεων.

Στις συμπράξεις καινοτομίας οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ), με στόχο την καθιέρωση μιας δομημένης σύμπραξης για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων και την επακόλουθη αγορά από έναν αναθέτοντα φορέα των προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων που προκύπτουν, εφόσον αυτά αντιστοιχούν στα συμφωνηθέντα επίπεδα επιδόσεων και στο συμφωνηθέν κόστος.

2. Η σύμπραξη δομείται σε διαδοχικά στάδια που ακολουθούν τα διαδοχικά βήματα της διαδικασίας έρευνας και καινοτομίας, πιθανόν μέχρι την κατασκευή της προμήθειας ή την παροχή των υπηρεσιών. Προβλέπει την επίτευξη ενδιάμεσων στόχων από τον εταίρο και την καταβολή της αμοιβής σε κατάλληλες δόσεις. Με βάση τους εν λόγω στόχους, ο αναθέτων φορέας μπορεί να αποφασίσει να διακόψει τη σύμπραξη μετά από κάθε στάδιο και να ξεκινήσει νέα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης για τις υπόλοιπες φάσεις, εφόσον έχει αγοράσει τα σχετικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.
3. Η σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με τους κανόνες για διαδικασία διαπραγμάτευσης με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού που παρατίθενται στο άρθρο 42.

Κατά την επιλογή των υποψηφίων, οι αναθέτοντες φορείς δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στα κριτήρια που σχετίζονται με την ικανότητα και την εμπειρία των προσφερόντων στους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης ή της ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων. Μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2.

Μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον αναθέτοντα φορέα κατόπιν αξιολόγησης των απαιτούμενων πληροφοριών μπορούν να υποβάλουν έργα έρευνας και καινοτομίας με στόχο την ικανοποίηση των αναγκών που έχουν προσδιοριστεί από τον αναθέτοντα φορέα, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να

ικανοποιηθούν μέσω των υφιστάμενων λύσεων. Η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 1 στοιχείο α).

4. Η δομή της σύμπραξης και ιδίως η διάρκεια και η αξία των διαφόρων φάσεων αντικατοπτρίζει τον βαθμό της καινοτομίας της προτεινόμενης λύσης και τη σειρά των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που απαιτούνται για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης που δεν διατίθεται ακόμα στην αγορά. Η αξία και η διάρκεια μιας σύμβασης για την αγορά των προμηθειών, υπηρεσιών ή έργων που προκύπτουν παραμένει εντός κατάλληλων ορίων, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη ανάκτησης των δαπανών, συμπεριλαμβανομένων όσων προέκυψαν από την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης, και επίτευξης επαρκούς κέρδους.

Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να χρησιμοποιούν τις συμπράξεις καινοτομίας κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό.

Άρθρο 44

Χρήση της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού

Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν μια διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν, ύστερα από διαδικασία με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν είναι κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης·
- β) εάν η σύναψη της σύμβασης γίνεται αποκλειστικά για λόγους έρευνας, δοκιμών, μελέτης ή ανάπτυξης και όχι με σκοπό την εξασφάλιση κέρδους ή την ανάκτηση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης και στον βαθμό που η σύναψη μιας τέτοιας σύμβασης δεν θίγει την προκήρυξη διαγωνισμού για τις επόμενες συμβάσεις που θα επιδιώκουν, ιδίως, αυτούς τους σκοπούς·
- γ) εάν ο στόχος της δημόσιας σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση ενός έργου τέχνης·
- δ) εάν τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:
 - i) έλλειψη ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους,
 - ii) προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, δικαιωμάτων δημιουργού ή άλλων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας,
 - iii) προστασία άλλων αποκλειστικών δικαιωμάτων.

Η εν λόγω εξαίρεση εφαρμόζεται μόνον εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η έλλειψη ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της δημόσιας σύμβασης·

- ε) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε ανωτέρα βία, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές διαδικασίες, τις κλειστές διαδικασίες και τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτοντες φορείς για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη·
- στ) στην περίπτωση συμβάσεων προμηθειών για τις συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε τον αναθέτοντα φορέα να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση·
- ζ) για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρομοίων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον ανάδοχο στον οποίο είχε ανατεθεί παλαιότερη σύμβαση από τους ίδιους αναθέτοντες φορείς, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή υπηρεσίες είναι σύμφωνα με μια βασική μελέτη και ότι αυτή η μελέτη αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 39 παράγραφος 1·
- η) για τις προμήθειες που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων ή σε άλλες παρόμοιες αγορές, όπως αγορές ηλεκτρικής ενέργειας·
- θ) για τις αγορές ευκαιρίας, όταν, με την αξιοποίηση μιας ιδιαίτερα ευνοϊκής ευκαιρίας που παρουσιάζεται για πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, μπορούν να αποκτηθούν προμήθειες σε τιμή πολύ χαμηλότερη από τις τιμές που επικρατούν συνήθως στην αγορά·
- ι) για την αγορά προμηθειών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από έναν προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες, είτε από τον εκκαθαριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται στις εθνικές, νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις·
- ια) όταν η σχετική σύμβαση υπηρεσιών έπεται διαγωνισμού μελετών που έχει διοργανωθεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και πρέπει, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες, να ανατεθεί στο νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού μελετών· στην τελευταία αυτή περίπτωση, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού πρέπει να καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις.

Για τους σκοπούς του στοιχείου α), μια προσφορά δεν θεωρείται κατάλληλη εάν:

- α) είναι αντικανονική ή απαράδεκτη, και
- β) είναι εντελώς άσχετη με τη σύμβαση, καθώς δεν είναι σε θέση να ικανοποιήσει τις ανάγκες του αναθέτοντος φορέα, όπως καθορίζονται στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης.

Συγκεκριμένα, οι προσφορές θεωρούνται αντικανονικές, εάν δεν συμμορφώνονται με τα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης ή εάν οι προσφερόμενες τιμές είναι προστατευμένες από τις συνήθειες δυνάμεις του ανταγωνισμού.

Συγκεκριμένα, οι προσφορές θεωρούνται απαράδεκτες σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) ελήφθησαν καθυστερημένα·
- β) υποβλήθηκαν από προσφέροντες που δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα·
- γ) οι τιμές τους υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό του αναθέτοντος φορέα, όπως έχει οριστεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης· ο εκ των προτέρων ορισμός του προϋπολογισμού πρέπει να τεκμηριώνεται γραπτώς·
- δ) κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές σύμφωνα με το άρθρο 79.

Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο ζ) του παρόντος άρθρου, στη βασική μελέτη επισημαίνεται η έκταση πιθανών συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα ανατεθούν. Η δυνατότητα προσφυγής στην εν λόγω διαδικασία επισημαίνεται ήδη κατά την προκήρυξη του πρώτου διαγωνισμού και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τους αναθέτοντες φορείς για την εφαρμογή των άρθρων 12 και 13.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Τεχνικές και εργαλεία για τη σύναψη ηλεκτρονικών και συγκεντρωτικών δημόσιων συμβάσεων

Άρθρο 45

Συμφωνίες-πλαίσια

1. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια, εφόσον εφαρμόζουν τις διατάξεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Ως συμφωνία-πλαίσιο νοείται μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ ενός ή περισσοτέρων αναθέτοντων φορέων και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαισίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που δικαιολογούνται δεόντως, ιδίως από το αντικείμενο της συμφωνίας-πλαισίου.

2. Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο συνάπτονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο, καθώς και στις παραγράφους 3 και 4.

Οι διαδικασίες αυτές εφαρμόζονται μόνο μεταξύ των αναθέτοντων φορέων που έχουν οριστεί σαφώς για αυτό το σκοπό στη διακήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή, σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολή προσφορών, και των οικονομικών φορέων που ήταν εξ αρχής συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο.

Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαίσιο, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαίσια καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό.

3. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με ένα μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σ' αυτή τη συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο.

Για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να διαβουλεύονται γραπτώς με τον φορέα που συμμετέχει στη συμφωνία-πλαίσιο, ζητώντας του, εν ανάγκη, να ολοκληρώσει την προσφορά του.

4. Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς, μπορεί να εκτελεστεί με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

- α) σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας-πλαίσιο, χωρίς νέα προκήρυξη διαγωνισμού, όπου αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και προμηθειών και οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του οικονομικού φορέα που είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας-πλαίσιο, ο οποίος θα τις εκτελέσει· οι εν λόγω προϋποθέσεις αναφέρονται στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης·

- β) σε περίπτωση που στη συμφωνία-πλαίσιο δεν προβλέπονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, με προκήρυξη νέου διαγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας.

5. Ο διαγωνισμός που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο β) βασίζεται στους ίδιους όρους με εκείνους που ίσχυαν για την ανάθεση της συμφωνίας-πλαίσιο, και, εν ανάγκη, σε ακριβέστερα διατυπωμένους όρους και, ενδεχομένως, σε άλλους όρους που επισημαίνονται στις προδιαγραφές της συμφωνίας-πλαίσιο, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

- α) για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτοντες φορείς διαβουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης·

- β) οι αναθέτοντες φορείς ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών των σχετικών με κάθε σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη παραμέτρων, όπως η πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και ο απαραίτητος χρόνος για τη διαβίβαση των προσφορών·

- γ) οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιεχόμενό τους παραμένει σφραγισμένο έως την εκπνοή της προβλεπόμενης προθεσμίας απάντησης·
- δ) οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν κάθε σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στις προδιαγραφές της συμφωνίας-πλαίσιου.

Άρθρο 46
Δυναμικά συστήματα αγορών

1. Για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά διαθέσιμα στην αγορά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες του αναθέτοντος φορέα, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν ένα δυναμικό σύστημα αγορών. Το δυναμικό σύστημα αγορών λειτουργεί ως μια καθ' ολοκληρίαν ηλεκτρονική διαδικασία, ανοικτή καθόλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής.
2. Για την ανάθεση συμβάσεων βάσει ενός δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτοντες φορείς ακολουθούν τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας. Όλοι οι υποψήφιοι που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής γίνονται δεκτοί στο σύστημα· ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί στο σύστημα είναι απεριόριστος σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2. Όλες τις επικοινωνίες στο πλαίσιο ενός δυναμικού συστήματος αγορών πραγματοποιούνται αποκλειστικώς με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφοι 2 έως 6.
3. Για τους σκοπούς της ανάθεσης συμβάσεων βάσει ενός δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτοντες φορείς:
 - α) δημοσιεύουν διακήρυξη διαγωνισμού διευκρινίζοντας ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών·
 - β) διευκρινίζουν στις προδιαγραφές τουλάχιστον τη φύση και την εκτιμώμενη ποσότητα των προβλεπόμενων αγορών, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το σύστημα αγορών, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης·
 - γ) παρέχουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση, για όσο διάστημα είναι εν ισχύ το σύστημα, στις προδιαγραφές και σε όλα τα συμπληρωματικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 67.
4. Οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν, καθόλη τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να ζητήσει να συμμετάσχει στο σύστημα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η παράγραφος 2. Οι αναθέτοντες φορείς ολοκληρώνουν την αξιολόγηση των εν λόγω αιτήσεων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή τους.

Οι αναθέτοντες φορείς ενημερώνουν, το ταχύτερο δυνατόν, τον οικονομικό φορέα ο οποίος αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο σχετικά με την αποδοχή του ή την απόρριψή του από το δυναμικό σύστημα αγορών.

5. Οι αναθέτοντες φορείς προσκαλούν όλους τους προεπιλεγμένους συμμετέχοντες να υποβάλλουν προσφορά για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 68.

Αναθέτουν τη σύμβαση στον προσφέροντα που έχει υποβάλει την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στη διακήρυξη του διαγωνισμού για το δυναμικό σύστημα αγορών, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, ή, σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολή προσφορών. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, ενδεχομένως, να προσδιορίζονται επακριβέστερα στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

6. Οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών στη διακήρυξη του διαγωνισμού. Ενημερώνουν την Επιτροπή για οποιαδήποτε αλλαγή στη διάρκειά του, μέσω των κατάλληλων τυποποιημένων εντύπων:
 - α) εάν η διάρκεια μεταβληθεί χωρίς να διακοπεί το σύστημα, μέσω του εντύπου που χρησιμοποιείται αρχικά για την προκήρυξη διαγωνισμού για το δυναμικό σύστημα αγορών·
 - β) εάν το σύστημα έχει διακοπεί, μέσω γνωστοποίησης συναφθεισών συμβάσεων που αναφέρεται στο άρθρο 64.
7. Στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς καθώς και στους συμμετέχοντες στο δυναμικό σύστημα αγορών δεν μπορεί να επιβάλλεται κανένα έξοδο φακέλου.

Άρθρο 47

Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές και/ή νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών.

Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν μια επαναληπτική ηλεκτρονική διαδικασία (ηλεκτρονικός πλειστηριασμός), η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης.

2. Στις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες, με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίζουν ότι, πριν από την ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια.

Υπό τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά την εκ νέου διεξαγωγή διαγωνισμού μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συμφωνίας-πλαίσιου, που αναφέρεται στο άρθρο 45 παράγραφος 4 στοιχείο β), καθώς και τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, που αναφέρεται στο άρθρο 46.

3. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός βασίζεται σε ένα από τα κατωτέρω κριτήρια:

- α) μόνον στις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στο χαμηλότερο κόστος·
- β) στις τιμές και/ή στις νέες αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στις προδιαγραφές, εφόσον η ανάθεση της σύμβασης πραγματοποιείται βάσει της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

4. Οι αναθέτοντες φορείς που αποφασίζουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το αναφέρουν στη διακήρυξη διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή, σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολή προσφορών. Οι προδιαγραφές περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VII.

5. Οι αναθέτοντες φορείς, πριν να προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών σύμφωνα με το επιλεγμένο κριτήριο ή τα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχουν καθορισθεί.

Μια προσφορά θεωρείται παραδεκτή εάν έχει υποβληθεί από προεπιλεγμένο προσφέροντα και είναι σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα, με χρήση ηλεκτρονικών μέσων να συμμετάσχουν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό χρησιμοποιώντας, κατά την προσδιορισμένη ημερομηνία και ώρα, τα στοιχεία σύνδεσης σύμφωνα με τις οδηγίες που προβλέπονται στην πρόσκληση. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διάφορες διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν είναι δυνατόν να αρχίζει προτού παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

6. Εάν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του οικείου προσφέροντος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη στάθμιση που προβλέπεται στο άρθρο 76 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο.

Στην πρόσκληση αναφέρεται και ο μαθηματικός τύπος που θα χρησιμοποιηθεί κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών σε συνάρτηση με τις νέες τιμές και/ή τις νέες αξίες που θα υποβληθούν. Ο μαθηματικός αυτός τύπος περιλαμβάνει τους συντελεστές στάθμισης όλων των κριτηρίων που έχουν θεσπιστεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, σύμφωνα με τη διακήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού ή τις προδιαγραφές. Προς τούτο, οι ενδεχόμενες κλίμακες πρέπει να ανάγονται εκ των προτέρων σε μια συγκεκριμένη τιμή.

Σε περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

7. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν συνεχώς και αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες τουλάχιστον που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την αντίστοιχη κατάταξή τους. Μπορούν επίσης να γνωστοποιούν και

άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται, υπό τον όρο ότι αυτό επισημαίνεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Μπορούν επίσης, ανά πάσα στιγμή, να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να κοινολογήσουν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διάρκεια των φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

8. Οι αναθέτοντες φορείς περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

- α) κατά την ορισμένη ημερομηνία και ώρα·
- β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που πληρούν τις απαιτήσεις όσον αφορά τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις, εφόσον έχουν ορίσει προηγουμένως το διάστημα που πρέπει να παρέλθει από την παραλαβή της τελευταίας υποβολής πριν κλείσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό·
- γ) αφού ολοκληρωθεί ο αριθμός των φάσεων του πλειστηριασμού που έχει επισημανθεί προηγουμένως.

Εάν οι αναθέτοντες φορείς έχουν αποφασίσει να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με το στοιχείο γ), ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στο στοιχείο β), η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό αναφέρει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

9. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 76, βάσει των αποτελεσμάτων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Άρθρο 48 *Ηλεκτρονικοί κατάλογοι*

1. Όταν οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σύμφωνα με το άρθρο 33, μπορούν να απαιτούν την παρουσίαση των προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καταστήσουν υποχρεωτική τη χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων για ορισμένα είδη δημόσιων συμβάσεων.

Οι προσφορές που παρουσιάζονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου μπορούν να συνοδεύονται από άλλα έγγραφα που συμπληρώνουν την προσφορά.

2. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι καταρτίζονται από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες με στόχο τη συμμετοχή τους σε μια συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και το μορφότυπο που έχει θεσπίσει ο αναθέτων φορέας.

Επιπλέον, οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις για τα εργαλεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας όπως και με τυχόν επιπλέον απαιτήσεις που ορίζονται από τον αναθέτοντα φορέα σύμφωνα με το άρθρο 33.

3. Εάν η παρουσίαση των προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων είναι αποδεκτή ή υποχρεωτική, οι αναθέτοντες φορείς:
- α) το αναφέρουν στη διακήρυξη του διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, ή, σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολή προσφορών ή συμμετοχής σε διαπραγμάτευση·
 - β) επισημαίνουν στις προδιαγραφές όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 5 όσον αφορά τον μορφότυπο, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης για τον κατάλογο.
4. Εάν έχει συναφθεί συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς μετά την υποβολή προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ορίζουν ότι η προκήρυξη νέου διαγωνισμού για συγκεκριμένες συμβάσεις λαμβάνει χώρα βάσει ενημερωμένων καταλόγων. Σ' αυτή την περίπτωση, οι αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν μία από τις ακόλουθες εναλλακτικές μεθόδους:
- α) καλούν τους προσφέροντες να υποβάλουν τους ηλεκτρονικούς καταλόγους τους, προσαρμοσμένους στις απαιτήσεις της εν λόγω συγκεκριμένης σύμβασης·
 - β) ενημερώνουν τους προσφέροντες ότι σκοπεύουν να συλλέξουν από τους καταλόγους που έχουν ήδη υποβληθεί τις πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να αποτελέσουν προσφορές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης σύμβασης (στο εξής «ανασύσταση»), με την προϋπόθεση ότι η χρήση της εν λόγω μεθόδου έχει ανακοινωθεί στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης για τη συμφωνία-πλαίσιο.
5. Εάν οι αναθέτοντες φορείς προκηρύσσουν νέο διαγωνισμό για συγκεκριμένες συμβάσεις σύμφωνα με την παράγραφο 4 στοιχείο β), αναφέρουν την ημερομηνία και ώρα κατά την οποία σκοπεύουν να συλλέξουν τις πληροφορίες που απαιτούνται ούτως ώστε να αποτελέσουν προσφορές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της εν λόγω συγκεκριμένης σύμβασης και παρέχουν στους προσφέροντες τη δυνατότητα να αρνηθούν την εν λόγω συλλογή πληροφοριών.
- Οι αναθέτοντες φορείς προβλέπουν μια ικανοποιητική χρονική περίοδο μεταξύ της κοινοποίησης και της συλλογής των πληροφοριών.
- Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, οι αναθέτοντες φορείς παρουσιάζουν τις συλλεχθείσες πληροφορίες στον ενδιαφερόμενο προσφέροντα, δίνοντάς του την ευκαιρία να αμφισβητήσει ή να επιβεβαιώσει τη διόρθωση της προσφοράς που πρόέκυψε με αυτόν τον τρόπο.
6. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις βάσει ενός δυναμικού συστήματος αγορών μέσω ανασύστασης, εφόσον η αίτηση συμμετοχής στο δυναμικό σύστημα αγορών συνοδεύεται από ηλεκτρονικό κατάλογο σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και τον μορφότυπο που ορίζεται από τον αναθέτοντα φορέα.

Στη συνέχεια, ο εν λόγω κατάλογος συμπληρώνεται από τους υποψηφίους, αφού ενημερωθούν για την πρόθεση του αναθέτοντος φορέα να καταρτίσει προσφορές μέσω ανασύστασης. Η ανασύσταση διενεργείται σύμφωνα με την παράγραφο 4 στοιχείο β) και την παράγραφο 5.

Άρθρο 49

Δραστηριότητες κεντρικών προμηθειών και κεντρικές αρχές προμηθειών

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποκτούν έργα, προμήθειες και/ή υπηρεσίες προσφεύγοντας σε κεντρικές αρχές προμηθειών.
2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα των αναθέτοντων φορέων να προσφεύγουν σε δραστηριότητες κεντρικών προμηθειών που προσφέρονται από κεντρικές αρχές προμηθειών που είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος.
3. Ένας αναθέτων φορέας πληροί τις υποχρεώσεις της δυνάμει της παρούσας οδηγίας όταν συνάπτει δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε δραστηριότητες κεντρικών προμηθειών, στον βαθμό που όλα τα στάδια των σχετικών διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων και της εκτέλεσής τους διεξάγονται αποκλειστικά από την αρχή κεντρικών προμηθειών, σε όλα τα στάδια από τη δημοσίευση της διακήρυξης διαγωνισμού έως τη λήξη της εκτέλεσης της σύμβασης ή των συμβάσεων που προκύπτουν.

Ωστόσο, εάν ορισμένα βασικά στάδια της διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων ή των συμβάσεων που προκύπτουν διεξάγονται από τον ενδιαφερόμενο αναθέτοντα φορέα, η εν λόγω αρχή εξακολουθεί να είναι υπεύθυνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τα στάδια που διεξάγει.

4. Όλες οι διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων που διεξάγονται από μια κεντρική αρχή προμηθειών εκτελούνται μέσω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 33.
5. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν, χωρίς να εφαρμόζουν τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, να επιλέγουν μια κεντρική αρχή προμηθειών για την παροχή δραστηριοτήτων κεντρικών προμηθειών, ακόμη και όταν η κεντρική αρχή προμηθειών αμείβεται για τις υπηρεσίες της.
6. Οι κεντρικές αρχές προμηθειών διασφαλίζουν επίσης την τεκμηρίωση όλων των συναλλαγών που εκτελούνται στην πορεία της εκτέλεσης των συμβάσεων, των συμφωνιών-πλαισίων ή των δυναμικών συστημάτων αγοράς που συνάπτουν κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους κεντρικών προμηθειών.

Άρθρο 50

Δραστηριότητες επικουρικών προμηθειών

Οι πάροχοι δραστηριοτήτων επικουρικών προμηθειών επιλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις σύναψης συμβάσεων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 51
Περιστασιακή σύναψη από κοινού συμβάσεων

1. Ένας ή περισσότεροι αναθέτοντες φορείς δύνανται να συμφωνήσουν να εκτελέσουν ορισμένες ειδικές συμβάσεις από κοινού.
2. Εάν όλα τα στάδια των σχετικών διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων διεξάγονται από έναν μόνο αναθέτοντα φορέα, από τη δημοσίευση της διακήρυξης διαγωνισμού έως τη λήξη της εκτέλεσης της σύμβασης ή των συμβάσεων που προκύπτουν, ο εν λόγω αναθέτων φορέας έχει την αποκλειστική ευθύνη της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Ωστόσο, εάν η διεξαγωγή των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων και η εκτέλεση των συμβάσεων που προκύπτουν διεξάγονται από περισσότερους από έναν συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς, καθένας εξ αυτών εξακολουθεί να είναι υπεύθυνος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του δυνάμει της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τα στάδια που διεξάγει.

Άρθρο 52
Από κοινού δημόσιες συμβάσεις μεταξύ αναθέτοντων φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη

1. Με την επιφύλαξη του τίτλου I κεφάλαιο III τμήμα 2 ενότητα 2: Ειδικές σχέσεις, οι αναθέτοντες φορείς διαφορετικών κρατών μελών μπορούν να αναθέτουν από κοινού συμβάσεις χρησιμοποιώντας έναν από τους τρόπους που περιγράφονται στο παρόν άρθρο.
2. Περισσότεροι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποκτούν έργα, προμήθειες και/ή υπηρεσίες από μια κεντρική αρχή προμηθειών εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος ή μέσω αυτής. Στην περίπτωση αυτή, η διαδικασία σύναψης της δημόσιας σύμβασης διεξάγεται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η κεντρική αρχή προμηθειών.
3. Περισσότεροι αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν από κοινού μια σύμβαση. Σε αυτή την περίπτωση, οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς συνάπτουν μια συμφωνία όπου προσδιορίζονται:
 - α) οι εθνικές διατάξεις που εφαρμόζονται στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης·
 - β) η εσωτερική οργάνωση της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της διαδικασίας, του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων, της κατανομής των έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που πρόκειται να ανατεθούν και της σύναψης των συμβάσεων.

Κατά τον προσδιορισμό της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας σύμφωνα με το στοιχείο α), οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιλέξουν τις εθνικές διατάξεις οποιουδήποτε κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται τουλάχιστον ένας από τους συμμετέχοντες φορείς.

4. Σε περίπτωση που περισσότεροι αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ένα κοινό νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ομίλων εδαφικής συνεργασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁶ ή άλλοι φορείς που έχουν συσταθεί δυνάμει της νομοθεσίας της Ένωσης, οι συμμετέχοντες αναθέτοντες φορείς συμφωνούν, μέσω απόφασης του αρμόδιου φορέα του κοινού νομικού προσώπου, επί των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων ενός από τα ακόλουθα κράτη μέλη:

- α) οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα της η κοινή νομική οντότητα·
- β) οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου διεξάγει τις δραστηριότητές της η κοινή νομική οντότητα.

Η εν λόγω συμφωνία μπορεί να εφαρμοστεί για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, όταν περιλαμβάνεται στην καταστατική πράξη της κοινής νομικής οντότητας, είτε να περιοριστεί σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σε ορισμένα είδη συμβάσεων ή σε μία ή περισσότερες μεμονωμένες περιπτώσεις ανάθεσης συμβάσεων.

5. Ελλείψει συμφωνίας που προσδιορίζει την εφαρμοστέα νομοθεσία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, η εθνική νομοθεσία που διέπει την ανάθεση της σύμβασης προσδιορίζεται σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

- α) εάν η διαδικασία διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση ενός συμμετέχοντος αναθέτοντος φορέα εκ μέρους των υπολοίπων, εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους του εν λόγω αναθέτοντος φορέα·
- β) εάν η διαδικασία δεν διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση ενός συμμετέχοντος αναθέτοντος φορέα εκ μέρους των υπολοίπων, και
 - i) αφορά σύμβαση έργων, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο μέρος των έργων,
 - ii) αφορά σύμβαση υπηρεσιών ή προμηθειών, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου παρέχεται το σημαντικότερο μέρος των υπηρεσιών ή προμηθειών·
- γ) εάν είναι αδύνατον να προσδιοριστεί η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία δυνάμει των στοιχείων α) ή β), οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους του αναθέτοντος φορέα που επωμίζεται το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών.

6. Ελλείψει συμφωνίας που προσδιορίζει την εφαρμοστέα νομοθεσία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις δυνάμει της παραγράφου 4, η εθνική νομοθεσία που διέπει τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που διεξάγονται από κοινές νομικές οντότητες που έχουν ιδρυθεί από διάφορους αναθέτοντες φορείς από διαφορετικά κράτη μέλη προσδιορίζεται σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

⁴⁶ ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19.

- α) εάν η διαδικασία διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση του αρμόδιου οργάνου της κοινής νομικής οντότητας, εφαρμόζονται οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα της η νομική οντότητα·
- β) εάν η διαδικασία διεξάγεται ή τελεί υπό τη διαχείριση ενός μέλους της νομικής οντότητας εξ ονόματος της εν λόγω νομικής οντότητας, εφαρμόζονται οι κανόνες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 στοιχεία α) και β)·
- γ) εάν είναι αδύνατον να προσδιοριστεί η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία δυνάμει της παραγράφου 5 στοιχείο α) ή β), οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα της η νομική οντότητα.
7. Ένας ή περισσότεροι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αναθέτουν μεμονωμένες συμβάσεις στο πλαίσιο μιας συμφωνίας-πλαίσιου που έχει συναφθεί από ή από κοινού με έναν αναθέτοντα φορέα άλλου κράτους μέλους, με την προϋπόθεση ότι η συμφωνία-πλαίσιο περιέχει συγκεκριμένες διατάξεις που επιτρέπουν στον αντίστοιχο αναθέτοντα φορέα ή στους αναθέτοντες φορείς να αναθέσουν τις μεμονωμένες συμβάσεις.
8. Οι αποφάσεις σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων σε διασυνοριακές διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων υπόκεινται στους συνήθεις μηχανισμούς προσφυγής δυνάμει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας.
9. Για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών προσφυγής, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την πλήρη εκτέλεση στην εσωτερική έννομη τάξη τους των αποφάσεων των αρμόδιων για την προσφυγή αρχών που βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος, κατά την έννοια της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁴⁷, εάν οι εν λόγω αποφάσεις αφορούν αναθέτοντες φορείς που είναι εγκατεστημένες στην επικράτειά τους και συμμετέχουν στη σχετική διασυνοριακή διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Διεξαγωγή της διαδικασίας

ΤΜΗΜΑ 1 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Άρθρο 53

Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

1. Πριν ξεκινήσουν μια διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις της αγοράς προκειμένου να αξιολογήσουν τη διάρθρωση, την ικανότητα και τη δυναμικότητα της αγοράς και να ενημερώσουν τους οικονομικούς φορείς σχετικά με τα σχέδια και τις απαιτήσεις προμηθειών τους.

⁴⁷ ΕΕ L 76 της 23.3.1992, σ. 14.

Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να ζητήσουν ή να δεχτούν τις συμβουλές διοικητικών δομών ή τρίτων μερών ή συμμετεχόντων της αγοράς, εφόσον οι εν λόγω συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.

2. Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στον αναθέτοντα φορέα ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν συγκεκριμένα τη γνωστοποίηση στους άλλους υποψηφίους και στους προσφέροντες τυχόν σχετικών πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο ή προέκυψαν από την προηγούμενη εμπλοκή του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων και τον προσδιορισμό επαρκών προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών. Ο ενδιαφερόμενος υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Πριν από οποιονδήποτε τέτοιο αποκλεισμό, οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες έχουν την ευκαιρία να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης δεν μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τα μέτρα που λαμβάνονται τεκμηριώνονται στη χωριστή έκθεση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 94.

Άρθρο 54 *Τεχνικές προδιαγραφές*

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές, όπως ορίζονται στο παράρτημα VIII σημείο 1, καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. Καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, η υπηρεσία ή η προμήθεια.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών ή οποιουδήποτε άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 σημείο 22.

Οι τεχνικές προδιαγραφούν διευκρινίζουν επίσης αν θα απαιτηθεί η μεταβίβαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Για όλες τις δημόσιες συμβάσεις που προορίζονται για χρήση από πρόσωπα, είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό του αναθέτοντος φορέα, οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές καταρτίζονται με τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Εάν έχουν θεσπιστεί υποχρεωτικά πρότυπα προσβασιμότητας βάσει νομοθετικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά τα κριτήρια προσβασιμότητας, ορίζονται με παραπομπή στα εν λόγω πρότυπα.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εγγυώνται ισότιμη πρόσβαση για τους οικονομικούς φορείς στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων φραγμών στο άνοιγμα των δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.
3. Με την επιφύλαξη των υποχρεωτικών εθνικών τεχνικών κανόνων, εφόσον είναι σύμφωνοι με το δίκαιο της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:
 - α) με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, με την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι αρκετά ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στους αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν τη σύμβαση·
 - β) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές με την εξής σειρά προτεραιότητας: εθνικά πρότυπα που μεταφέρουν ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, κοινές τεχνικές προδιαγραφές, διεθνή πρότυπα, άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που θεσπίζονται από τους ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης ή, όταν αυτά δεν υπάρχουν, εθνικά πρότυπα, εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των προμηθειών· κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο»·
 - γ) με αναφορά στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α), παραπέμποντας, ως τεκμήριο της συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β)·
 - δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) για ορισμένα άλλα χαρακτηριστικά.
4. Εφόσον δεν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν μπορούν να κάνουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής ούτε να παραπέμπουν σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο καθώς και σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία ή αναφορά επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3. Η εν λόγω μνεία ή αναφορά συνοδεύεται από τους όρους «ή ισοδύναμο».
5. Όταν οι αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν τη δυνατότητα παραπομπής στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β) δεν απορρίπτουν προσφορά με την αιτιολογία ότι τα δημοπρατούμενα έργα, οι προμήθειες και οι

υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές στις οποίες έχουν παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο συμπεριλαμβανομένων και των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν, κατά ισοδύναμο τρόπο, τις απαιτήσεις που ορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

6. Όταν οι αναθέτοντες φορείς κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 3 στοιχείο α) για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν μπορούν να απορρίπτονται προσφορά έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μια ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μια κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που έχουν ορίσει.

Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 56, ότι το έργο, η προμήθεια ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που έχει ορίσει ο αναθέτων φορέας.

Άρθρο 55 *Σήματα*

1. Όταν οι αναθέτοντες φορείς ορίζουν περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών με όρους επιδόσεων ή λειτουργικών απαιτήσεων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο α), μπορούν να απαιτούν τα εν λόγω έργα, οι υπηρεσίες ή οι προμήθειες να φέρουν συγκεκριμένο σήμα, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι απαιτήσεις για το σήμα αφορούν αποκλειστικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και που είναι κατάλληλα για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης·
 - β) οι απαιτήσεις για το σήμα αναπτύσσονται βάσει επιστημονικής πληροφόρησης ή άλλων κριτηρίων που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις·
 - γ) τα σήματα καθιερώνονται μέσω ανοικτής και διαφανούς διαδικασίας στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων κυβερνητικών οργανισμών, καταναλωτών, κατασκευαστών, διανομέων και περιβαλλοντικών οργανώσεων,
 - δ) τα σήματα είναι προσιτά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη·
 - ε) τα κριτήρια του σήματος καθορίζονται από τρίτο μέρος, το οποίο είναι ανεξάρτητο από τον οικονομικό φορέα που υποβάλλει αίτηση για το σήμα.

Οι αναθέτοντες φορείς που απαιτούν ένα συγκεκριμένο σήμα αποδέχονται όλα τα ισοδύναμα σήματα που πληρούν τις απαιτήσεις του σήματος που αναφέρεται από τους αναθέτοντες φορείς. Για τα προϊόντα που δεν φέρουν το σήμα, οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται επίσης τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή ή άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα.

2. Εάν μια ετικέτα πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 (στοιχεία β), γ), δ) και ε) αλλά επιπλέον ορίζει απαιτήσεις που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να χρησιμοποιούν εκείνες τις αναλυτικές τεχνικές προδιαγραφές του εν λόγω σήματος ή, εάν είναι απαραίτητο, τμήματα των σχετικών προδιαγραφών που σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι κατάλληλες για τον ορισμό των χαρακτηριστικών του εν λόγω αντικειμένου.

Άρθρο 56

Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν μια έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό ή ένα πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από ένα τέτοιο οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με τις τεχνικές προδιαγραφές.

Σε περίπτωση που οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από αναγνωρισμένους οργανισμούς που να βεβαιώνουν τη συμμόρφωση με μια συγκεκριμένη τεχνική προδιαγραφή, οφείλουν να δέχονται επίσης πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους αναγνωρισμένους οργανισμούς.

2. Οι αναθέτοντες φορείς αποδέχονται άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όπως ο τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση σε τέτοιου είδους πιστοποιητικά ή εκθέσεις δοκιμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών.
3. Ως «αναγνωρισμένοι οργανισμοί», κατά την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, νοούνται εργαστήρια δοκιμών και βαθμονόμησης και οποιοδήποτε οργανισμοί ελέγχου και οργανισμοί πιστοποίησης που είναι διαπιστευμένοι σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁸.
4. Τα κράτη μέλη διαθέτουν σε άλλα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματος, οποιοσδήποτε πληροφορίες σχετίζονται με τα στοιχεία και τα έγγραφα που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 6, το άρθρο 55 και τις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου με σκοπό την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις τεχνικές απαιτήσεις. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης κοινοποιούν τις σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 96.

⁴⁸ EE L 218 της 13.2.2008, σ. 30.

Άρθρο 57
Ανακοίνωση των τεχνικών προδιαγραφών

1. Οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν στους οικονομικούς φορείς που ενδιαφέρονται για την ανάληψη σύμβασης, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται συστηματικά στις συμβάσεις προμηθειών, έργων ή υπηρεσιών τις οποίες αναθέτουν ή τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες προτίθενται να παραπέμψουν για τις συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης. Οι εν λόγω προδιαγραφές καθίστανται διαθέσιμες με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω ελεύθερης, άμεσης και πλήρους πρόσβασης, χωρίς χρέωση.
2. Όταν αυτές οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται στα έγγραφα που τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω ελεύθερης, άμεσης και πλήρους πρόσβασης, χωρίς χρέωση, αρκεί η παραπομπή στα εν λόγω έγγραφα.

Άρθρο 58
Εναλλακτικές προσφορές

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις εναλλακτικές προσφορές που υποβάλλουν οι προσφέροντες, εφόσον οι προσφορές αυτές ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν ορίσει οι εν λόγω αναθέτοντες φορείς.

Στις προδιαγραφές, οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν εάν επιτρέπουν ή όχι τις εναλλακτικές προσφορές και, εφόσον τις επιτρέπουν, τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές καθώς και τις ειδικές απαιτήσεις για την παρουσίασή τους. Σε περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, διασφαλίζουν επίσης ότι τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης μπορούν να εφαρμοστούν σε εναλλακτικές προσφορές που ικανοποιούν τις εν λόγω ελάχιστες προϋποθέσεις καθώς και σε συμμορφούμενες προσφορές που δεν είναι εναλλακτικές.

2. Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων προμηθειών ή υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς που έχουν επιτρέψει την υποβολή εναλλακτικών προσφορών δεν απορρίπτουν μια εναλλακτική προσφορά με μοναδική αιτιολογία ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει, αντίστοιχα, είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών και όχι σύμβασης προμηθειών είτε στη σύναψη σύμβασης προμηθειών αντί σύμβασης υπηρεσιών.

Άρθρο 59
Υποδιαίρεση συμβάσεων σε τμήματα

1. Οι συμβάσεις μπορούν να υποδιαιρούνται σε ομοιογενή ή ετερογενή τμήματα. Εφαρμόζεται το άρθρο 13 παράγραφος 7.

Οι αναθέτοντες φορείς αναφέρουν στη διακήρυξη του διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, ή, σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ή συμμετοχής σε διαπραγμάτευση, αν οι προσφορές περιορίζονται σε ένα ή περισσότερα τμήματα.

2. Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται, ακόμα και εάν έχει επισημανθεί η δυνατότητα υποβολής προσφορών για όλα τα τμήματα, να περιορίζουν τον αριθμό των τμημάτων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα, με την προϋπόθεση ότι ο μέγιστος αριθμός ορίζεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Οι αναθέτοντες φορείς προσδιορίζουν και αναφέρουν στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης τα αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή κανόνες για την ανάθεση των διαφόρων τμημάτων εάν η εφαρμογή των επιλεγμένων κριτηρίων ανάθεσης θα είχε ως αποτέλεσμα την ανάθεση σε ένα προσφέροντα τμημάτων που υπερβαίνουν τον μέγιστο αριθμό.

3. Σε περίπτωση που είναι δυνατή η ανάθεση περισσότερων από ένα τμημάτων στον ίδιο προσφέροντα, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προβλέπουν είτε την ανάθεση μιας σύμβασης για κάθε τμήμα είτε την ανάθεση μίας ή περισσότερων συμβάσεων, οι οποίες καλύπτουν περισσότερα ή όλα τα τμήματα.

Οι αναθέτοντες φορείς διευκρινίζουν στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης εάν διατηρούν το δικαίωμα να προβούν στην εν λόγω επιλογή και, εάν ναι, ποια τμήματα είναι δυνατόν να ομαδοποιηθούν στο πλαίσιο μίας ενιαίας σύμβασης.

Οι αναθέτοντες φορείς ορίζουν αρχικά τις προσφορές που ικανοποιούν αποτελεσματικότερα τα κριτήρια ανάθεσης που προβλέπονται δυνάμει του άρθρου 76 για κάθε μεμονωμένο τμήμα. Μπορούν να αναθέτουν μια σύμβαση για περισσότερα από ένα τμήματα σε έναν προσφέροντα που δεν βρίσκεται στην πρώτη θέση της κατάταξης για όλα τα μεμονωμένα τμήματα που καλύπτονται από την εν λόγω σύμβαση, με την προϋπόθεση ότι τα κριτήρια ανάθεσης που προβλέπονται δυνάμει του άρθρου 76 ικανοποιούνται αποτελεσματικότερα όσον αφορά όλα τα τμήματα που καλύπτονται από την εν λόγω σύμβαση. Οι αναθέτοντες φορείς διευκρινίζουν τις μεθόδους που προτίθενται να χρησιμοποιήσουν για την εν λόγω σύγκριση στα έγγραφα της σύμβασης. Οι εν λόγω μέθοδοι είναι διαφανείς, αντικειμενικές και δεν εισάγουν διακρίσεις.

4. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν το συντονισμό όλων των εργοληπτών υπό τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί ένα τμήμα που αφορά τον συντονισμό του συνολικού έργου ή τα σχετικά τμήματα αυτού.

Άρθρο 60 Καθορισμός προθεσμιών

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτοντες φορείς λαμβάνουν υπόψη ιδίως το πολύπλοκο της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στα άρθρα 39 έως 44.

2. Εάν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών παρατείνονται, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λαμβάνουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για τη διατύπωση των προσφορών.

Τμήμα 2

Δημοσιότητα και διαφάνεια

Άρθρο 61

Περιοδικές ενδεικτικές διακηρύξεις

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να δημοσιοποιούν τις προθέσεις τους για τη σύναψη συμβάσεων μέσω της δημοσίευσης μιας περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης όσο το δυνατόν συντομότερα μετά την έναρξη του δημοσιονομικού έτους. Οι εν λόγω διακηρύξεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα VI μέρος Α τμήμα Ι. Δημοσιεύονται είτε από την Επιτροπή είτε από τους αναθέτοντες φορείς στο «προφίλ αγοραστή» τους σύμφωνα με το παράρτημα ΙΧ σημείο 2 στοιχείο β). Όταν οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν τη διακήρυξη στο «προφίλ αγοραστή» τους, αποστέλλουν μια ειδοποίηση με την οποία ανακοινώνουν τη δημοσίευση της περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης στο «προφίλ αγοραστή», σύμφωνα με το σημείο 3 του παραρτήματος ΙΧ.

2. Όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης όσον αφορά κλειστές διαδικασίες και διαδικασίες με διαπραγμάτευση με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, η διακήρυξη πληροί όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - α) αναφέρει ειδικά τα έργα, τις προμήθειες ή τις υπηρεσίες που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί·
 - β) επισημαίνει ότι η σύμβαση θα ανατεθεί μέσω κλειστής διαδικασίας ή διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς μεταγενέστερη δημοσίευση πρόσκλησης για υποβολή προσφορών και καλεί τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να εκδηλώσουν εγγράφως το ενδιαφέρον τους·
 - γ) περιέχει, εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VI μέρος Α τμήμα Ι, και τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VI μέρος Α τμήμα ΙΙ·
 - δ) έχει δημοσιευθεί το πολύ δώδεκα μήνες πριν από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 62

Ανακοινώσεις για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής

Όταν οι αναθέτοντες φορείς επιλέγουν να εφαρμόσουν σύστημα προεπιλογής, σύμφωνα με το άρθρο 71, για το σύστημα προεπιλογής συντάσσεται προκήρυξη, όπως προβλέπεται στο παράρτημα Χ, η οποία αναφέρει το σκοπό τον οποίο εξυπηρετεί το σύστημα προεπιλογής και τις λεπτομέρειες της πρόσβασης στους κανόνες που το διέπουν. Όταν το σύστημα έχει διάρκεια άνω των τριών ετών, η διακήρυξη πρέπει να δημοσιεύεται ετησίως. Όταν το σύστημα έχει μικρότερη διάρκεια, αρκεί η αρχική διακήρυξη.

Άρθρο 63
Διακηρύξεις διαγωνισμού

Οι διακηρύξεις διαγωνισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού για όλες τις διαδικασίες. Περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο σχετικό τμήμα του παραρτήματος ΙΧ και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 65.

Άρθρο 64
Γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων

1. Εντός δύο μηνών μετά την ανάθεση σύμβασης ή τη σύναψη συμφωνίας-πλαisiού, οι αναθέτοντες φορείς αποστέλλουν τη γνωστοποίηση που αφορά τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων.

Η εν λόγω γνωστοποίηση περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα ΧΙΙ και δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 65.

2. Εάν το μέσο προκήρυξης διαγωνισμού για τη σχετική σύμβαση είχε τη μορφή περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης και ο αναθέτων φορέας δεν προτίθεται να αναθέσει περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου που καλύπτεται από την περιοδική ενδεικτική διακήρυξη, η γνωστοποίηση συναφθείσας σύμβασης περιέχει μια σχετική επισήμανση.

Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαisiών που έχουν συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 45, οι αναθέτοντες φορείς απαλλάσσονται από την αποστολή διακήρυξης με τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης κάθε σύμβασης που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο.

Οι αναθέτοντες φορείς αποστέλλουν τη γνωστοποίηση συναφθεισών συμβάσεων που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών, το αργότερο δύο μήνες μετά τη σύναψη κάθε σύμβασης. Μπορούν, ωστόσο, να συγκεντρώνουν τις προκηρύξεις αυτές σε τριμηνιαία βάση. Σε αυτή την περίπτωση, αποστέλλουν τις εν λόγω συγκεντρωμένες γνωστοποιήσεις εντός δύο μηνών το αργότερο μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

3. Οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το παράρτημα ΧΙΙ και προορίζονται να δημοσιευθούν, δημοσιεύονται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΧ. Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού μπορούν να μην δημοσιεύονται, όταν η γνωστοποίησή τους μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, ή να θίξει νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των συμφερόντων του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση, ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ οικονομικών φορέων.

Στην περίπτωση συμβάσεων υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης («υπηρεσίες E&A»), οι πληροφορίες σχετικά με τη φύση και την ποσότητα των υπηρεσιών μπορούν, αντίστοιχα, να περιοριστούν:

- α) στην ένδειξη «υπηρεσίες E&A» σε περίπτωση που η σύμβαση έχει ανατεθεί με διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 44 στοιχείο β)·
 - β) τουλάχιστον σε τόσο αναλυτικές πληροφορίες όσο αναφέρονται στη διακήρυξη που χρησιμοποιήθηκε ως μέσο για την προκήρυξη του διαγωνισμού.
4. Οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το παράρτημα XII και δηλώνονται ως μη δημοσιεύσιμες, δημοσιεύονται μόνο σε απλουστευμένη μορφή και σύμφωνα με το παράρτημα IX για στατιστικούς λόγους.

Άρθρο 65

Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των διακηρύξεων

1. Οι διακηρύξεις που αναφέρονται στα άρθρα 61 έως 64 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που παρατίθενται στα παραρτήματα XI, X, VI A, VI B και XII υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων, συμπεριλαμβανομένων και των εντύπων για τα διορθωτικά.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα εν λόγω τυποποιημένα έντυπα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 100.
2. Οι διακηρύξεις που αναφέρονται στα άρθρα 61 έως 64 καταρτίζονται, αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα στην Επιτροπή και δημοσιεύονται σύμφωνα με το παράρτημα IX. Οι διακηρύξεις δημοσιεύονται το αργότερο πέντε ημέρες μετά την αποστολή τους. Τα έξοδα δημοσίευσης των διακηρύξεων από την Επιτροπή επιβαρύνουν την Ένωση.
3. Οι διακηρύξεις διαγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 39 παράγραφος 2 δημοσιεύονται αναλυτικά σε μια επίσημη γλώσσα της Ένωσης, την οποία επιλέγει ο αναθέτων φορέας. Αυθεντικό θεωρείται μόνο το κείμενο που δημοσιεύεται στην εν λόγω γλώσσα. Μια περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε προκήρυξης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες.
4. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι συνεχίζεται η δημοσίευση του πλήρους κειμένου και της περίληψης των περιοδικών ενδεικτικών διακηρύξεων που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 2, των διακηρύξεων διαγωνισμού για τη θέσπιση ενός δυναμικού συστήματος αγορών όπως αναφέρονται στο άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο α), καθώς και των ανακοινώσεων για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής που χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 2 στοιχείο β):
 - α) σε περίπτωση που πρόκειται για περιοδικές ενδεικτικές διακηρύξεις, για 12 μήνες ή μέχρι την παραλαβή μιας γνωστοποίησης συναφείσας σύμβασης όπως προβλέπεται στο άρθρο 64 παράγραφος 2 στην οποία αναφέρεται ότι δεν θα ανατεθούν περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου που καλύπτεται από την προκήρυξη του διαγωνισμού·

- β) σε περίπτωση που πρόκειται για διακηρύξεις διαγωνισμού που θεσπίζουν ένα δυναμικό σύστημα αγορών, την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών·
 - γ) σε περίπτωση ανακοινώσεων για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, την περίοδο ισχύος τους.
5. Οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής των διακηρύξεων.

Η Επιτροπή χορηγεί στον αναθέτοντα φορέα βεβαίωση της παραλαβής της διακήρυξης και της δημοσίευσης των πληροφοριών που του διαβίβασε, επισημαίνοντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης.

6. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να δημοσιεύουν διακηρύξεις για συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που δεν υπόκεινται στην υποχρεωτική δημοσίευση που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω διακηρύξεις αποστέλλονται στην Επιτροπή με ηλεκτρονικά μέσα, με τη μορφή και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΧ.

Άρθρο 66

Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

1. Οι διακηρύξεις που αναφέρονται στα άρθρα 61 έως 64 και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από τη δημοσίευσή τους δυνάμει του άρθρου 65.
2. Οι διακηρύξεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις διακηρύξεις που αποστέλλονται στην Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» και πρέπει να επισημαίνουν την ημερομηνία αποστολής της ειδοποίησης που εστάλη στην Επιτροπή ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή».
3. Οι περιοδικές ενδεικτικές διακηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Επιτροπή της ειδοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή, και επισημαίνουν την ημερομηνία αυτής της αποστολής.

Άρθρο 67

Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της σύμβασης

1. Οι αναθέτοντες φορείς προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα έγγραφα της σύμβασης από την ημερομηνία δημοσίευσης της διακήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 65 ή την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Σε περίπτωση που το μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού είναι η ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, η εν λόγω πρόσβαση παρέχεται το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο κατά την αποστολή της πρόσκλησης υποβολής προσφορών ή συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

Το κείμενο της διακήρυξης ή των εν λόγω προσκλήσεων διευκρινίζει τη διεύθυνση διαδικτύου στην οποία διατίθεται η εν λόγω τεκμηρίωση.

2. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές και τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τους αναθέτοντες φορείς ή τις αρμόδιες υπηρεσίες το αργότερο έξι ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση ταχείας ανοικτής διαδικασίας όπως αναφέρεται στο άρθρο 40 παράγραφος 3, η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τέσσερις ημέρες.

Άρθρο 68

Προσκλήσεις υποβολής προσφορών ή συμμετοχής σε διαπραγμάτευση, προκλήσεις επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος

1. Στις κλειστές διαδικασίες, στις συμπράξεις καινοτομίας και στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με προηγούμενη δημοσίευση διακήρυξης διαγωνισμού, οι αναθέτοντες φορείς προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση.

Εάν ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού χρησιμοποιείται περιοδική ενδεικτική διακήρυξη δυνάμει του άρθρου 39 παράγραφος 2 στοιχείο α), οι αναθέτοντες φορείς προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους οικονομικούς φορείς που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους να επιβεβαιώσουν ότι εξακολουθούν να ενδιαφέρονται.

2. Οι προσκλήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν μια παραπομπή στην ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία οι προδιαγραφές και όλα τα συμπληρωματικά έγγραφα τίθενται σε άμεση διάθεση με ηλεκτρονικά μέσα. Επιπλέον, περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα XIII.

Άρθρο 69

Ενημέρωση των αιτούντων προεπιλογή, των υποψηφίων και των προσφερόντων

1. Οι αναθέτοντες φορείς ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατόν, κάθε υποψήφιο και προσφέροντα σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνουν για τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο ή την ανάθεση της σύμβασης ή την ένταξη σε δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μη συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο ή να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία υπήρξε διαγωνισμός ή να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να μην εφαρμόσουν δυναμικό σύστημα αγορών.
2. Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου μέρους, οι αναθέτοντες φορείς γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατόν, και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών από την παραλαβή γραπτής αίτησης:
 - α) σε τυχόν απορριφθέντες υποψηφίους, τους λόγους απόρριψης της αίτησης συμμετοχής τους·
 - β) σε τυχόν απορριφθέντες προσφέροντες τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς τους, στις δε περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 54

παράγραφοι 5 και 6, αιτιολογούν και την απόφασή τους για την μη ισοδυναμία ή την απόφασή τους ότι τα έργα, οι προμήθειες ή οι υπηρεσίες δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις περί απόδοσης ή λειτουργίας·

- γ) σε προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και το όνομα του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία-πλαίσιο·
- δ) σε προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τη διεξαγωγή και την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και του διαλόγου με τους προσφέροντες.
3. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίζουν να μη γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης ή τη σύναψη της συμφωνίας-πλαισίου ή την ένταξη σε δυναμικό σύστημα αγορών, οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφόσον η κοινολόγηση θα αποτελούσε εμπόδιο για την εφαρμογή των νόμων ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έθιγε νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση, ή θα μπορούσε να θίξει τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ οικονομικών φορέων.
4. Οι αναθέτοντες φορείς που θεσπίζουν και διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής ενημερώνουν τους αιτούντες ως προς την απόφαση που λαμβάνουν σχετικά με την προεπιλογή εντός έξι μηνών.

Εάν για την απόφαση σχετικά με την προεπιλογή, απαιτείται διάστημα άνω του τετραμήνου από την κατάθεση της αίτησης προεπιλογής, ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί στον αιτούντα, μέσα σε δύο μήνες από την κατάθεση αυτή, τους λόγους που δικαιολογούν την παράταση της προθεσμίας και την ημερομηνία κατά την οποία θα γίνει δεκτή ή θα απορριφθεί η αίτησή του.

5. Οι αιτούντες η αίτηση προεπιλογής των οποίων απορρίπτεται πρέπει να ενημερώνονται, το συντομότερο δυνατόν, και, εν πάση περιπτώσει, εντός δεκαπέντε ημερών το αργότερο από την ημερομηνία της απόφασης, ως προς την απόφαση αυτή και ως προς τους λόγους απόρριψης της αίτησής τους. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να βασίζονται στα κριτήρια προεπιλογής, που ορίζονται στο άρθρο 71 παράγραφος 2.
6. Οι αναθέτοντες φορείς που θεσπίζουν και διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής μπορούν να περατώνουν τη διαδικασία προεπιλογής ενός οικονομικού φορέα μόνο για λόγους που στηρίζονται στα κριτήρια προεπιλογής, που αναφέρονται στο άρθρο 71 παράγραφος 2. Η πρόθεση περάτωσης της διαδικασίας προεπιλογής πρέπει να κοινοποιείται εκ των προτέρων γραπτώς στον οικονομικό φορέα, τουλάχιστον δεκαπέντε ημέρες πριν από την ημερομηνία που προβλέπεται για την περάτωση της διαδικασίας προεπιλογής, με μνεία του λόγου ή των λόγων που οδήγησαν σε αυτήν.

ΤΜΗΜΑ 3

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 70 *Γενικές αρχές*

1. Για τους σκοπούς της επιλογής των συμμετεχόντων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων εφαρμόζονται οι ακόλουθοι γενικοί κανόνες:
 - α) οι αναθέτοντες φορείς που έχουν θεσπίσει κανόνες και κριτήρια αποκλεισμού των προσφερόντων ή των υποψηφίων σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 1 ή με το άρθρο 74 παράγραφος 2, αποκλείουν τους οικονομικούς φορείς που προσδιορίζονται σύμφωνα με τους εν λόγω κανόνες και πληρούν τα εν λόγω κριτήρια·
 - β) επιλέγουν τους προσφέροντες και τους υποψηφίους σύμφωνα με τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που θεσπίζονται δυνάμει των άρθρων 72 και 74·
 - γ) στις κλειστές διαδικασίες, στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με προκήρυξη διαγωνισμού και στις συμπράξεις καινοτομίας, περιορίζουν, ενδεχομένως, τον αριθμό των επιλεγέντων υποψηφίων δυνάμει των στοιχείων α) και β) της παρούσας παραγράφου, σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 2.
2. Όταν η έναρξη του διαγωνισμού πραγματοποιείται με ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής και ενόψει της επιλογής των συμμετεχόντων σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για ειδικές συμβάσεις που αποτελούν αντικείμενο της προκήρυξης του διαγωνισμού, οι αναθέτοντες φορείς:
 - α) επιλέγουν τους οικονομικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 71·
 - β) εφαρμόζουν τις διατάξεις της παραγράφου 1 που αφορούν τις κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες ή τις συμπράξεις καινοτομίας στους εν λόγω οικονομικούς φορείς.
3. Οι αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν, όταν επιλέγουν τους συμμετέχοντες σε μια διαδικασία κλειστή ή με διαπραγμάτευση ή σε μια σύμπραξη καινοτομίας, όταν λαμβάνουν την απόφασή τους για την προεπιλογή ή όταν αναπροσαρμόζουν τα κριτήρια και τους κανόνες προεπιλογής:
 - α) να επιβάλλουν διοικητικούς, τεχνικούς ή χρηματοοικονομικούς όρους σε ορισμένους οικονομικούς φορείς, εφόσον δεν θα τους επέβαλαν σε άλλους·
 - β) να απαιτούν δοκιμές ή αποδεικτικά στοιχεία για θέματα ως προς τα οποία υπάρχουν ήδη αντικειμενικές αποδείξεις.
4. Οι αναθέτοντες φορείς ελέγχουν τη συμβατότητα των προσφορών που έχουν υποβάλει οι επιλεγμένοι προσφέροντες προς τους κανόνες και τις απαιτήσεις που ισχύουν για τις προσφορές και αναθέτουν τη σύμβαση βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στα άρθρα 76 και 79, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 58.

5. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να αποφασίσουν να μην αναθέσουν μια σύμβαση στον προσφέροντα που έχει υποβάλει την καλύτερη προσφορά, εφόσον διαπιστώσουν ότι η προσφορά δεν συμμορφώνεται, τουλάχιστον κατά τρόπο ισοδύναμο, με τις υποχρεώσεις που ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού και εργατικού δικαίου ή του περιβαλλοντικού δικαίου, ή με τις διεθνείς κοινωνικές και περιβαλλοντικές διατάξεις που παρατίθενται στο παράρτημα XIV.
6. Σε ανοικτές διαδικασίες, οι αναθέτοντες φορείς μπορεί να αποφασίσουν να εξετάσουν τις προσφορές πριν από την επαλήθευση της καταλληλότητας των προσφερόντων, εφόσον τηρούνται οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 70 έως 79, συμπεριλαμβανομένου του κανόνα ότι η σύμβαση δεν θα ανατεθεί σε προσφέροντα που θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί δυνάμει του άρθρου 74 ή που δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζει ο αναθέτων φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 72 παράγραφος 1 και το άρθρο 74.
7. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98, με σκοπό την τροποποίηση του καταλόγου του παραρτήματος XIV, όποτε κρίνεται αναγκαίο λόγω της σύναψης νέων διεθνών συμφωνιών ή της τροποποίησης υφιστάμενων διεθνών συμφωνιών.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ

Άρθρο 71

Συστήματα προεπιλογής

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να θεσπίζουν και να διαχειρίζονται σύστημα προεπιλογής των οικονομικών φορέων.

Οι φορείς, οι οποίοι θεσπίζουν ή διαχειρίζονται ένα σύστημα προεπιλογής εξασφαλίζουν τη δυνατότητα των οικονομικών φορέων να υποβάλλουν, ανά πάσα στιγμή, αίτηση για προεπιλογή.
2. Το σύστημα που προβλέπεται στην παράγραφο 1 είναι δυνατόν να περιλαμβάνει διάφορα στάδια προεπιλογής.

Οι αναθέτοντες φορείς θεσπίζουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή οικονομικών φορέων που υποβάλουν αίτηση για προεπιλογή, καθώς και αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια για τη λειτουργία του συστήματος προεπιλογής, που καλύπτουν θέματα όπως η εγγραφή στο σύστημα, η περιοδική επικαιροποίηση των προεπιλογών, αν υπάρχουν, και η διάρκεια του συστήματος.

Όταν τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιέχουν τεχνικές προδιαγραφές, εφαρμόζονται τα άρθρα 54 έως 56. Τα κριτήρια και κανόνες είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζονται, εάν παρίσταται ανάγκη.

3. Τα κριτήρια και κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 παρέχονται, κατ' αίτηση, στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς. Η αναπροσαρμογή αυτών των κριτηρίων και κανόνων ανακοινώνεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς.

Εάν ένας αναθέτων φορέας κρίνει ότι το σύστημα προεπιλογής ορισμένων τρίτων φορέων ή οργανισμών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του, ανακοινώνει στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς τις επωνυμίες των εν λόγω τρίτων φορέων ή οργανισμών.

4. Τηρείται μητρώο των προεπιλεγέντων οικονομικών φορέων· το μητρώο αυτό μπορεί να χωρίζεται σε κατηγορίες ανάλογα με τα είδη των συμβάσεων για τις οποίες ισχύει η προεπιλογή.
5. Όταν η προκήρυξη του διαγωνισμού γίνεται με ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής, οι συγκεκριμένες συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών που καλύπτονται από το σύστημα προεπιλογής ανατίθενται με κλειστές διαδικασίες ή διαδικασίες με διαπραγμάτευση, όπου όλοι οι προσφέροντες ή οι συμμετέχοντες επιλέγονται μεταξύ των υποψηφίων που έχουν ήδη προεπιλεγεί βάσει ενός τέτοιου συστήματος.
6. Οποιαδήποτε τέλη χρεώνονται σε σχέση με τις αιτήσεις προεπιλογής ή με την επικαιροποίηση ή τη διατήρηση ήδη χορηγηθείσας προεπιλογής σύμφωνα με το σύστημα προεπιλογής είναι ανάλογες του παραγόμενου κόστους.

Άρθρο 72

Κριτήρια ποιοτικής επιλογής

1. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να θεσπίζουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής των προσφερόντων ή των υποψηφίων· οι εν λόγω κανόνες και κριτήρια είναι στη διάθεση των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων.
2. Εάν οι αναθέτοντες φορείς χρειάζεται να εξασφαλίσουν μια κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων και των πόρων που απαιτούνται για την εκτέλεσή της, μπορούν, σε κλειστές διαδικασίες ή σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση ή σε συμπράξεις καινοτομίας, να θεσπίσουν αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που αντανακλούν την ανάγκη αυτή και να επιτρέψουν στον αναθέτοντα φορέα να μειώσει τον αριθμό των υποψηφίων που θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορές ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση. Ο αριθμός των επιλεγέντων υποψηφίων πρέπει οπωσδήποτε να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης επαρκούς ανταγωνισμού.

Άρθρο 73

Στήριξη στις δυνατότητες άλλων φορέων

1. Εάν οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα του οικονομικού φορέα, ή με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητές του, ο οικονομικός φορέας μπορεί, οσάκις απαιτείται, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των

δεσμών του με τους εν λόγω φορείς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι θα διαθέτει τα μέσα αυτά καθ' όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος προεπιλογής, π.χ. με την παρουσίαση σχετικών εγγυήσεων εκ μέρους των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν ο οικονομικός φορέας και οι εν λόγω φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 30, μπορεί να επικαλείται την ικανότητα των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

2. Εάν οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτές διαδικασίες, σε κλειστές διαδικασίες, σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση ή σε συμπράξεις καινοτομίας, περιλαμβάνουν απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα του οικονομικού φορέα, ή με τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητές του, ο οικονομικός φορέας μπορεί, οσάκις απαιτείται και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με τους εν λόγω φορείς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στον αναθέτοντα φορέα ότι διαθέτει τα απαραίτητα μέσα, π.χ. με την παρουσίαση σχετικών εγγυήσεων εκ μέρους των εν λόγω φορέων. Στην περίπτωση της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν ο οικονομικός φορέας και οι εν λόγω φορείς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων που αναφέρεται στο άρθρο 30, μπορεί να επικαλείται την ικανότητα των συμμετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

3. Σε περίπτωση συμβάσεων έργων, συμβάσεων υπηρεσιών και εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο μιας σύμβασης προμηθειών, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, σε περίπτωση που η προσφορά υποβάλλεται από όμιλο οικονομικών φορέων όπως αναφέρεται στο άρθρο 30, από έναν από τους συμμετέχοντες στον όμιλο.

Άρθρο 74

Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στην [οδηγία 2004/18]

1. Οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν αίτηση προεπιλογής σε ένα σύστημα προεπιλογής, καθώς και οι αντικειμενικοί κανόνες και τα κριτήρια για τον αποκλεισμό και την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτές διαδικασίες, σε κλειστές διαδικασίες, σε διαδικασίες με διαπραγμάτευση ή σε συμπράξεις καινοτομίας, μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 55 της οδηγίας 2004/18 με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν.

Όταν ένας αναθέτων φορέας είναι αναθέτουσα αρχή, τα εν λόγω κριτήρια και κανόνες περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που απαριθμούνται στο άρθρο 55 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2004/18 με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στο άρθρο 56 της οδηγίας 2004/18/EK με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτήν, ιδιαίτερα όσον αφορά τα όρια για τις απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών, όπως προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου.
3. Για τον σκοπό της εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται τα άρθρα 57 έως 60 της οδηγίας 2004/18/EK.

Άρθρο 75

Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

1. Οι αναθέτοντες φορείς, εάν ζητούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς, τα οποία να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες, πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας βασιζόμενα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από οργανισμούς που εφαρμόζουν τη σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για την πιστοποίηση.

Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας εκ μέρους των οικονομικών φορέων οσάκις αυτοί δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν πιστοποιητικά όπως τα προαναφερόμενα ή να τα εξασφαλίσουν μέσα στις ταχθείσες προθεσμίες.

2. Εάν οι αναθέτοντες φορείς απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EMAS) ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁹ ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς.

Οι αναθέτοντες φορείς αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης εκ μέρους των οικονομικών φορέων οσάκις αυτοί δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν πιστοποιητικά όπως τα προαναφερόμενα, ή να τα εξασφαλίσουν μέσα στις ταχθείσες προθεσμίες.

⁴⁹ EE L 342 της 22.12.2009, σ. 1.

3. Κατόπιν αιτήματος, τα κράτη μέλη διαθέτουν σε άλλα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 97, οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετίζονται με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως αποδείξεις της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 **ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ**

Άρθρο 76

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων σχετικά με την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, τα κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτοντες φορείς αναθέτουν τις συμβάσεις είναι ένα από τα ακόλουθα:

- α) η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά·
- β) το χαμηλότερο κόστος.

Ο αναθέτων φορέας έχει την επιλογή να αξιολογήσει το κόστος είτε μόνο βάσει της τιμής είτε χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση αποδοτικότητας κόστους, όπως είναι η προσέγγιση προσδιορισμού του κόστους κύκλου ζωής, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 77.

2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) κατά την κρίση του αναθέτοντος φορέα προσδιορίζεται βάσει διάφορων κριτηρίων που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης.

Στα εν λόγω κριτήρια περιλαμβάνονται, εκτός από την τιμή ή το κόστος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), και άλλα κριτήρια που σχετίζονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης, όπως:

- α) η ποιότητα, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, των αισθητικών και λειτουργικών χαρακτηριστικών, της δυνατότητας πρόσβασης, του σχεδιασμού για όλους τους χρήστες, των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και του καινοτόμου χαρακτήρα·
- β) για συμβάσεις υπηρεσιών και συμβάσεις που αφορούν τη σύλληψη έργου, μπορεί να ληφθούν υπόψη η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού στο οποίο θα ανατεθεί η εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης, με αποτέλεσμα, μετά την ανάθεση της σύμβασης, η αντικατάσταση του σχετικού προσωπικού να είναι δυνατή μόνο κατόπιν συναίνεσης του αναθέτοντος φορέα, ο οποίος πρέπει να επιβεβαιώσει ότι οι αντικαταστάσεις διασφαλίζουν ισοδύναμη οργάνωση και ποιότητα·
- γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης και η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης, οι δεσμεύσεις όσον αφορά τα εξαρτήματα και η ασφάλεια του εφοδιασμού·

- δ) η ειδική διαδικασία παραγωγής ή παροχής των αιτούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών ή οποιουδήποτε σταδίου του κύκλου ζωής τους όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 σημείο 22, στον βαθμό που τα κριτήρια αυτά καθορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 4, αφορούν παράγοντες που σχετίζονται άμεσα με τις εν λόγω διαδικασίες και χαρακτηρίζουν τις ειδικές διαδικασίες παραγωγής ή παροχής των αιτούμενων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η ανάθεση ορισμένων ειδών συμβάσεων θα βασίζεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) και στην παράγραφο 2.
4. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν μπορούν να παρέχουν στον εν λόγω αναθέτοντα φορέα απεριόριστη ελευθερία επιλογής. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από απαιτήσεις που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες. Οι αναθέτοντες φορείς επαληθεύουν αποτελεσματικά, βάσει των πληροφοριών και αποδείξεων που παρέχουν οι προσφέροντες, εάν οι προσφορές πληρούν τα κριτήρια ανάθεσης.
5. Στην προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 στοιχείο α) περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή υποδεικνύει τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη μιας ψαλίδας με το κατάλληλο εύρος.

Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων.

Αυτή η σχετική στάθμιση ή η σειρά σπουδαιότητας αναφέρονται, ανάλογα με την περίπτωση, στη διακήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, στην πρόσκληση υποβολής προσφοράς ή συμμετοχής σε διαπραγματεύσεις ή στις προδιαγραφές.

Άρθρο 77 *Κοστολόγηση κύκλου ζωής*

1. Η κοστολόγηση κύκλου ζωής καλύπτει τις ακόλουθες δαπάνες, στον βαθμό που έχουν συνάφεια, κατά τον κύκλο ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 22:
- α) το εσωτερικό κόστος, που περιλαμβάνει τις δαπάνες που σχετίζονται με την αγορά, όπως οι δαπάνες παραγωγής, με τη χρήση, όπως οι δαπάνες κατανάλωσης ενέργειας, συντήρησης, και με το τέλος του κύκλου ζωής, όπως οι δαπάνες συλλογής και ανακύκλωσης, και
- β) το εξωτερικό περιβαλλοντικό κόστος που συνδέεται άμεσα με τον κύκλο ζωής, εφόσον η χρηματική αξία του μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευτεί, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει το κόστος των εκπομπών αερίων του

θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και άλλες δαπάνες για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

2. Όταν οι αναθέτοντες φορείς αξιολογούν το κόστος χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση προσδιορισμού του κόστους κύκλου ζωής, αναφέρουν στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης τη μεθοδολογία που χρησιμοποίησαν για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής. Η χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία πρέπει να πληροί όλες τις κατωτέρω προϋποθέσεις:
- α) έχει καταρτιστεί βάσει επιστημονικής πληροφόρησης ή άλλων κριτηρίων, που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και που δεν εισάγουν διακρίσεις·
 - β) έχει εκπονηθεί για επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή·
 - γ) είναι προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι αναθέτοντες φορείς παρέχουν στους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών φορέων από τρίτες χώρες, τη δυνατότητα να εφαρμόζουν διαφορετική μεθοδολογία για τον καθορισμό του κόστους κύκλου ζωής στην προσφορά τους, εφόσον αποδεικνύουν ότι η εν λόγω μεθοδολογία συνάδει με τις απαιτήσεις των στοιχείων α), β) και γ) και είναι ισοδύναμη με τη μεθοδολογία που έχει υποδείξει ο αναθέτων φορέας.

3. Οσάκις υιοθετείται κοινή μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κόστους κύκλου ζωής στο πλαίσιο νομοθετικής πράξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, εφαρμόζεται στα κριτήρια ανάθεσης που αναφέρονται στο άρθρο 76 παράγραφος 1 όταν περιλαμβάνεται η κοστολόγηση του κύκλου ζωής.

Ένας κατάλογος των εν λόγω νομοθετικών και κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ορίζεται στο παράρτημα XV. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 98 αναφορικά με την ενημέρωση του εν λόγω καταλόγου, όταν βάσει της θέσπισης νέων νόμων, της κατάργησης ή της τροποποίησής τους, οι εν λόγω τροποποιήσεις αποδειχθούν αναγκαίες.

Άρθρο 78 Κωλύματα στην ανάθεση

Οι αναθέτοντες φορείς δεν συνάπτουν τη σύμβαση με έναν επιλεγέντα υποψήφιο όταν πληρούνται μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα πιστοποιητικά και τα έγγραφα που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 74 παράγραφος 3·
- β) η δήλωση που παρασχέθηκε από τον προσφέροντα δυνάμει του άρθρου 37 είναι ψευδή·
- γ) η δήλωση που παρασχέθηκε από τον προσφέροντα δυνάμει του άρθρου 36 παράγραφος 3 στοιχείο β) είναι ψευδή.

Άρθρο 79
Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Οι αναθέτοντες φορείς ζητούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που χρεώνουν, εάν πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:
 - α) η τιμή ή το κόστος που χρεώνεται είναι χαμηλότερο κατά περισσότερο από 50% από τη μέση τιμή ή το κόστος των υπόλοιπων προσφορών·
 - β) η τιμή ή το κόστος που χρεώνεται είναι χαμηλότερο κατά περισσότερο από 20% από την τιμή ή το κόστος της δεύτερης χαμηλότερης προσφοράς·
 - γ) έχουν υποβληθεί τουλάχιστον πέντε προσφορές.
2. Εάν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές για άλλους λόγους, οι αναθέτοντες φορείς μπορούν επίσης να ζητήσουν εξηγήσεις.
3. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να αφορούν συγκεκριμένα:
 - α) τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων, της παροχής των υπηρεσιών και της μεθόδου δομικής κατασκευής·
 - β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση του έργου, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών·
 - γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών που προτείνει ο προσφέρων·
 - δ) τη συμμόρφωση, τουλάχιστον κατά τρόπο ισοδύναμο, με τις υποχρεώσεις που ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού και εργατικού δικαίου ή του περιβαλλοντικού δικαίου ή με τις διεθνείς διατάξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού δικαίου που παρατίθενται στο παράρτημα XIV ή, εάν οι ανωτέρω διατάξεις δεν είναι εφαρμοστέες, με άλλες διατάξεις που διασφαλίζουν ισοδύναμο επίπεδο προστασίας·
 - ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.
4. Ο αναθέτων φορέας επαληθεύει τις παρασχεθείσες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα.

Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα δικαιολογητικά δεν αιτιολογούν το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που χρεώνεται, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να απορρίψουν μια προσφορά, εφόσον διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή γιατί δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που ορίζει η νομοθεσία της Ένωσης στον τομέα του κοινωνικού και εργατικού δικαίου ή του περιβαλλοντικού δικαίου ή με τις διεθνείς διατάξεις κοινωνικού και περιβαλλοντικού δικαίου που παρατίθενται στο παράρτημα XIV.

5. Εφόσον ο αναθέτων φορέας διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία τάσσει ο αναθέτων φορέας, ότι η εν λόγω ενίσχυση συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της Συνθήκης. Όταν ο αναθέτων φορέας απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή.
6. Κατόπιν αιτήματος, τα κράτη μέλη διαθέτουν σε άλλα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 97, οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετίζονται με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Κεφάλαιο IV

Εκτέλεση της σύμβασης

Άρθρο 80

Όροι για την εκτέλεση των συμβάσεων

Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να επιβάλλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι επισημαίνονται στη διακήρυξη διαγωνισμού ή στις προδιαγραφές. Οι εν λόγω όροι μπορούν ιδίως να αφορούν κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους. Μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν την απαίτηση να προβλέπουν οι οικονομικοί φορείς την αντιστάθμιση κινδύνων αυξήσεων τιμών που είναι αποτέλεσμα διακυμάνσεων των τιμών, οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ουσιαστικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 81

Υπεργολαβία

1. Στα έγγραφα της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί ή μπορεί να υποχρεώνεται από ένα κράτος μέλος να ζητήσει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, κατόπιν αιτήματος του υπεργολάβου και εφόσον το επιτρέπει η φύση της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας μεταφέρει τις οφειλόμενες πληρωμές απευθείας στον υπεργολάβο για τις υπηρεσίες, τις προμήθειες ή τα έργα που παρείχε στον κύριο εργολήπτη. Σε μια τέτοια περίπτωση, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλους μηχανισμούς που επιτρέπουν στον κύριο εργολήπτη να εγείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές. Οι ρυθμίσεις που αφορούν αυτόν τον τρόπο πληρωμής ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν επηρεάζουν την ευθύνη του κύριου οικονομικού φορέα.

Άρθρο 82
Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους

1. Τυχόν ουσιώδης τροποποίηση των διατάξεων μιας σύμβασης έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών κατά τη διάρκειά της θεωρείται ως νέα ανάθεση για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και απαιτεί νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
2. Τυχόν τροποποίηση μιας σύμβασης κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της παραγράφου 1, εάν διαφοροποιεί σημαντικά τη σύμβαση από αυτήν που συνήφθη αρχικά. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, μια τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης εάν πληρούται μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:
 - α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης της σύμβασης, θα είχαν οδηγήσει την επιλογή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικά ή θα είχε οδηγήσει στην ανάθεση της σύμβασης σε άλλον προσφέροντα·
 - β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης υπέρ του εργολήπτη·
 - γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης, με αποτέλεσμα να καλύπτει προμήθειες, υπηρεσίες ή έργα που δεν καλύπτονταν αρχικά.
3. Η αντικατάσταση του συμβατικού εταίρου θεωρείται ουσιώδης τροποποίηση κατά την έννοια της παραγράφου 1.

Εντούτοις, το πρώτο εδάφιο δεν ισχύει σε περίπτωση καθολικής ή μερικής διαδοχής στη θέση του αρχικού εργολήπτη, κατόπιν εταιρικής αναδιάρθρωσης ή αφερεγγυότητας, άλλου οικονομικού φορέα ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που θεσπίστηκαν αρχικά, εφόσον η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν έχει στόχο την αποφυγή της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
4. Εάν η αξία μιας τροποποίησης μπορεί να εκφραστεί με χρηματικούς όρους, η τροποποίηση δεν θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της παραγράφου 1, εάν η αξία της δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στο άρθρο 12 και είναι χαμηλότερη από το 5% της τιμής της αρχικής σύμβασης, εφόσον η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης. Σε περίπτωση που γίνονται περισσότερες διαδοχικές τροποποιήσεις, η αξία τους αξιολογείται βάσει της σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.
5. Οι τροποποιήσεις της σύμβασης δεν θεωρούνται ουσιώδεις κατά την έννοια της παραγράφου 1, εάν έχουν συμπεριληφθεί στα έγγραφα της δημόσιας σύμβασης με τη μορφή σαφών, ακριβών και ρητών ρητρών ή δυνατοτήτων αναθεώρησης. Οι εν λόγω ρήτρες ορίζουν το πεδίο εφαρμογής και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή αναθεωρήσεων, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης,

6. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, μια ουσιώδης τροποποίηση δεν απαιτεί νέα διαδικασία ανάθεσης σύμβασης σε περίπτωση που πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από έναν επιμελή αναθέτοντα φορέα·
- β) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.

Οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν μια ανακοίνωση των εν λόγω τροποποιήσεων στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Η εν λόγω ανακοίνωση περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα XVI και δημοσιεύεται σύμφωνα με το άρθρο 65.

7. Οι αναθέτοντες φορείς δεν δύνανται να τροποποιήσουν τη σύμβαση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν η τροποποίηση αποβλέπει στην επανόρθωση ελλείψεων στην εκτέλεση από τον εργολήπτη ή των συνεπειών τους, εφόσον μπορούν να επανορθωθούν μέσω της επιβολής των συμβατικών υποχρεώσεων·
- β) όταν η τροποποίηση αποβλέπει στην αντιστάθμιση κινδύνων αυξήσεων τιμών που έχουν καληφθεί από τον εργολήπτη.

Άρθρο 83 *Λύση συμβάσεων*

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτοντες φορείς έχουν τη δυνατότητα, δυνάμει των προϋποθέσεων που ορίζει το εφαρμοστέο εθνικό ενοχικό δίκαιο, να καταγγείλουν μια σύμβαση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον πληρούνται μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21 παύουν να ισχύουν λόγω ιδιωτικής συμμετοχής στο νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατέθηκε η σύμβαση δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 4·
- β) μια τροποποίηση της σύμβασης συνιστά νέα ανάθεση κατά την έννοια του άρθρου 82·
- γ) το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφαινεται, στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης, ότι ένα κράτος μέλος δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του δυνάμει των Συνθηκών λόγω του γεγονότος ότι ένας αναθέτων φορέας που ανήκει στο εν λόγω κράτος μέλος έχει αναθέσει τη σχετική σύμβαση χωρίς να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της δυνάμει των Συνθηκών και της παρούσας οδηγίας.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι *Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες*

Άρθρο 84

Ανάθεση συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Οι συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο παράρτημα XVII ανατίθενται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, όταν η αξία των συμβάσεων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που ορίζεται στο άρθρο 12 στοιχείο γ).

Άρθρο 85

Δημοσίευση διακηρύξεων

1. Οι αναθέτοντες φορείς που προτίθενται να αναθέσουν μια σύμβαση για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 84 γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή με διακήρυξη διαγωνισμού.
2. Οι αναθέτοντες φορείς που συνήψαν μια σύμβαση για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 84 γνωστοποιούν το αποτέλεσμα με γνωστοποίηση συναφθείσας σύμβασης.
3. Οι διακηρύξεις ή γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα XVIII χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα. Η Επιτροπή θεσπίζει τα τυποποιημένα έντυπα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 100.
4. Οι διακηρύξεις ή γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 65.

Άρθρο 86

Αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλες διαδικασίες για την ανάθεση συμβάσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, διασφαλίζοντας την πλήρη συμμόρφωση με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και επιτρέποντας στους αναθέτοντες φορείς να λαμβάνουν υπόψη της ιδιαιτερότητες των σχετικών υπηρεσιών.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας, της συνέχειας, της δυνατότητας πρόσβασης, της διαθεσιμότητας και της πληρότητας των υπηρεσιών, τις ειδικές

ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών χρηστών, την εμπλοκή και την ενδυνάμωση των χρηστών και την καινοτομία. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι η επιλογή του παρόχου υπηρεσιών δεν πρέπει να γίνεται αποκλειστικά βάσει της τιμής της παροχής της υπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

Άρθρο 87 *Γενικές διατάξεις*

1. Οι κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση ενός διαγωνισμού μελετών θεσπίζονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο και τίθενται στη διάθεση όλων όσων ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό μελετών.
2. Το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς μελετών δεν μπορεί να περιορίζεται:
 - α) στην επικράτεια ή σε τμήμα της επικράτειας κράτους μέλους·
 - β) από το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο διοργανώνεται ο διαγωνισμός μελετών, είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

Άρθρο 88 *Πεδίο εφαρμογής*

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης συμβάσεων για μια σύμβαση υπηρεσιών, εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε τυχόν βραβείων ή καταβολής ποσών στους συμμετέχοντες, ισούται με ή είναι μεγαλύτερη από το ποσό που παρατίθεται στο άρθρο 12 στοιχείο α).
2. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε όλους τους διαγωνισμούς μελετών όπου το συνολικό ποσό των βραβείων διαγωνισμού και της καταβολής ποσών στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης αξίας εκτός ΦΠΑ της σύμβασης υπηρεσιών η οποία μπορεί να συναφθεί στη συνέχεια δυνάμει του άρθρου 44 στοιχείο ια) αν ο αναθέτων φορέας δεν αποκλείει μια τέτοιου είδους ανάθεση στη διακήρυξη του διαγωνισμού, ισούται με ή είναι μεγαλύτερο από το ποσό που παρατίθεται στο άρθρο 12 στοιχείο α).

Άρθρο 89 *Διακηρύξεις και γνωστοποιήσεις*

1. Οι αναθέτοντες φορείς που προτίθενται να διοργανώσουν διαγωνισμό μελετών, τον διοργανώνουν μέσω προκήρυξης. Εάν προτίθενται να αναθέσουν επακόλουθη σύμβαση υπηρεσιών δυνάμει του άρθρου 44 στοιχείο ια) αναφέρουν την πρόθεσή τους στη διακήρυξη του διαγωνισμού μελετών. Οι αναθέτοντες φορείς που διενήργησαν ένα διαγωνισμό μελετών γνωστοποιούν το αποτέλεσμα της σχετικής διαδικασίας με ανακοίνωση.

2. Η διακήρυξη διαγωνισμού περιλαμβάνει τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα XIX και η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμού μελετών περιλαμβάνει τις πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα XX, σε σχήμα τυποποιημένου εντύπου. Η Επιτροπή θεσπίζει τα τυποποιημένα έντυπα. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 100.

Η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων διαγωνισμού μελετών διαβιβάζεται στην Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο μηνών από τη λήξη του διαγωνισμού.

Εάν η γνωστοποίηση πληροφοριακών στοιχείων για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού εμποδίζει την εφαρμογή των νόμων, είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή βλάπτει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα ενός συγκεκριμένου οικονομικού φορέα, δημόσιου ή ιδιωτικού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση, ή θα μπορούσε να θίξει τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ οικονομικών φορέων, τα στοιχεία αυτά είναι δυνατόν να μη δημοσιεύονται.

3. Το άρθρο 65 παράγραφοι 2 έως 6 εφαρμόζεται και στις διακηρύξεις και γνωστοποιήσεις σχετικά με διαγωνισμούς μελετών.

Άρθρο 90

Κανόνες για τη διοργάνωση διαγωνισμών μελετών, την επιλογή των συμμετεχόντων και την κριτική επιτροπή

1. Για τη διοργάνωση των διαγωνισμών, οι αναθέτοντες φορείς εφαρμόζουν διαδικασίες προσαρμοσμένες στην παρούσα οδηγία.
2. Όταν οι διαγωνισμοί μελετών αφορούν περιορισμένο αριθμό συμμετεχόντων, οι αναθέτοντες φορείς θεσπίζουν σαφή και αμερόληπτα κριτήρια επιλογής. Σε όλες τις περιπτώσεις, ο αριθμός των υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στους διαγωνισμούς μελετών πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης πραγματικού ανταγωνισμού.
3. Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό μελετών να διαθέτουν συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, το ένα τρίτο τουλάχιστον των μελών της κριτικής επιτροπής πρέπει να διαθέτει το ίδιο ή ισοδύναμο προσόν.

Άρθρο 91

Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής

1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη αποφάσεως ή κατά την έκφραση γνώμης.
2. Η κριτική επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποβάλλουν οι υποψήφιοι με τρόπο ανώνυμο και βασιζόμενη αποκλειστικά στα κριτήρια που επισημαίνονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού μελετών.

3. Η κριτική επιτροπή καταχωρίζει, σε πρακτικό το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της, τις επιλογές στις οποίες προβαίνει ανάλογα με τα υπέρ και τα κατά κάθε έργου καθώς και τις παρατηρήσεις της και κάθε σημείο που πρέπει να αποσαφηνισθεί.
4. Η ανωνυμία πρέπει να τηρείται μέχρι τη γνωμοδότηση ή τη λήψη απόφασης από την κριτική επιτροπή.
5. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται, ενδεχομένως, να απαντήσουν στις ερωτήσεις τις οποίες έχει καταχωρίσει στο πρακτικό της η κριτική επιτροπή, προς διευκρίνιση οιαδήποτε στοιχείου των έργων.
6. Συντάσσονται πλήρη πρακτικά του διαλόγου μεταξύ των μελών της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.

ΤΙΤΛΟΣ IV ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 92 Επιβολή

Σύμφωνα με την οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ορθή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας με αποτελεσματικούς, προσπελάσιμους και διαφανείς μηχανισμούς που συμπληρώνουν το υφιστάμενο σύστημα για την αναθεώρηση αποφάσεων που λαμβάνονται από τους αναθέτοντες φορείς.

Άρθρο 93 Δημόσια εποπτεία

1. Τα κράτη μέλη διορίζουν ένα ενιαίο ανεξάρτητο όργανο που είναι υπεύθυνο για την εποπτεία και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων υλοποίησης (εφεξής «το όργανο εποπτείας»). Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τον διορισμό αυτό.

Όλοι οι αναθέτοντες φορείς υπόκεινται σε τέτοιου είδους εποπτεία.

2. Οι αρμόδιες αρχές που εμπλέκονται στις δραστηριότητες υλοποίησης οργανώνονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Το σύστημα δημόσιας εποπτείας είναι διαφανές. Για τον σκοπό αυτό δημοσιεύονται όλα τα καθοδηγητικά έγγραφα και τα έγγραφα γνωμοδότησης, καθώς και μια ετήσια έκθεση που περιγράφει την υλοποίηση και εφαρμογή των κανόνων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει τα εξής:

- α) ένδειξη του ποσοστού επιτυχίας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε συμβάσεις· σε περίπτωση που το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από 50% από την άποψη της αξίας των συμβάσεων που συνήφθησαν από ΜΜΕ, η έκθεση παρέχει μια ανάλυση των λόγων του γεγονότος αυτού·
 - β) συνολική επισκόπηση της υλοποίησης βιώσιμων πολιτικών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών που λαμβάνουν υπόψη παραμέτρους που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική ενσωμάτωση, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης προσώπων με αναπηρίες, ή την προώθηση της καινοτομίας·
 - γ) συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με αναφερθείσες υποθέσεις απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και άλλες σοβαρές παρατυπίες στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν έργα συγχρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
3. Το όργανο εποπτείας είναι αρμόδιο για τα ακόλουθα καθήκοντα:

- α) παρακολούθηση της εφαρμογής των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων και της σχετικής πρακτικής των αναθέτοντων φορέων και ιδίως των κεντρικών αρχών προμηθειών·
- β) παροχή νομικών συμβουλών στους αναθέτοντες φορείς σχετικά με την ερμηνεία των κανόνων και αρχών περί δημόσιων συμβάσεων και με την εφαρμογή των κανόνων σύναψης δημόσιων συμβάσεων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις·
- γ) έκδοση γνωμοδοτήσεων και καθοδήγησης με ίδια πρωτοβουλία σχετικά με ζητήματα γενικού ενδιαφέροντος που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, σχετικά με επαναλαμβανόμενα ερωτήματα και με συστημικές δυσκολίες που αφορούν την εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων, δυνάμει των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και της σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- δ) κατάρτιση και εφαρμογή πλήρους και αποτελεσματικού συστήματος δεικτών έγκαιρης προειδοποίησης («κόκκινη σημαία») για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την κατάλληλη αναφορά κρουσμάτων διαφθοράς, συγκρούσεων συμφερόντων και άλλων σοβαρών παρατυπιών·
- ε) ενημέρωση των εθνικών αρμόδιων φορέων, συμπεριλαμβανομένων και των αρχών λογιστικού ελέγχου, σχετικά με συγκεκριμένες παραβιάσεις που εντοπίζονται και με συστημικά προβλήματα·
- στ) εξέταση καταγγελιών από πολίτες και επιχειρήσεις σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και διαβίβαση της ανάλυσης στους αρμόδιους αναθέτοντες φορείς, οι οποίοι υποχρεούνται να την λάβουν υπόψη στις αποφάσεις τους ή, εάν δεν το πράξουν, να αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους την αγνόησαν·
- ζ) παρακολούθηση των αποφάσεων που λαμβάνονται από τα εθνικά δικαστήρια και τις εθνικές αρχές κατόπιν απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει του άρθρου 267 της Συνθήκης ή πορισμάτων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με παραβιάσεις των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων όσον αφορά έργα που λαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση· το όργανο εποπτείας αναφέρει στην Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης τυχόν παραβιάσεις των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων που αφορούν συμβάσεις οι οποίες χρηματοδοτούνται άμεσα ή έμμεσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα καθήκοντα που αναφέρονται στο στοιχείο ε) δεν επηρεάζουν την άσκηση των δικαιωμάτων έφεσης δυνάμει του εθνικού δικαίου ή του συστήματος που έχει θεσπιστεί βάσει της οδηγίας 92/13/ΕΟΚ.

Τα κράτη μέλη δίνουν την εξουσία στο όργανο εποπτείας να λαμβάνει τη σχετική δικαιοδοσία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για την εξέταση των αποφάσεων των αναθέτοντων φορέων σχετικά με τυχόν παραβιάσεις που εντοπίζει κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων παρακολούθησης και παροχής νομικών συμβουλών του.

4. Με την επιφύλαξη των γενικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας που έχει θεσπίσει η Επιτροπή για την επικοινωνία και τις επαφές της με τα κράτη μέλη, το όργανο εποπτείας ενεργεί ως ειδικό σημείο επαφής για την Επιτροπή κατά την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού της βάσει του άρθρου 17 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και του άρθρου 317 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναφέρει στην Επιτροπή τυχόν παραβιάσεις της παρούσας οδηγίας σε διαδικασίες για την ανάθεση συμβάσεων που χρηματοδοτούνται άμεσα ή έμμεσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Επιτροπή μπορεί συγκεκριμένα να αναθέτει στο όργανο εποπτείας το χειρισμό μεμονωμένων περιπτώσεων όταν η σύμβαση δεν έχει συναφθεί ακόμα ή εξακολουθεί να είναι δυνατή η διεξαγωγή μιας διαδικασίας προσφυγής. Μπορεί επίσης να επιφορτίσει το όργανο εποπτείας με τις δραστηριότητες παρακολούθησης που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της υλοποίησης των μέτρων τα οποία έχουν δεσμευτεί να λάβουν τα κράτη μέλη για την επανόρθωση μιας παραβίασης των κανόνων της Ένωσης και αρχών περί δημόσιων συμβάσεων που έχει προσδιοριστεί από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το όργανο εποπτείας να εξετάσει εικαζόμενες παραβιάσεις των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων που έχουν επιπτώσεις σε έργα συγχρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να επιφορτίσει το όργανο εποπτείας με την παρακολούθηση ορισμένων υποθέσεων και με τη διασφάλιση της λήψης των κατάλληλων επανορθωτικών μέτρων τα οποία θα υποχρεούνται να υλοποιήσουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων που έχει επιπτώσεις σε συγχρηματοδοτούμενα έργα.

5. Οι δραστηριότητες έρευνας και επιβολής που διεξάγονται από το όργανο εποπτείας για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των αποφάσεων των αναθέτοντων φορέων με την παρούσα οδηγία και με τις γενικές αρχές της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αντικαθιστούν ούτε προδικάζουν τον θεσμικό ρόλο της Επιτροπής ως θεματοφύλακα της Συνθήκης. Όταν η Επιτροπή αποφασίζει να αναθέσει το χειρισμό μιας μεμονωμένης περίπτωσης, διατηρεί επίσης το δικαίωμα να επεμβαίνει σύμφωνα με τις εξουσίες που της ανατίθενται από τη Συνθήκη.
6. Οι αναθέτουσες αρχές διαβιβάζουν στο εθνικό όργανο εποπτείας το πλήρες κείμενο όλων των συμβάσεων που έχουν συναφθεί και των οποίων η αξία ισούται με ή είναι μεγαλύτερη από
- α) 1.000.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και τις συμβάσεις υπηρεσιών·
 - β) 10.000.000 ευρώ για τις συμβάσεις έργων.
7. Με την επιφύλαξη του εθνικού δικαίου όσον αφορά την πρόσβαση στην ενημέρωση, και σύμφωνα με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το όργανο εποπτείας παρέχει, κατόπιν γραπτού αιτήματος, ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση, χωρίς χρέωση, στις συναπτόμενες συμβάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6. Μπορεί να μη χορηγηθεί πρόσβαση σε ορισμένα τμήματα των συμβάσεων εάν η γνωστοποίησή τους ενδέχεται να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη κατά τα άλλα προς το

δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

Η πρόσβαση στα τμήματα που μπορούν να δημοσιοποιηθούν παρέχεται εντός εύλογης προθεσμίας και το αργότερο 45 ημέρες από την ημερομηνία του αιτήματος.

Οι αιτούντες που υποβάλλουν αίτημα πρόσβασης σε μια σύμβαση δεν χρειάζεται να έχουν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον σχετικά με τη συγκεκριμένη σύμβαση. Ο αποδέκτης των πληροφοριών θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να τις δημοσιοποιήσει.

8. Στην ετήσια έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 περιλαμβάνεται μια περίληψη όλων των δραστηριοτήτων που διεξάγονται από το όργανο εποπτείας σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 7.

Άρθρο 94

Χωριστές εκθέσεις σχετικά με τις διαδικασίες για την ανάθεση συμβάσεων

1. Οι αναθέτοντες φορείς διατηρούν τις κατάλληλες πληροφορίες για κάθε σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο και κάθε υλοποίηση δυναμικού συστήματος αγορών. Οι εν λόγω πληροφορίες τους επιτρέπουν, σε μεταγενέστερη φάση, να αιτιολογήσουν τις αποφάσεις τους σχετικά με:
 - α) την προεπιλογή και την επιλογή οικονομικών φορέων και την ανάθεση των συμβάσεων·
 - β) την εφαρμογή διαδικασιών διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 44·
 - γ) τη μη εφαρμογή των κεφαλαίων II έως IV του τίτλου II δυνάμει των παρεκκλίσεων που προβλέπονται στα κεφάλαια II και III του τίτλου I.

Οι αναθέτοντες φορείς τεκμηριώνουν την πρόοδο διεξαγωγής όλων των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, είτε οι διαδικασίες διεξάγονται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. Για το σκοπό αυτό, τεκμηριώνουν τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων σε όλα τα στάδιά της, συμπεριλαμβανομένων όλων των επαφών με οικονομικούς φορείς και των εσωτερικών συζητήσεων, της προετοιμασίας των προσφορών, του διαλόγου ή της διαπραγμάτευσης εφόσον υπάρχει, και της επιλογής και ανάθεσης της σύμβασης.

2. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να διατηρούνται επί τέσσερα τουλάχιστον έτη από την ημερομηνία ανάθεσης της σύμβασης, ούτως ώστε, κατά την περίοδο αυτή, ο αναθέτων φορέας να είναι σε θέση να παρέχει στην Επιτροπή ή στο εθνικό όργανο εποπτείας, κατόπιν αιτήσεώς τους, τις απαραίτητες πληροφορίες.

Άρθρο 95

Εθνικές εκθέσεις

1. Οι φορείς που θεσπίζονται ή διορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 93 διαβιβάζουν στην Επιτροπή μια αναφορά υλοποίησης και στατιστικής κατάστασης για κάθε έτος, με

βάση ένα τυποποιημένο έγγραφο, το αργότερο μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του επόμενου έτους.

2. Η αναφορά που αναφέρεται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνει τουλάχιστον τη συνολική αξία, κατανεμημένη ανά κατηγορία δραστηριότητας στις οποίες παραπέμπουν τα άρθρα 5 έως 11, των συμβάσεων που ανατέθηκαν κάτω των κατώτατων ορίων που παρατίθενται στο άρθρο 12 αλλά οι οποίες θα καλύπτονταν από την παρούσα οδηγία αν η αξία τους υπερέβαινε το κατώτατο όριο.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η εν λόγω αναφορά περιλαμβάνει τουλάχιστον τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που ανατέθηκαν, κατανεμημένα ανά κατηγορίες δραστηριοτήτων στις οποίες παραπέμπουν τα άρθρα 5 έως 11, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες πληροφορίες απαιτούνται για την επαλήθευση της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας. Σε αυτά περιλαμβάνονται ο αριθμός και η αξία των συμβάσεων που ανατέθηκαν σύμφωνα με διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προκήρυξη διαγωνισμού, κατανεμημένα σύμφωνα με τις περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 44 και ανά κατηγορίες δραστηριοτήτων στις οποίες παραπέμπουν τα άρθρα 5 έως 11. Καθορίζονται επίσης το κράτος μέλος ή η τρίτη χώρα προέλευσης του αναδόχου.
4. Η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει, επιπλέον, για καθμία από τις δραστηριότητες στις οποίες παραπέμπουν τα άρθρα 5 έως 11, έναν κατάλογο με τους αναθέτοντες φορείς που ασκούν την υπό εξέταση δραστηριότητα, προσδιορίζοντας για κάθε φορέα τον μοναδικό αριθμό ταυτοποίησης σε περίπτωση που ο εν λόγω αριθμός προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία.

Η Επιτροπή μπορεί να δημοσιεύει περιοδικά τον κατάλογο με τους εν λόγω αναθέτοντες φορείς για ενημέρωση, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

5. Η Επιτροπή θεσπίζει το τυποποιημένο έντυπο για την κατάρτιση της ετήσιας αναφοράς υλοποίησης και στατιστικής κατάστασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 100.
6. Οι πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 εξασφαλίζουν ότι:
 - α) για λόγους διοικητικής απλούστευσης, τα στατιστικά στοιχεία μπορούν να συλλέγονται βάσει δειγματοληψίας, εφόσον δεν θίγεται η αντιπροσωπευτικότητά τους·
 - β) τηρείται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των παρεχομένων πληροφοριών.

Άρθρο 96

Παροχή υποστήριξης στους αναθέτοντες φορείς και τις επιχειρήσεις

1. Τα κράτη μέλη διαθέτουν τεχνικές υποστηρικτικές δομές προκειμένου να προσφέρουν νομικές και οικονομικές συμβουλές, καθοδήγηση και υποστήριξη στους αναθέτοντες φορείς κατά την προετοιμασία και διεξαγωγή διαδικασιών σύναψης συμβάσεων. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι κάθε αναθέτων φορέας μπορεί να λάβει κατάλληλη υποστήριξη και συμβουλές για μεμονωμένα ερωτήματα.

2. Με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των οικονομικών φορέων, και ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), στις δημόσιες συμβάσεις, και προκειμένου να διευκολυνθεί η ορθή κατανόηση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι είναι δυνατή η λήψη της κατάλληλης υποστήριξης, μεταξύ άλλων και μέσω ηλεκτρονικών μέσων ή των υφιστάμενων δικτύων που προορίζονται ειδικά για επιχειρηματική υποστήριξη.
3. Διατίθεται ειδική διοικητική υποστήριξη σε οικονομικούς φορείς που προτίθενται να συμμετάσχουν σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης σε άλλο κράτος μέλος. Η εν λόγω υποστήριξη καλύπτει τουλάχιστον τις διοικητικές απαιτήσεις στο σχετικό κράτος μέλος, καθώς και πιθανές υποχρεώσεις που σχετίζονται με τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς έχουν εύκολη πρόσβαση σε κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις που αφορούν τους φόρους, την περιβαλλοντική προστασία και με υποχρεώσεις δυνάμει του κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες ισχύουν στο κράτος μέλος, στην περιφέρεια ή στον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεστούν τα έργα ή να παρασχεθούν οι υπηρεσίες και οι οποίες εφαρμόζονται στα έργα που εκτελούνται στο εργοτάξιο ή στις παρεχόμενες υπηρεσίες κατά την εκτέλεση της σύμβασης.
4. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1, 2 και 3, τα κράτη μέλη μπορούν να διορίσουν έναν ενιαίο φορέα ή διάφορους φορείς ή διοικητικές δομές. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τον δέοντα συντονισμό μεταξύ των εν λόγω φορέων και δομών.

Άρθρο 97
Διοικητική συνεργασία

1. Τα κράτη μέλη προσφέρουν αμοιβαία υποστήριξη μεταξύ τους και θεσπίζουν μέτρα για την αποτελεσματική συνεργασία τους, προκειμένου να διασφαλίσουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα που αναφέρονται στα άρθρα 56, 75 και 79. Διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που ανταλλάσσουν.
2. Οι αρμόδιες αρχές όλων των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ανταλλάσσουν πληροφορίες σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται στις οδηγίες 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁰ και 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵¹.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής, τα στοιχεία των οποίων γνωστοποιούν στα υπόλοιπα κράτη μέλη, στους φορείς εποπτείας και στην Επιτροπή. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν και ενημερώνουν τακτικά τον κατάλογο των σημείων επαφής. Το όργανο εποπτείας είναι υπεύθυνο για το συντονισμό των εν λόγω σημείων επαφής.
4. Η ανταλλαγή πληροφοριών λαμβάνει χώρα μέσω του Συστήματος πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς (IMI) που θεσπίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ.

⁵⁰ ΕΕ L 281 της 21.1.1995, σ. 31.

⁵¹ ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37.

XXX/XXXX του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵² [πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς («κανονισμός IMI») COM(2011)522]. Τα κράτη μέλη παρέχουν τις πληροφορίες που τους ζητούνται από άλλα κράτη μέλη εντός του συντομότερου δυνατού χρονικού διαστήματος.

⁵²

EE L [...]

ΤΙΤΛΟΣ V

ΑΝΑΤΙΘΕΜΕΝΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ, ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 98

Άσκηση της ανάθεσης εξουσιών

1. Η εξουσία έκδοσης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση ανατίθεται στην Επιτροπή σύμφωνα με τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στα άρθρα 4, 35, 33, 38, 25, 65, 70, 77, 85 και 95 ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από [ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας].
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στα άρθρα 4, 35, 33, 38, 25, 65, 70, 77, 85 και 95 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την ανάθεση της εξουσίας που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των ήδη εν ισχύ κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
4. Μόλις εκδώσει μια πράξη κατ' εξουσιοδότηση, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
5. Μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 98 τίθεται σε ισχύ μόνον αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν προβάλλουν ενστάσεις εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από την εκπνοή της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να προβάλλουν ενστάσεις. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά 2 μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 99

Διαδικασία επείγοντος

1. Οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο τίθενται σε ισχύ αμέσως και εφαρμόζονται εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση σύμφωνα με την παράγραφο 2. Η κοινοποίηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης αναφέρει του λόγους της χρήσης της διαδικασίας επείγοντος.
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο μπορούν να διατυπώσουν αντιρρήσεις σχετικά με κατ' εξουσιοδότηση πράξη, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 98 παράγραφος 5. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή καταργεί την πράξη χωρίς

καθυστέρηση μετά την κοινοποίηση της απόφασης για τη διατύπωση αντιρρήσεων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο.

Άρθρο 100
Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία έχει συσταθεί με την απόφαση 71/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁵³. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 101
Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 30 Ιουνίου 2014. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 102
Κατάργηση

Η οδηγία 2004/17/ΕΚ καταργείται από τις 30 Ιουνίου 2014.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα XXI.

Άρθρο 103
Επανεξέταση

Η Επιτροπή εξετάζει τις οικονομικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά από την εφαρμογή των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 12 και αναφέρει τα πορίσματά της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 30 Ιουνίου 2017.

⁵³ ΕΕ L 185 της 16.8.1971, σ. 15.

Σε περίπτωση οποιασδήποτε μεταβολής των εφαρμοστέων κατώτατων ορίων δυνάμει της συμφωνίας, η έκθεση συνοδεύεται, εφόσον ενδείκνυται, από νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 104
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 105
Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 20.12.2011

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2
ΣΗΜΕΙΟ 8 ΣΤΟΙΧΕΙΟ α)

Σε περίπτωση δισταμένων ερμηνειών μεταξύ CPV και NACE, εφαρμόζεται η ονοματολογία CPV.

NACE ⁽¹⁾					Κωδικός CPV
Τίτλος ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Αρ. ομάδας	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
45			Δημοσίων Έργων	Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει: νέες κατασκευές, αποκατάσταση και συνήθεις επισκευές	45000000
	45.1		Προετοιμασία εργοταξίου		45100000
		45.11	Κατεδάφιση κτιρίων και εκτέλεση χωματουργικών εργασιών	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αποξήλωση ή κατεδάφιση κτιρίων και άλλων κατασκευών - εκκαθάριση εργοταξίων, - χωματουργικά έργα: εκσκαφές, επιχωμάτωσεις, επιπέδωση και ισοπέδωση εργοταξίων, εκσκαφή τάφρων, αφαίρεση βράχων, ανατινάξεις κ.λπ. - προπαρασκευή εργοταξίων ορυχείων: - αφαίρεση υπερφορτίσεων και λοιπές εργασίες διαμόρφωσης και προετοιμασίας γηπέδων και χώρων εκμετάλλευσης ορυχείων <p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αποστράγγιση εργοταξίων. - αποστράγγιση αγροτικών ή δασικών εκτάσεων. 	45110000
		45.12	Δοκιμαστικές γεωτρήσεις	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - δοκιμαστικές διατρήσεις και γεωτρήσεις καθώς και πυρηνοληψία για κατασκευαστικούς, γεωφυσικούς, γεωλογικούς ή συναφείς σκοπούς. 	45120000

				<p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - γεώτρηση φρεατίων άντλησης πετρελαίου ή φυσικού αερίου, βλέπε 11.20. - γεώτρηση φρεατίων ύδατος, βλέπε 45.25, - διάνοιξη φρεατίων, βλέπε 45.25, - αναζήτηση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, γεωφυσική, γεωλογική και σεισμική έρευνα, βλέπε 74.20. 	
	45.2		Κατασκευή πλήρων κτιρίων και τεχνικών έργων ή μερών τους· έργα πολιτικού μηχανικού		45200000
		45.21	Κατασκευή κτιρίων και τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευή κάθε τύπου κτιρίων εκτός: <ul style="list-style-type: none"> - 45213316 - γεφυρών (περιλαμβανομένων και των γεφυρών για υπερυψωμένους αυτοκινητόδρομους), κοιλαδογεφυρών, σηράγγων και υπογείων διαβάσεων, <ul style="list-style-type: none"> - 45220000 - 45231000 - αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για μεγάλες αποστάσεις, <ul style="list-style-type: none"> - 45232000 - αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για αστικά κέντρα, - βοηθητικά αστικά έργα, - συναρμολόγηση και ανέγερση προκατασκευασμένων κατασκευών στο εργοτάξιο <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - υπηρεσίες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, βλέπε 11.20, - ανέγερση πλήρων προκατασκευασμένων κατασκευών από τμήματα ίδιας κατασκευής που δεν είναι από σκυρόδεμα, βλέπε τμήματα 20, 26 	<p>45210000</p> <p>εκτός:</p> <p>- 45213316</p> <p>- 45220000</p> <p>- 45231000</p> <p>- 45232000</p>

				<p>και 28,</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, βλέπε 45.23, - εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια, βλέπε 45.3, - αποπεράτωση κτιρίων, βλέπε 45.4, - δραστηριότητες αρχιτέκτονος και πολιτικού μηχανικού, βλέπε 74.20, - διαχείριση κατασκευαστικών έργων, βλέπε 74.20. 	
		45.22	Κατασκευή στεγών και δομικών σκελετών κτιρίων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευή στεγών, - τοποθέτηση επικαλύψεων, - στεγάνωση στεγών. 	45261000
		45.23	Κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών, αεροδρομίων και αθλητικών εγκαταστάσεων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών αστικού και υπεραστικού δικτύου, άλλων αμαξιτών οδών και πεζοδρόμων, - κατασκευή σιδηροδρομικών έργων, - κατασκευή διαδρόμων αεροδρομίων, - κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, - διαγράμμιση οδικών επιφανειών και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - προκαταρκτικά χωματουργικά έργα, βλέπε 45.11. 	<p>45212212 και DA03</p> <p>45230000</p> <p>με εξαίρεση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45231000 - 45232000 - 45234115
		45.24	Κατασκευή υδραυλικών και λιμενικών έργων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευή: - υδάτινων οδών, λιμενικών και ποτάμιων έργων, λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες), κλεισιάδων κ.λπ. - φραγμάτων και αναχωμάτων, 	45240000

				<ul style="list-style-type: none"> - βυθοκορήσεις, - υποβρύχια έργα. 	
		45.25	Άλλες κατασκευαστικές εργασίες ειδικής φύσης	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - κατασκευαστικές δραστηριότητες που εξειδικεύονται σε τομέα κοινό σε διάφορα είδη κατασκευών και απαιτούν ειδικευμένο προσωπικό ή εξοπλισμό, - κατασκευή θεμελιώσεων, περιλαμβανομένης και της έμπηξης πασσάλων, - γεώτρηση και κατασκευή φρεατίων ύδατος, εκσκαφή φρεάτων, - ανέγερση μη ιδιοκατασκευασμένων χαλύβδινων στοιχείων, - κάμψη χάλυβα, - οπτοπλινθοδομή και λιθοδομή, - ανέγερση και αποξήλωση κριωμάτων και εξεδρών εργασίας, περιλαμβανομένης της εκμίσθωσης κριωμάτων και εξεδρών εργασίας, - ανέγερση καπνοδόχων και βιομηχανικών κλιβάνων. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - εκμίσθωση κριωμάτων χωρίς την ανέγερση και την αποξήλωσή τους, βλέπε 71.32 	45250000 45262000
	45.3		Εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια		45300000
		45.31	Εργασίες εγκατάστασης ηλεκτρικών καλωδιώσεων και εξαρτημάτων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ηλεκτρικών καλωδιώσεων και εξαρτημάτων, - συστημάτων τηλεπικοινωνίας, - ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, - οικιακών κεραιών και σηματοληπτών, - συστημάτων συναγερμού πυρκαγιάς, - συστημάτων αντιδιαρρηκτικού συναγερμού, 	45213316 45310000 εκτός: - 45316000

				-ανελκυστήρων και κυλιομένων, - κλιμάκων αλεξικέραυνων κ.λπ.	
		45.32	Εργασίες μόνωσης	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: - εργασίες θερμομόνωσης, ηχομόνωσης ή μόνωσης κατά των δονήσεων σε κτίρια ή άλλα κατασκευαστικά έργα. Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: - στεγανοποίηση, βλέπε 45.22.	45320000
		45.33	Υδραυλικές εργασίες	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: - εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: - υδραυλικού εξοπλισμού και ειδών υγιεινής, -εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, - εξοπλισμού και αγωγών θέρμανσης, εξαερισμού, ψύξης ή κλιματισμού, - συστημάτων καταιονισμού (σπρίνκλερ). Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει: - εγκατάσταση και επισκευή ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, βλέπε 45.31.	45330000
		45.34	Άλλες εργασίες κτιριακών εγκαταστάσεων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: - εγκατάσταση συστημάτων φωτισμού και σηματοδότησης οδών, σιδηροδρόμων, αεροδρομίων και λιμένων, - εγκατάσταση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εξαρτημάτων και μόνιμων προσαρτημάτων που δεν κατατάσσονται αλλού.	45234115 45316000 45340000
	45.4		Αποπεράτωση κτιρίων		45400000
		45.41	Επιχρίσεις κονιαμάτων	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει: - επίχριση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εσωτερικών και εξωτερικών γυψοκονιαμάτων ή γυψομαρμαροκονιαμάτων (στόκου), περιλαμβανομένων και των λεπτών πήξεων που χρησιμοποιούνται ως βάση για το κονίαμα.	45410000
		45.42	Λεπτοξυλουργικές	Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:	45420000

			εργασίες	<ul style="list-style-type: none"> - τοποθέτηση μη ιδιοκατασκευασμένων θυρών, παραθύρων, πλαισίων για θύρες και παράθυρα, εξοπλισμένων κουζινών, κλιμακοστασίων, εξοπλισμού καταστημάτων και συναφών ειδών, από ξύλο ή άλλα υλικά, - εσωτερικά τελειώματα όπως οροφές, ξύλινες επενδύσεις τοίχων, κινητά χωρίσματα κ.λπ. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - διάστρωση παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, βλέπε 45.43. 	
	45.43		Επενδύσεις δαπέδων και τοίχων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - διάστρωση, πλακόστρωση, ανάρτηση ή τοποθέτηση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: — - επενδύσεις τοίχων ή τοποθέτηση κεραμικών, τσιμεντένιων ή λιθολαξευτών πλακιδίων τοίχου ή δαπέδου, - παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, - ταπήτων και επενδύσεων δαπέδων από λινοτάπητες, περιλαμβανομένων αυτών από ελαστικό ή πλαστικές ύλες, - επενδύσεων δαπέδων ή τοίχων από μωσαϊκό, μάρμαρο, γρανίτη ή σχιστόλιθο, - χάρτινων ταπετσαριών τοίχου. 	45430000
	45.44		Χρωματισμοί και τοποθέτηση υαλοπινάκων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - εσωτερικούς και εξωτερικούς χρωματισμούς κτιρίων, - χρωματισμούς έργων πολιτικού μηχανικού, - τοποθέτηση υαλοπινάκων, καθρεπτών κ.λπ. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τοποθέτηση παραθύρων, βλέπε 45.42, 	45440000
	45.45		Άλλες εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - εγκατάσταση ιδιωτικών κολυμβητηρίων, - ατμοκαθαρισμό, καθαρισμό με 	45212212 και DA04 45450000

				<p>αμμορριπή και συναφείς δραστηριότητες για τις εξωτερικές επιφάνειες κτιρίων,</p> <p>-λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων και τελειωμάτων π.δ.κ.α.</p> <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>- εσωτερικό καθαρισμό κτιρίων και λοιπών κατασκευών, βλέπε 74.70.</p>	
	45.5		Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων μαζί με χειριστή		45500000
		45.50	Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων μαζί με χειριστή	<p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <p>- εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού κατασκευών και κατεδαφίσεων χωρίς χειριστή, βλέπε 71.32.</p>	45500000
<p>(1) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990 (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1), κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 761/93 της Επιτροπής (ΕΕ L 83 της 3.4.1993, σ. 1).</p>					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Π
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ
ΑΡΘΡΟ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

Τα δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και όπου η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Ακολουθεί ένας κατάλογος με διαδικασίες που διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση εξουσιοδοτήσεων με βάση άλλες νομοθετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν συνιστούν «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας:

- α) χορήγηση εξουσιοδότησης για την εκμετάλλευση εγκαταστάσεων φυσικού αερίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 της οδηγίας 98/30/ΕΚ·
- β) εξουσιοδότηση ή πρόσκληση υποβολής προσφορών για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία 96/92/ΕΚ·
- γ) χορήγηση εξουσιοδότησης σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 9 της οδηγίας 97/67/ΕΚ για τις εξουσιοδοτήσεις που αφορούν ταχυδρομικές υπηρεσίες που δεν ανατίθενται ή δεν πρόκειται να ανατεθούν κατ' αποκλειστικότητα·
- δ) διαδικασία για τη χορήγηση εξουσιοδότησης για την εκτέλεση δραστηριότητας που περιλαμβάνει την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων σύμφωνα με την οδηγία 94/22/ΕΚ·
- ε) δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 που έχουν ανατεθεί με βάση μια διαδικασία διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ
ΑΡΘΡΟ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

A. ΜΕΤΑΦΟΡΑ Ή ΔΙΑΝΟΜΗ ΑΕΡΙΟΥ Ή ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ

Οδηγία 2009/73/ΕΚ

B. ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ Ή ΔΙΑΝΟΜΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Οδηγία 2009/72/ΕΚ

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ Ή ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΟΣΙΜΟΥ ΝΕΡΟΥ

Καμία

Δ. ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές

Οδηγία 91/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991 για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων⁵⁴

Σιδηροδρομικές επιβατικές μεταφορές

Καμία

Ε. ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ, ΤΡΑΜ, ΤΡΟΛΕΪ Ή ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ

Καμία

ΣΤ ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οδηγία 97/67/ΕΚ

Z. ΕΞΟΡΥΞΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ Ή ΑΕΡΙΟΥ

Οδηγία 94/22/ΕΚ

Η. ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΡΥΞΗ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Καμία

Θ. ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΛΙΜΕΝΑ, ΛΙΜΕΝΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΛΩΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Ή ΑΛΛΟΥ ΤΕΡΜΑΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ

Καμία

⁵⁴ ΕΕ L 237 της 24.8.1991, σ. 25.

Ι. ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΙΚΩΝ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Καμία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ
ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΤΟΥΣ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ

Τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής των προσφορών, αιτήσεων συμμετοχής, αιτήσεων προεπιλογής καθώς και σχεδίων και μελετών στους διαγωνισμούς πρέπει να εξασφαλίζουν, τουλάχιστον, με τα κατάλληλα τεχνικά μέσα και διαδικασίες, ότι:

- α) μπορεί να καθορίζεται με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία της παραλαβής των προσφορών, αιτήσεων συμμετοχής, αιτήσεων προεπιλογής καθώς και σχεδίων και μελετών·
- β) μπορεί να εξασφαλίζεται ευλόγως ότι κανείς δεν θα έχει πρόσβαση πριν από τις καθορισμένες ημερομηνίες στις πληροφορίες που διαβιβάζονται δυνάμει των ως άνω απαιτήσεων·
- γ) σε περίπτωση παραβίασης της εν λόγω απαγόρευσης πρόσβασης, μπορεί να διασφαλισθεί ευλόγως ότι η παραβίαση είναι σαφώς ανιχνεύσιμη·
- δ) μόνον τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να καθορίζουν ή να τροποποιούν τις ημερομηνίες αποσφράγισης των υποβαλλομένων πληροφοριών·
- ε) στις διάφορες φάσεις της διαδικασίας προεπιλογής, της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης ή ανάθεσης του διαγωνισμού, η πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των υποβαλλομένων πληροφοριών είναι δυνατή μόνον με ταυτόχρονες ενέργειες των δεόντως εξουσιοδοτημένων προσώπων·
- στ) η πρόσβαση στις διαβιβαζόμενες πληροφορίες μέσω ταυτόχρονων ενεργειών των εξουσιοδοτημένων προσώπων είναι δυνατή μόνον μετά την προκαθορισμένη ημερομηνία·
- ζ) στις πληροφορίες που παρελήφθησαν και αποσφραγίσθηκαν κατ' εφαρμογή των εν λόγω απαιτήσεων έχουν πρόσβαση μόνον τα πρόσωπα τα εξουσιοδοτημένα να λάβουν γνώση και
- η) η επαλήθευση της ταυτότητας των προσφερόντων πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο παρόν παράρτημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ
38

Συμφωνίες με τις ακόλουθες χώρες ή ομάδες χωρών:

- Αλβανία (EE L 107 της 28.4.2009)
- Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (EE L 87 της 20.3.2004)
- CARIFOUM (EE L 289 της 30.10.2008)
- Χιλή (EE L352 της 30.12.2002)
- Κροατία (EE L 26 της 28.1.2005)
- Μεξικό (EE L 276 της 28.10.2000, L 157/30.6.2000)
- Μαυροβούνιο (EE L 345 της 28.12.2007)
- Νότια Κορέα - (EE L 127/14.5.2011)
- Ελβετία (EE L 300 της 31/12/1972)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI
ΜΕΡΟΣ Α
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
(που αναφέρονται στο άρθρο 61)

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3.
 - α) Για τις συμβάσεις προμηθειών: είδος και ποσότητα ή αξία των παροχών ή των προς προμήθεια ειδών [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
 - β) Για τις συμβάσεις έργων: φύση και έκταση των παροχών, βασικά χαρακτηριστικά του έργου ή των τμημάτων που το απαρτίζουν [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
 - γ) Για τις συμβάσεις υπηρεσιών: υπολογιζόμενο συνολικό ποσό των αγορών σε καθεμία από τις προβλεπόμενες κατηγορίες υπηρεσιών [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
4. Ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης ή αποστολής της γνωστοποίησης της δημοσίευσης της παρούσας διακήρυξης για το «προφίλ αγοραστή».
5. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

II. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ή ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΕΙ ΣΥΝΤΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ Ή ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ (άρθρο 61 παράγραφος 2)

6. Μνεία του γεγονότος ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς πρέπει να εκδηλώνουν στον αναθέτοντα φορέα το ενδιαφέρον τους για την ή τις συμβάσεις.
7. Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, άμεση και πλήρης πρόσβαση στις προδιαγραφές και τυχόν άλλα υποστηρικτικά έγγραφα χωρίς χρέωση.
8. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
9. Προθεσμία υποβολής των αιτήσεων για πρόσκληση προς υποβολή προσφοράς ή προς διαπραγμάτευση.

10. Είδος και ποσότητα των προς παράδοση προϊόντων ή γενικά χαρακτηριστικά του έργου ή κατηγορία της υπηρεσίας και περιγραφή· αναφέρατε, ενδεχομένως, εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και η προσωρινή προθεσμία η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρεται επίσης το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού. Αναφέρατε κατά πόσον πρόκειται για αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή και για συνδυασμό αυτών.
11. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση προμηθειών και υπηρεσιών· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε τμήμα.
12. Προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης ή διάρκεια της σύμβασης υπηρεσιών και, ει δυνατόν, προθεσμία έναρξης.
13. Διεύθυνση στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πρέπει να εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους γραπτώς.
14. Τελική ημερομηνία παραλαβής εκδηλώσεων ενδιαφέροντος.
15. Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται οι υποψηφιότητες ή προσφορές.
16. Όροι οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα και οικονομικές και τεχνικές εγγυήσεις που πρέπει να πληροί εκείνος, στον οποίον ανατίθεται η σύμβαση.
17.
 - α) Προσωρινή ημερομηνία, εφόσον είναι γνωστή, της έναρξης της διαδικασίας σύναψης της σύμβασης ή των συμβάσεων.
 - β) Είδος της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων που χρησιμοποιείται (κλειστή ή με διαπραγμάτευση).
 - γ) Ύψος και τρόπος καταβολής οιασδήποτε ποσού απαιτούμενου για τη χορήγηση τεκμηρίωσης σχετικά με την ανάθεση.
18. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
19. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση εάν:
 - α) απαιτείται/γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής·
 - β) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες·
 - γ) θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονική τιμολόγηση·
 - δ) θα γίνουν δεκτές ηλεκτρονικές πληρωμές.

20. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
21. Εάν είναι γνωστά, τα κριτήρια τα προβλεπόμενα στο άρθρο 76, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης: «χαμηλότερο κόστος» ή «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά». Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών ή, ενδεχομένως, η σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών αναφέρονται, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή δεν περιλαμβάνονται ούτε στην πρόσκληση για επιβεβαίωση ενδιαφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 61 παράγραφος 2 στοιχείο β) ούτε στην πρόσκληση για υποβολή προσφορών ή για διαπραγμάτευση.

ΜΕΡΟΣ Β
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΓΙΑ
«ΠΡΟΦΙΛ ΑΓΟΡΑΣΤΗ» ΠΟΥ ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΩΣ ΜΕΣΟ
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ
(που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CVP.
4. Διεύθυνση του «προφίλ αγοραστή» στο διαδίκτυο (URL).
5. Ημερομηνία αποστολής της ειδοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευση της προκαταρκτικής διακήρυξης στο «προφίλ αγοραστή».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΩΝ (ΑΡΘΡΟ 47 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4)

Οι προδιαγραφές που πρέπει να χρησιμοποιούνται εάν οι αναθέτοντες φορείς έχουν αποφασίσει να διεξαγάγουν ηλεκτρονικό πλειστηριασμό περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) τα στοιχεία, οι αξίες των οποίων θα αποτελέσουν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς κατά τρόπον ώστε να εκφράζονται σε αριθμούς ή ποσοστά·
- β) τυχόν όρια στις αξίες που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τους όρους που σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης,
- γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων στη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και τη χρονική στιγμή που, ενδεχομένως, τίθενται στη διάθεσή τους,
- δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού,
- ε) τους όρους υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις που, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών,
- στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII
ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοείται ως,

(1) «τεχνική προδιαγραφή» ένα από τα ακόλουθα:

α) όταν πρόκειται για συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις χρήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρίες), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, της καταλληλότητας, της χρήσης του προϊόντος, της ασφάλειας ή των διαστάσεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής της προμήθειας ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·

β) όταν πρόκειται για συμβάσεις δημόσιων έργων: όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στις συγγραφές υποχρεώσεων και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών, και οι οποίες επιτρέπουν τον αντικειμενικό προσδιορισμό αυτών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από τον αναθέτοντα φορέα· τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, τον σχεδιασμό για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες) και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την επίδοση, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες χρήσης καθώς και τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των έργων· τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και υπολογισμού των έργων, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές ή μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που ο αναθέτων φορέας είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που συνιστούν τα έργα αυτά·

(2) «πρότυπο»: μια τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από κάποιον αναγνωρισμένο οργανισμό με τυποποιητική αρμοδιότητα, με σκοπό την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, της οποίας όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) «διεθνές πρότυπο»: πρότυπο που έχει εκδοθεί από διεθνή οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·

- β) «ευρωπαϊκό πρότυπο»: πρότυπο που έχει εκδοθεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·
- γ) «εθνικό πρότυπο»: πρότυπο που έχει εγκριθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·
- (3) «ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση»: η ευνοϊκή τεχνική αξιολόγηση της καταλληλότητας ενός προϊόντος για χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων κατασκευής και με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους όρους εφαρμογής και χρήσης που έχουν τεθεί. Η ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση χορηγείται από τον οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτόν από το εκάστοτε κράτος μέλος·
- (4) «κοινές τεχνικές προδιαγραφές»: οι τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εκπονηθεί σύμφωνα με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού [XXX] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ευρωπαϊκή τυποποίηση [και την τροποποίηση των οδηγιών 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/105/ΕΚ και 2009/23/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου] και έχουν δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*·
- (5) «τεχνικό πλαίσιο αναφοράς»: κάθε παραδοτέο το οποίο εκπονείται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, πλην των επίσημων προτύπων, σύμφωνα με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

1. Δημοσίευση των προκηρύξεων

Οι διακηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 61, 62, 63, 64, 85 και 89 πρέπει να αποστέλλονται από τους αναθέτοντες φορείς στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

- α) Οι διακηρύξεις και γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 61, 62, 63, 64, 85 και 89 δημοσιεύονται μέσω της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από τους αναθέτοντες φορείς στην περίπτωση περιοδικών ενδεικτικών διακηρύξεων που δημοσιεύονται για το «προφίλ αγοραστή», σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1.

Οι αναθέτοντες φορείς δύνανται επιπλέον να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές μέσω του διαδικτύου στο σημείο «προφίλ αγοραστή», όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) κατωτέρω.

- β) Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στον αναθέτοντα φορέα τη βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που αναφέρεται στο άρθρο 65 παράγραφος 5.

2. Δημοσίευση συμπληρωματικών ή πρόσθετων πληροφοριών

- α) Οι αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν στο διαδίκτυο το πλήρες κείμενο των προδιαγραφών και των συμπληρωματικών εγγράφων.

- β) Το προφίλ αγοραστή μπορεί να περιλαμβάνει στις περιοδικές ενδεικτικές διακηρύξεις που αναφέρονται στο άρθρο 61 παράγραφος 1, πληροφορίες για τις τρέχουσες προκηρύξεις, τις προγραμματιζόμενες αγορές, τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί, τις διαδικασίες που έχουν ακυρωθεί, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη γενική πληροφορία, όπως αρμόδιο επικοινωνίας, αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, ταχυδρομική διεύθυνση και ηλεκτρονική διεύθυνση.

3. Μορφή και λεπτομέρειες της ηλεκτρονικής διαβίβασης διακηρύξεων

Η μορφή και οι λεπτομέρειες διαβίβασης των διακηρύξεων με ηλεκτρονικά μέσα που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση διαδικτύου «<http://simap.eu.int>».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗΣ
(που αναφέρονται στο άρθρο 39 παράγραφος 2 στοιχείο β) και στο άρθρο 62)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
4. Σκοπός του συστήματος προεπιλογής (περιγραφή των προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων ή κατηγοριών αυτών, τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων μέσω του συστήματος – αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία). Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση προμηθειών και υπηρεσιών.
5. Όροι που πρέπει να πληρούν οι οικονομικοί φορείς για την προεπιλογή τους βάσει του συστήματος και μέθοδοι σύμφωνα με τις οποίες ελέγχεται η τήρηση των προϋποθέσεων αυτών. Στις περιπτώσεις όπου η περιγραφή των εν λόγω όρων και μεθόδων ελέγχου είναι εκτενής και βασίζεται σε έγγραφα, στα οποία έχουν πρόσβαση οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς, αρκεί περιληπτική αναφορά των κυριότερων προϋποθέσεων και μεθόδων καθώς και παραπομπή στα σχετικά έγγραφα.
6. Χρονικό διάστημα για το οποίο ισχύει το σύστημα προεπιλογής και διατυπώσεις για την ανανέωσή του.
7. Μνεία του γεγονότος ότι η διακήρυξη χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού.
8. Διεύθυνση όπου μπορούν να ζητούνται περαιτέρω πληροφορίες και τεκμηρίωση σχετικά με το σύστημα προεπιλογής (αν είναι διαφορετική από αυτή που αναφέρεται στο σημείο 1).
9. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
10. Εάν είναι γνωστά, τα κριτήρια τα προβλεπόμενα στο άρθρο 76, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης: «χαμηλότερο κόστος» ή «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά». Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των

κριτηρίων αυτών ή, ενδεχομένως, η σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών αναφέρονται, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση για υποβολή προσφορών ή για διαπραγμάτευση.

11. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση εάν:

- α) απαιτείται/γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής·
- β) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες·
- γ) θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονική τιμολόγηση·
- δ) θα γίνουν δεκτές ηλεκτρονικές πληρωμές.

12. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΙΣ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
(που αναφέρονται στο άρθρο 63)

A. ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
4. Φύση της σύμβασης (προμήθειες, έργα ή υπηρεσίες· να αναφέρεται, κατά περίπτωση, εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο ή για δυναμικό σύστημα αγορών), περιγραφή [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία]. Κατά περίπτωση, να αναφέρεται κατά πόσον η υποβολή προσφορών ζητείται για αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή για συνδυασμό αυτών.
5. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τρόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τρόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση προμηθειών και υπηρεσιών.
6. Για τις προμήθειες και τα έργα:
 - α) Είδος και ποσότητα των προς παράδοση προϊόντων [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία]. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και, ει δυνατόν, η προσωρινή προθεσμία, η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρονται επίσης, ει δυνατόν, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού για τα ζητούμενα προϊόντα ή το είδος και η έκταση των υπηρεσιών και τα γενικά χαρακτηριστικά του έργου [αριθμός (-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
 - β) Αναφορά της δυνατότητας ή μη των προμηθευτών να υποβάλουν προσφορά για μερικές και/ή για όλες τις ζητούμενες προμήθειες.

Εάν, όσον αφορά τις συμβάσεις έργων, το έργο ή η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, αναφορά των τμημάτων κατά τάξη μεγέθους και της δυνατότητας υποβολής προσφορών για ένα, περισσότερα ή και για όλα τα τμήματα.
 - γ) Για τις συμβάσεις έργων: πληροφορίες για τον στόχο του έργου ή της σύμβασης, στην περίπτωση που αυτή αφορά και την εκπόνηση μελετών.

7. Για τις υπηρεσίες:
- α) Είδος και ποσότητα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και, ει δυνατόν, η προσωρινή προθεσμία η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρεται επίσης, ει δυνατόν, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού για τις ζητούμενες υπηρεσίες.
 - β) Διευκρινίζεται κατά πόσον η εκτέλεση της υπηρεσίας παραχωρείται, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία.
 - γ) Μνεία των σχετικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων.
 - δ) Διευκρινίζεται αν τα νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού που θα είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση της υπηρεσίας.
 - ε) Διευκρινίζεται κατά πόσον οι πάροχοι των υπηρεσιών μπορούν να υποβάλλουν προσφορά για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών.
8. Εάν είναι γνωστό, διευκρινίζεται το αν η υποβολή της εναλλακτικής(-ών) προσφοράς(-ών) επιτρέπεται ή όχι.
9. Προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης ή διάρκεια της σύμβασης υπηρεσιών και, ει δυνατόν, προθεσμία έναρξης.
10. Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, άμεση και πλήρης πρόσβαση στις προδιαγραφές και τυχόν άλλα υποστηρικτικά έγγραφα χωρίς χρέωση.
- 11.
- α) Καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των προσφορών ή των ενδεικτικών προσφορών στην περίπτωση υλοποίησης δυναμικού συστήματος αγοράς.
 - β) Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται.
 - γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες συντάσσονται.
- 12.
- α) Κατά περίπτωση, πρόσωπα που επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση των προσφορών.
 - β) Ημερομηνία, ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών.
13. Ενδεχομένως, απαιτούμενες εγγυήσεις.
14. Βασικοί όροι χρηματοδότησης και πληρωμής και/ή παραπομπές στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις.

15. Κατά περίπτωση, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί η κοινοπραξία οικονομικών φορέων, εφόσον της ανατεθεί η σύμβαση.
16. Ελάχιστοι όροι οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που πρέπει να πληροί ο οικονομικός φορέας στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση.
17. Χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων δεσμεύεται από την προσφορά του.
18. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
19. Κριτήρια, προβλεπόμενα στο άρθρο 76, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης: «χαμηλότερο κόστος» ή «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά». Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών ή, ενδεχομένως, η σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών επισημαίνονται, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές.
20. Κατά περίπτωση, ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπή ή παραπομπές στη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης ή της αποστολής της γνωστοποίησης της δημοσίευσης της παρούσας διακήρυξης για το «προφίλ αγοραστή» στην οποία αναφέρεται η σύμβαση.
21. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση του τμήματος από το οποίο δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
22. Ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης από τον αναθέτοντα φορέα.
23. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

B. ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
4. Φύση της σύμβασης (προμήθειες, έργα ή υπηρεσίες· να αναφέρεται, κατά περίπτωση, εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο), περιγραφή [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία]. Κατά περίπτωση, να αναφέρεται κατά πόσον η

υποβολή προσφορών ζητείται για αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή για συνδυασμό αυτών.

5. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση προμηθειών και υπηρεσιών.

6. Για τις προμήθειες και τα έργα:

α) Είδος και ποσότητα των προς παράδοση προϊόντων [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία]. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και, ει δυνατόν, η προσωρινή προθεσμία, η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρονται επίσης, ει δυνατόν, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού για τα ζητούμενα προϊόντα ή το είδος και η έκταση των υπηρεσιών και τα γενικά χαρακτηριστικά του έργου [αριθμός (-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].

β) Αναφορά της δυνατότητας ή μη των προμηθευτών να υποβάλουν προσφορά για μερικές και/ή για όλες τις ζητούμενες προμήθειες.

Εάν, όσον αφορά τις συμβάσεις έργων, το έργο ή η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, αναφορά των τμημάτων κατά τάξη μεγέθους και της δυνατότητας υποβολής προσφορών για ένα, περισσότερα ή και για όλα τα τμήματα.

γ) Πληροφορίες για το στόχο του έργου ή της σύμβασης, στην περίπτωση που αυτή αφορά και την εκπόνηση μελετών.

7. Για τις υπηρεσίες:

α) Είδος και ποσότητα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και, ει δυνατόν, η προσωρινή προθεσμία η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρεται επίσης, ει δυνατόν, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού για τις ζητούμενες υπηρεσίες.

β) Διευκρινίζεται κατά πόσον η εκτέλεση της υπηρεσίας παραχωρείται, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία.

γ) Μνεία των σχετικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων.

δ) Διευκρινίζεται αν τα νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού που θα είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση της υπηρεσίας.

- ε) Διευκρινίζεται κατά πόσον οι πάροχοι των υπηρεσιών μπορούν να υποβάλλουν προσφορά για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών.
8. Εάν είναι γνωστό, διευκρινίζεται το αν η υποβολή της εναλλακτικής(-ών) προσφοράς(-ών) επιτρέπεται ή όχι.
9. Προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης ή διάρκεια της σύμβασης και, ει δυνατόν, προθεσμία έναρξης.
10. Κατά περίπτωση, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί η κοινοπραξία οικονομικών φορέων, εφόσον της ανατεθεί η σύμβαση.
11. α) Καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής.
β) Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται.
γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες συντάσσονται.
12. Καταληκτική ημερομηνία για την αποστολή των προσκλήσεων υποβολής των προσφορών.
13. Ενδεχομένως, απαιτούμενες εγγυήσεις.
14. Βασικοί όροι χρηματοδότησης και πληρωμής και/ή παραπομπές στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις.
15. Πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του οικονομικού φορέα και ελάχιστοι όροι οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που πρέπει αυτός να πληροί.
16. Κριτήρια, προβλεπόμενα στο άρθρο 76, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης: «χαμηλότερο κόστος» ή «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά». Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών ή, ενδεχομένως, η σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών επισημαίνονται, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή δεν επισημαίνονται στην πρόσκληση για υποβολή προσφορών.
17. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
18. Κατά περίπτωση, ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπή ή παραπομπές στη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης ή της αποστολής της γνωστοποίησης της δημοσίευσης της παρούσας διακήρυξης για το «προφίλ αγοραστή» στην οποία αναφέρεται η σύμβαση.
19. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.

20. Ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης από τους αναθέτοντες φορείς.
21. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
4. Φύση της σύμβασης (προμήθειες, έργα ή υπηρεσίες· να αναφέρεται, κατά περίπτωση, εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο), περιγραφή [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία]. Κατά περίπτωση, να αναφέρεται κατά πόσον η υποβολή προσφορών ζητείται για αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή για συνδυασμό αυτών.
5. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση προμηθειών και υπηρεσιών.
6. Για τις προμήθειες και τα έργα:
 - α) Είδος και ποσότητα των προς παράδοση προϊόντων [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία]. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και, ει δυνατόν, η προσωρινή προθεσμία, η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρονται επίσης, ει δυνατόν, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού για τα ζητούμενα προϊόντα ή το είδος και η έκταση των υπηρεσιών και τα γενικά χαρακτηριστικά του έργου [αριθμός (-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
 - β) Αναφορά της δυνατότητας ή μη των προμηθευτών να υποβάλουν προσφορά για μερικές και/ή για όλες τις ζητούμενες προμήθειες.

Εάν, όσον αφορά τις συμβάσεις έργων, το έργο ή η σύμβαση υποδιαιρείται σε τμήματα, αναφορά των τμημάτων κατά τάξη μεγέθους και της δυνατότητας υποβολής προσφορών για ένα, περισσότερα ή και για όλα τα τμήματα.
 - γ) Για τις συμβάσεις έργων: πληροφορίες για το στόχο του έργου ή της σύμβασης, στην περίπτωση που αυτή αφορά και την εκπόνηση μελετών.
7. Για τις υπηρεσίες:

- α) Είδος και ποσότητα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Να αναφέρονται ιδίως οποιαδήποτε δικαιώματα προαιρέσεως για περαιτέρω ανάθεση συμβάσεων και, ει δυνατόν, η προσωρινή προθεσμία η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως καθώς και ο αριθμός των τυχόν παρατάσεων. Σε περίπτωση σειράς συμβάσεων προς ανάθεση ή συμβάσεων που πρόκειται να ανανεωθούν, να αναφέρεται επίσης, ει δυνατόν, το προσωρινό χρονοδιάγραμμα των προσεχών προκηρύξεων διαγωνισμού για τις ζητούμενες υπηρεσίες.
- β) Διευκρινίζεται κατά πόσον η εκτέλεση της υπηρεσίας παραχωρείται, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία.
- γ) Μνεία των σχετικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων.
- δ) Διευκρινίζεται αν τα νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να δηλώσουν τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα του προσωπικού που θα είναι επιφορτισμένο με την εκτέλεση της υπηρεσίας.
- ε) Διευκρινίζεται κατά πόσον οι πάροχοι των υπηρεσιών μπορούν να υποβάλλουν προσφορά για μέρος των ζητούμενων υπηρεσιών.
8. Εάν είναι γνωστό, διευκρινίζεται το αν η υποβολή της εναλλακτικής(-ών) προσφοράς(-ών) επιτρέπεται ή όχι.
9. Προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης ή διάρκεια της σύμβασης και, ει δυνατόν, προθεσμία έναρξης.
10. Κατά περίπτωση, νομική μορφή την οποία θα πρέπει να περιβληθεί η κοινοπραξία οικονομικών φορέων, εφόσον της ανατεθεί η σύμβαση.
11. α) Καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής.
β) Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται.
γ) Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες συντάσσονται.
12. Κατά περίπτωση, απαιτούμενες εγγυήσεις.
13. Βασικοί όροι χρηματοδότησης και πληρωμής και/ή παραπομπές στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις.
14. Πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του οικονομικού φορέα και ελάχιστοι όροι οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα που πρέπει αυτός να πληροί.
15. Κριτήρια, προβλεπόμενα στο άρθρο 76, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης: «χαμηλότερο κόστος» ή «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά». Τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών ή, ενδεχομένως, η σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών επισημαίνονται, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή δεν επισημαίνονται στην πρόσκληση για συμμετοχή σε διαπραγμάτευση.

16. Κατά περίπτωση, ονόματα και διευθύνσεις των οικονομικών φορέων που έχουν ήδη επιλεγεί από τον αναθέτοντα φορέα.
17. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
18. Κατά περίπτωση, ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπή ή παραπομπές στη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της περιοδικής ενδεικτικής διακήρυξης ή της αποστολής της γνωστοποίησης της δημοσίευσης της παρούσας διακήρυξης για το «προφίλ αγοραστή» στην οποία αναφέρεται η σύμβαση.
19. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
20. Ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης από τον αναθέτοντα φορέα.
21. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΣΥΝΑΨΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
(που αναφέρονται στο άρθρο 64)

I. Πληροφορίες που δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*⁵⁵

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
 2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
 3. Είδος της σύμβασης [προμήθειες, έργα ή υπηρεσίες και αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία· αναφέρατε, κατά περίπτωση, εάν πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο].
 4. Συνοπτική τουλάχιστον περιγραφή του είδους και της ποσότητας των προϊόντων, έργων ή των παρεχομένων υπηρεσιών.
 5.
 - α) Μορφή της προκήρυξης διαγωνισμού (προκήρυξη για την ύπαρξη διαδικασίας προεπιλογής, περιοδική ενδεικτική διακήρυξης, πρόσκληση υποβολής προσφορών).
 - β) Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπή ή παραπομπές στη δημοσίευση της διακήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
 - γ) Εάν πρόκειται για συμβάσεις που συνάπτονται χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, μνεία της σχετικής διάταξης του άρθρου 44.
 6. Διαδικασία σύναψης συμβάσεων (ανοικτή, κλειστή ή με διαπραγμάτευση).
 7. Αριθμός των παραληφθεισών προσφορών, όπου καθορίζεται
 - α) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από οικονομικούς φορείς που είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
 - β) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από το εξωτερικό·
 - γ) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν ηλεκτρονικά.
- Σε περίπτωση πολλαπλών αναθέσεων (τμήματα, πολλαπλές συμφωνίες-πλαίσια), οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται για κάθε ανάθεση.
8. Ημερομηνία σύναψης της σύμβασης ή των συμβάσεων.

⁵⁵ Τα στοιχεία των σημείων 6, 9 και 11 θεωρούνται μη δημοσιεύσιμα εφόσον ο αναθέτων φορέας κρίνει ότι η δημοσίευσή τους θίγει ευαίσθητο εμπορικό συμφέρον.

9. Αντίτιμο που καταβλήθηκε για αγορές ευκαιρίας σύμφωνα με το άρθρο 44 στοιχείο θ).
10. Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναδόχου ή των αναδόχων, συμπεριλαμβανομένων:
 - α) πληροφοριών σχετικά με το εάν ο ανάδοχος είναι μικρομεσαία επιχείρηση·
 - β) πληροφοριών σχετικά με το εάν η σύμβαση ανατέθηκε σε κοινοπραξία.
11. Αναφέρατε, κατά περίπτωση, εάν η σύμβαση αποτέλεσε ή μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο υπεργολαβίας.
12. Αντίτιμο που καταβλήθηκε ή αντίτιμο της υψηλότερης και της χαμηλότερης προσφοράς που ελήφθη υπόψη κατά την ανάθεση της σύμβασης.
13. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεμοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
14. Προαιρετικές πληροφορίες:
 - αξία και τμήμα της σύμβασης το οποίο μπορεί να ανατίθεται με υπεργολαβία σε τρίτους,
 - κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης.

II. Πληροφορίες που δεν προορίζονται για δημοσίευση

15. Αριθμός ανατεθεισών συμβάσεων (σε περίπτωση που μια ανάθεση έχει γίνει σε περισσότερους του ενός προμηθευτές).
16. Αξία κάθε ανατεθείσας σύμβασης.
17. Χώρα καταγωγής του προϊόντος ή της υπηρεσίας (κοινοτική ή εκτός Κοινότητας και, στη δεύτερη περίπτωση, κατάταξη ανά τρίτη χώρα).
18. Κριτήριο ανάθεσης που χρησιμοποιείται (η περισσότερο συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, ή η χαμηλότερη τιμή).
19. Η σύμβαση ανατέθηκε σε προσφέροντα που είχε υποβάλει εναλλακτική προσφορά, σύμφωνα με το άρθρο 58 παράγραφος 1;
20. Υπήρξαν προσφορές που δεν επελέγησαν διότι ήταν υπερβολικά χαμηλές σύμφωνα με το άρθρο 79;
21. Ημερομηνία αποστολής της διακήρυξης από τον αναθέτοντα φορέα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ,
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 68

1. Η πρόσκληση υποβολής προσφορών ή συμμετοχής σε διαπραγμάτευση δυνάμει του άρθρου 68 πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:
- α) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβασθούν και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να συνταχθούν·
- Ωστόσο, στην περίπτωση συμβάσεων που συνάπτονται μέσω σύμπραξης καινοτομίας, οι εν λόγω πληροφορίες δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση συμμετοχής σε διαπραγμάτευση αλλά επισημαίνονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών·
- β) παραπομπή σε οποιαδήποτε δημοσιευθείσα διακήρυξη διαγωνισμού·
 - γ) τα στοιχεία κάθε διακήρυξης διαγωνισμού που έχει δημοσιευθεί ήδη·
 - δ) τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης όταν δεν περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής που χρησιμεύει ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού·
 - ε) τη σχετική στάθμιση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, ενδεχομένως, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων, σε περίπτωση που δεν περιλαμβάνονται στην διακήρυξη διαγωνισμού, στην ανακοίνωση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής ή στις προδιαγραφές.
2. Όταν η έναρξη διαγωνισμού πραγματοποιείται με περιοδική ενδεικτική διακήρυξη, οι αναθέτοντες φορείς καλούν εκ των υστέρων όλους τους υποψηφίους να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους βάσει λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με την εν λόγω σύμβαση, πριν να αρχίσει η επιλογή των προσφερόντων ή των συμμετεχόντων σε διαπραγμάτευση.

Η πρόσκληση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) φύση και ποσότητα, συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων προαιρέσεως για συμπληρωματικές συμβάσεις και, ει δυνατόν, την εκτιμώμενη προθεσμία η οποία τάσσεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαιρέσεως· εάν πρόκειται για ανανεώσιμες συμβάσεις, φύση και ποσότητα, και, ει δυνατόν, την κατά προσέγγιση προθεσμία δημοσίευσης μεταγενέστερων διακηρύξεων διαγωνισμών για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες που προκηρύσσονται·
- β) χαρακτήρας της διαδικασίας: κλειστή ή με διαπραγμάτευση·
- γ) ενδεχομένως, ημερομηνία έναρξης ή ολοκλήρωσης της παράδοσης των προμηθειών, της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών·

- δ) διεύθυνση και ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την κατάθεση των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να λάβουν τα έγγραφα της σύμβασης καθώς και γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται·
- ε) διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα που πρέπει να συνάψει τη σύμβαση και να παράσχει τις απαιτούμενες πληροφορίες στους ενδιαφερομένους να λάβουν τη συγγραφή υποχρεώσεων και άλλα έγγραφα·
- στ) όροι οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πληροφορίες που απαιτούνται από τους οικονομικούς φορείς·
- ζ) είδος της σύμβασης που αποτελεί αντικείμενο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών: αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή συνδυασμός των ανωτέρω συμβάσεων και
- η) κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και στάθμιση αυτών ή, ενδεχομένως, τα κριτήρια αυτά κατά σειρά σπουδαιότητας, σε περίπτωση που δεν περιλαμβάνονται στην ενδεικτική προκήρυξη ή στις προδιαγραφές ή στην πρόσκληση προς υποβολή προσφορών ή προς διαπραγμάτευση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΥ
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΑΡΘΡΑ 70 ΚΑΙ 79

- Σύμβαση 87 περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος
- Σύμβαση 98 περί συνδικαλιστικού δικαιώματος και συλλογικών διαπραγματεύσεων
- Σύμβαση 29 σχετικά με την αναγκαστική εργασία
- Σύμβαση 105 σχετικά με την κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας
- Σύμβαση 138 για την ελάχιστη ηλικία απασχόλησης
- Σύμβαση 111 για την εισαγωγή διακρίσεων (εργασία και απασχόληση)
- Σύμβαση 100 σχετικά με την ίση αμοιβή
- Σύμβαση 182 σχετικά με τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας
- Σύμβαση της Βιέννης για την προστασία της στιβάδας του όζοντος και πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος
- Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους (Σύμβαση της Βασιλείας)
- Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμοιους οργανικούς ρύπους (Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους ΕΟΡ)
- Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO) (Σύμβαση ΣΜΕ), Ρότερνταμ, 10/09/1998 και τα τρία σχετικά περιφερειακά πρωτόκολλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 77
ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

α) Οδηγία 2009/33/ΕΚ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ
ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΤΗΣ
(που αναφέρονται στο άρθρο 82 παράγραφος 6)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Αριθμός(-οί) αναφοράς της ονοματολογίας CPV.
4. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση προμηθειών και υπηρεσιών.
5. Περιγραφή της δημόσιας σύμβασης πριν και μετά την τροποποίηση: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των προμηθειών, φύση και έκταση των υπηρεσιών.
6. Εάν συντρέχει περίπτωση, αύξηση στην τιμή που προκλήθηκε από την τροποποίηση.
7. Περιγραφή των περιστάσεων που κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση.
8. Ημερομηνία της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης.
9. Εάν συντρέχει περίπτωση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του νέου οικονομικού φορέα ή των νέων οικονομικών φορέων.
10. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
11. Επωνυμία και διεύθυνση του οργάνου εποπτείας και του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVΙΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 84

Κωδικός CPV	Περιγραφή
79611000-0 και από 85000000-9 έως 85323000-9 (εκτός από 85321000-5 και 85322000-2)	Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες
75121000-0, 75122000-7, 75124000-1· από 79995000-5 έως 79995200-7· από 80100000-5 έως 80660000-8 (εκτός από 80533000-9, 80533100-0, 80533200-1)· από 92000000-1 έως 92700000-8 (εκτός από 92230000-2, 92231000-9, 92232000-6)	Διοικητικές εκπαιδευτικές, υγειονομικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
75300000-9	Υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Υπηρεσίες παροχής επιδομάτων
98000000-3	Λοιπές κοινοτικές, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες
98120000-0	Υπηρεσίες παρεχόμενες από συνδικαλιστικές ενώσεις
98131000-0	Θρησκευτικές υπηρεσίες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVΙΙΙ
Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις διακηρύξεις διαγωνισμού που
αφορούν συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες
(που αναφέρονται στο άρθρο 85)

Μέρος Α Διακήρυξη διαγωνισμού

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Περιγραφή των υπηρεσιών ή κατηγοριών αυτών και, όπου κρίνεται κατάλληλο, των συναφών έργων και προμηθειών, οι οποίες θα αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένης αναφοράς στις σχετικές ποσότητες ή τιμές, αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία.
4. Κωδικός NUTS για το κύριο τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών.
5. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεσθεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
6. Κύριοι όροι που πρέπει να πληρούν οι οικονομικοί φορείς για τη συμμετοχή τους, ή, κατά περίπτωση, ηλεκτρονική διεύθυνση από την οποία μπορούν να ληφθούν λεπτομερείς πληροφορίες.
7. Προθεσμία επικοινωνίας με τον αναθέτοντα φορέα σχετικά με τη συμμετοχή.
8. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

Μέρος Β Γνωστοποίηση συναφθείσας σύμβασης

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Συνοπτική τουλάχιστον περιγραφή του είδους και της ποσότητας των υπηρεσιών και, όπου κρίνεται κατάλληλο, των παρεμπιπτόντων έργων και των παρεχομένων προμηθειών.
4. Παραπομπή στη δημοσίευση της διακήρυξης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
5. Αριθμός των παραληφθεισών προσφορών.

6. Όνομα και διεύθυνση του ή των επιλεγμένων οικονομικών φορέων.
7. Ενδεχομένως, άλλα πληροφοριακά στοιχεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΧ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΕΛΕΤΩΝ
(που αναφέρονται στο άρθρο 89 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Περιγραφή του αντικειμένου της μελέτης [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
4. Είδος της διαδικασίας του διαγωνισμού: ανοικτή ή κλειστή.
5. Σε περίπτωση ανοικτής διαδικασίας: τελική προθεσμία υποβολής των μελετών.
6. Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας:
 - α) προβλεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων ή ψαλίδα.
 - β) ενδεχομένως, επωνυμία των ήδη επιλεγέντων συμμετεχόντων.
 - γ) κριτήρια επιλογής των συμμετεχόντων.
 - δ) καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής.
7. Διευκρινίζεται, ενδεχομένως, εάν η συμμετοχή παραχωρείται μόνο σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία.
8. Κριτήρια που εφαρμόζονται κατά την αξιολόγηση των μελετών.
9. Ενδεχομένως, ονόματα των επιλεγέντων μελών της κριτικής επιτροπής.
10. Διευκρινίζεται εάν η απόφαση της κριτικής επιτροπής είναι δεσμευτική για τον αναθέτοντα φορέα.
11. Ενδεχομένως, αριθμός και ύψος των προς απονομή βραβείων.
12. Διευκρινίζεται, ενδεχομένως, εάν οι πληρωμές πρέπει να καταβληθούν σε όλους τους συμμετέχοντες.
13. Διευκρινίζεται εάν οι τυχόν συμβάσεις που ακολουθούν μετά τον διαγωνισμό, θα ανατεθούν στο βραβεύόμενο ή στους βραβευόμενους.

14. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
15. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.
16. Άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΧ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
(που αναφέρονται στο άρθρο 89 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναθέτοντος φορέα και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κύρια ασκούμενη δραστηριότητα.
3. Περιγραφή του αντικειμένου της μελέτης [αριθμός(-οί) αναφοράς στην ονοματολογία].
4. Συνολικός αριθμός συμμετεχόντων.
5. Αριθμός αλλοδαπών συμμετεχόντων.
6. Νικητής ή νικητές του διαγωνισμού.
7. Ενδεχομένως, απονεμηθέν(-τα) βραβείο(-α).
8. Άλλες σχετικές πληροφορίες.
9. Αναφορά των στοιχείων της διακήρυξης του διαγωνισμού μελετών.
10. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Διευκρινίσεις όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.
11. Ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XXI
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ⁵⁶

⁵⁶ Η μνεία «προσαρμόστηκε» δηλώνει νέα διατύπωση του κειμένου που δεν επιφέρει αλλαγές όσον αφορά την εμβέλεια του κειμένου των καταργηθεισών οδηγιών. Οι αλλαγές της εμβέλειας των διατάξεων των καταργηθεισών οδηγιών δηλώνονται με τη μνεία «τροποποιήθηκε».

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/17/ΕΚ	
Άρθρο 1	-	Νέο
Άρθρο 2 πρώτη πρόταση	Άρθρο 1 παράγραφος 1	=
Άρθρο 2 σημείο 1	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) πρώτο εδάφιο	=
Άρθρο 2 σημεία 2 και 3	-	Νέο
Άρθρο 2 σημείο 4 στοιχείο α) πρώτο μέρος	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο πρώτη περίπτωση	=
Άρθρο 2 σημείο 4 στοιχείο α) δεύτερο μέρος	-	Νέο
Άρθρο 2 σημείο 4 στοιχείο β)	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση	=
Άρθρο 2 σημείο 4 στοιχείο γ)	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο τρίτη περίπτωση	=
Άρθρο 2 σημείο 5	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) πρώτο εδάφιο	=
Άρθρο 2 σημείο 6	Άρθρο 2 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 2 σημείο 7	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 2 σημείο 8	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρώτη πρόταση	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 2 σημείο 9	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) δεύτερη πρόταση	=
Άρθρο 2 σημείο 10	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 2 σημείο 11	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο δ) πρώτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 2 σημείο 12	Άρθρο 1 παράγραφος 7 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 2 σημείο 13	Άρθρο 1 παράγραφος 7 τρίτο εδάφιο	=

Άρθρο 2 σημείο 14	Άρθρο 1 παράγραφος 7 τρίτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 2 σημείο 15	Άρθρο 34 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 2 σημείο 16	Άρθρο 1 παράγραφος 8	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 2 σημείο 17		Νέο
Άρθρο 2 σημείο 18	Άρθρο 1 παράγραφος 8	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 2 σημείο 19		Νέο
Άρθρο 2 σημείο 20	Άρθρο 1 παράγραφος 11	=
Άρθρο 2 σημείο 21	Άρθρο 1 παράγραφος 12	=
Άρθρο 2 σημείο 22		Νέο
Άρθρο 2 σημείο 23	Άρθρο 1 παράγραφος 10	=
Άρθρο 3 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 3 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο δ) δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 3 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 3 παράγραφος 2	Άρθρο 9 παράγραφος 1	=
Άρθρο 3 παράγραφος 3	Άρθρο 9 παράγραφος 2	=
Άρθρο 3 παράγραφος 4	Άρθρο 9 παράγραφος 3	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 4 παράγραφος 1	Άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) δεύτερο εδάφιο	=
Άρθρο 4 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 2 παράγραφος 3 αιτιολογική σκέψη 25	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 4 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 4 παράγραφος 3	Άρθρο 2 παράγραφος 2	=
Άρθρο 4 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 5	Άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2	=

Άρθρο 6 παράγραφος 1	Άρθρο 3 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 6 παράγραφος 2	Άρθρο 3 παράγραφος 4	=
Άρθρο 7	Άρθρο 4	=
Άρθρο 8	Άρθρο 5 παράγραφος 1	=
	Άρθρο 5 παράγραφος 2	Απαλείφθηκε
Άρθρο 9	Άρθρο 7 στοιχείο β)	=
Άρθρο 10 παράγραφος 1	Άρθρο 6 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α)	Άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο α)	=
Άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 11 στοιχείο α)	Άρθρο 7 στοιχείο α)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 11 στοιχείο β)	Άρθρο 7 στοιχείο α)	=
	Άρθρο 8	Απαλείφθηκε
	Παραρτήματα I - X	Απαλείφθηκε
Άρθρο 12	Άρθρα 16 και 61	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 13 παράγραφος 1	Άρθρο 17 παράγραφος 1· άρθρο 17 παράγραφος 8	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 13 παράγραφος 2	Άρθρο 17 παράγραφος 2· άρθρο 17 παράγραφος 8	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 13 παράγραφος 3		Νέο
Άρθρο 13 παράγραφος 4	Άρθρο 17 παράγραφος 3	=
Άρθρο 13 παράγραφος 5		Νέο
Άρθρο 13 παράγραφος 6	Άρθρο 17 παράγραφοι 4 και 5	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 13 παράγραφος 7	Άρθρο 17 παράγραφος 6 στοιχείο α) πρώτο και δεύτερο εδάφιο	=

Άρθρο 13 παράγραφος 8	Άρθρο 17 παράγραφος 6 στοιχείο β) πρώτο & δεύτερο εδάφιο	=
Άρθρο 13 παράγραφος 9	Άρθρο 17 παράγραφος 6 στοιχείο α) τρίτο εδάφιο και παράγραφος 6 στοιχείο β) τρίτο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 13 παράγραφος 10	Άρθρο 17 παράγραφος 7	=
Άρθρο 13 παράγραφος 11	Άρθρο 17 παράγραφος 9	=
Άρθρο 13 παράγραφος 12	Άρθρο 17 παράγραφος 10	=
Άρθρο 13 παράγραφος 13	Άρθρο 17 παράγραφος 11	=
Άρθρο 14	Άρθρο 69	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 15 παράγραφος 1	Άρθρο 19 παράγραφος 1	=
Άρθρο 15 παράγραφος 2	Άρθρο 19 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 16 παράγραφος 1	Άρθρο 20 παράγραφος 1· άρθρο 62 σημείο 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 16 παράγραφος 2	Άρθρο 20 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 17 παράγραφος 1	Άρθρο 22α	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 17 παράγραφος 2	Άρθρο 21· άρθρο 62 σημείο 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 18	Άρθρο 22· άρθρο 62 σημείο 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 19 στοιχεία α) και β)	Άρθρο 24 στοιχεία α) και β)	=
Άρθρο 19 στοιχείο γ)	Άρθρο 24 στοιχείο γ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 19 στοιχείο δ)	Άρθρο 24 στοιχείο δ)	=
Άρθρο 19 στοιχείο ε)		Νέο
Άρθρο 19 στοιχείο στ) και δεύτερο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 20	Άρθρο 26	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 21		Νέο
Άρθρο 22 παράγραφος 1	Άρθρο 23 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε

Άρθρο 22 παράγραφος 2	Άρθρο 23 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 22 παράγραφος 3	Άρθρο 23 παράγραφος 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 22 παράγραφος 4	Άρθρο 23 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως γ)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 22 παράγραφος 5	Άρθρο 23 παράγραφος 3 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 23	Άρθρο 23 παράγραφος 4	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 24	Άρθρο 23 παράγραφος 5	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 25 παράγραφος 1	Άρθρο 24 στοιχείο ε)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 25 παράγραφος 2		Νέο
Άρθρο 26 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 27	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 26 παράγραφος 3		Νέο
Άρθρο 27 παράγραφος 1 πρώτη πρόταση	Άρθρο 30 παράγραφος 1· άρθρο 62 σημείο 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 27 παράγραφος 1 δεύτερη πρόταση		Νέο
Άρθρο 27 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 30 παράγραφος 2	=
Άρθρο 27 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 27 παράγραφος 3	Άρθρο 30 παράγραφος 3	=
Άρθρο 28 παράγραφος 1	Άρθρο 30 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο· παράγραφος 5 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 28 παράγραφος 2	Άρθρο 30 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο· παράγραφος 5 τέταρτο εδάφιο· άρθρο 62 σημείο 2	Προσαρμόστηκε
	Άρθρο 30 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο	Απαλείφθηκε
Άρθρο 28 παράγραφος 3 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 30 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε

Άρθρο 28 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 28 παράγραφος 3 τέταρτο εδάφιο	Άρθρο 30 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο δεύτερη πρόταση	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 28 παράγραφος 4	Άρθρο 30 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο	=
Άρθρο 28 παράγραφος 5	Άρθρο 30 παράγραφος 6 τέταρτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 29	Άρθρο 10	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 30 παράγραφος 1	Άρθρο 11 παράγραφος 1	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 30 παράγραφος 2	Άρθρο 11 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 31	Άρθρο 28	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 32	Άρθρο 13	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 33 παράγραφος 1	Άρθρο 48 παράγραφος 1· άρθρο 64 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 33 παράγραφος 2	Άρθρο 48 παράγραφοι 2 και 3· άρθρο 64 παράγραφος 1 και 2	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 33 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 48 παράγραφος 4· άρθρο 64 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 33 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 70 παράγραφος 2 στοιχείο στ)	=
Άρθρο 33 παράγραφος 3 τρίτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 33 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 33 παράγραφος 5	Άρθρο 48 παράγραφος 5· άρθρο 64 παράγραφος 3	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 33 παράγραφος 6	Άρθρο 48 παράγραφος 6	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 33 παράγραφος 7		Νέο
Άρθρο 34		Νέο
Άρθρο 35 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 13	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 35 παράγραφος 2	Άρθρο 70 παράγραφος 2	Προσαρμόσθηκε

	στοιχεία γ) και δ)	
Άρθρο 36		Νέο
Άρθρο 37		Νέο
Άρθρο 38 παράγραφος 1	Άρθρο 12	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 38 παράγραφος 2		Νέο
Άρθρο 39 παράγραφος 1	Άρθρο 40 παράγραφοι 1 και 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 39 παράγραφος 2	Άρθρο 42	=
Άρθρο 39 παράγραφος 3		Νέο
Άρθρο 40 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 9 στοιχείο α)· άρθρο 45 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 40 παράγραφος 2	Άρθρο 45 παράγραφος 4	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 40 παράγραφος 3		Νέο
Άρθρο 40 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 41	Άρθρο 1 παράγραφος 9 στοιχείο β)· άρθρο 45 παράγραφος 3	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 42	Άρθρο 1 παράγραφος 9 στοιχείο γ)· άρθρο 45 παράγραφος 3	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 43		Νέο
Άρθρο 44 στοιχείο α)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο α)	=
Άρθρο 44 στοιχείο β)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο β)	=
Άρθρο 44 στοιχείο γ)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο γ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 44 στοιχείο δ)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο γ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 44 στοιχείο ε)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο δ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 44 στοιχείο στ)	Άρθρο 40 παράγραφος 3	=

	στοιχείο ε)	
Άρθρο 44 στοιχείο ζ)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο ζ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 44 στοιχείο η)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο η)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 44 στοιχείο θ)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο ι)	=
Άρθρο 44 στοιχείο ι)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο ια)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 44 στοιχείο ια)	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο ιβ)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 44 δεύτερο και τρίτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 44 τέταρτο εδάφιο	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) στο τέλος	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 45 παράγραφος 1 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 14 παράγραφος 1· άρθρο 1 παράγραφος 4	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 45 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 45 παράγραφοι 2 έως 5	Άρθρο 14 παράγραφοι 2 έως 4· άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο θ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 46 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 5· άρθρο 15 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 46 παράγραφος 2	Άρθρο 15 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 46 παράγραφος 3	Άρθρο 15 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 46 παράγραφος 4	Άρθρο 15 παράγραφος 4	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 46 παράγραφος 5	Άρθρο 15 παράγραφος 6	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 46 παράγραφος 6		Νέο
Άρθρο 46 παράγραφος 7	Άρθρο 15 παράγραφος 7 τρίτο εδάφιο	=
Άρθρο 47 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 6· άρθρο 56 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε

Άρθρο 47 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 56 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	=
Άρθρο 47 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 56 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 47 παράγραφος 3	Άρθρο 56 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 47 παράγραφος 4	Άρθρο 56 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 47 παράγραφος 5	Άρθρο 56 παράγραφος 4	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 47 παράγραφος 6	Άρθρο 56 παράγραφος 5	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 47 παράγραφος 7	Άρθρο 56 παράγραφος 6	=
Άρθρο 47 παράγραφος 8	Άρθρο 56 παράγραφος 7	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 47 παράγραφος 9	Άρθρο 56 παράγραφος 8 πρώτο εδάφιο	=
Άρθρο 48		Νέο
Άρθρο 49 παράγραφος 1	Άρθρο 29 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 49 παράγραφος 2		Νέο
Άρθρο 49 παράγραφος 3	Άρθρο 29 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 49 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 49 παράγραφος 5	Άρθρο 29 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 49 παράγραφος 6		Νέο
Άρθρο 50		Νέο
Άρθρο 51		Νέο
Άρθρο 52		Νέο
Άρθρο 53 παράγραφος 1	Αιτιολογική σκέψη 15	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 53 παράγραφος 2		Νέο
Άρθρο 54 παράγραφος 1	Άρθρο 34 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 54 παράγραφος 2	Άρθρο 34 παράγραφος 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 54 παράγραφος 3	Άρθρο 34 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε

Άρθρο 54 παράγραφος 4	Άρθρο 34 παράγραφος 8	=
Άρθρο 54 παράγραφος 5	Άρθρο 34 παράγραφος 4	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 54 παράγραφος 6	Άρθρο 34 παράγραφος 5	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 55 παράγραφος 1	Άρθρο 34 παράγραφος 6	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 55 παράγραφος 2	Άρθρο 34 παράγραφος 6	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 56 παράγραφος 1	Άρθρο 34 παράγραφοι 4, 5, 6 και 7	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 56 παράγραφος 2	Άρθρο 34 παράγραφοι 4, 5 και 6	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 56 παράγραφος 3	Άρθρο 34 παράγραφος 7	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 56 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 57	Άρθρο 35	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 58 παράγραφος 1	Άρθρο 36 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 58 παράγραφος 2	Άρθρο 36 παράγραφος 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 59		Νέο
Άρθρο 60 παράγραφος 1	Άρθρο 45 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 60 παράγραφος 2	Άρθρο 45 παράγραφος 9	Τροποποιήθηκε
	Άρθρο 45 παράγραφος 10	Απαλείφθηκε
Άρθρο 61 παράγραφος 1	Άρθρο 41 παράγραφοι 1 και 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 61 παράγραφος 2	Άρθρο 42 παράγραφος 3· άρθρο 44 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 62	Άρθρο 41 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 63	Άρθρο 42 παράγραφος 1 στοιχείο γ)· άρθρο 44 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 64 παράγραφος 1	Άρθρο 43 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο· παράγραφος 44 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 64 παράγραφος 2	Άρθρο 43 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε

Άρθρο 64 παράγραφος 3	Άρθρο 43 παράγραφοι 2 και 3	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 64 παράγραφος 4	Άρθρο 43 παράγραφος 5	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 65 παράγραφος 1	Άρθρο 44 παράγραφος 1· άρθρο 70 παράγραφος 1 στοιχείο β)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 65 παράγραφος 2	Άρθρο 44 παράγραφοι 2, 3 και παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 65 παράγραφος 3	Άρθρο 44 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 65 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 65 παράγραφος 5	Άρθρο 44 παράγραφοι 6 και 7	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 65 παράγραφος 6	Άρθρο 44 παράγραφος 8	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 66 παράγραφος 1	Άρθρο 44 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 66 παράγραφοι 2 και 3	Άρθρο 44 παράγραφος 5 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 67 παράγραφος 1	Άρθρο 45 παράγραφος 6	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 67 παράγραφος 2	Άρθρο 46 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 68 παράγραφος 1	Άρθρο 47 παράγραφος 1 πρώτη πρόταση	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 68 παράγραφος 2	Άρθρο 47 παράγραφος 1 δεύτερη πρόταση	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 69 παράγραφος 1	Άρθρο 49 παράγραφος 1	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 69 παράγραφος 2	Άρθρο 49 παράγραφος 2 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 69 παράγραφος 3	Άρθρο 49 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο	=
Άρθρο 69 παράγραφοι 4, 5 και 6	Άρθρο 49 παράγραφοι 3, 4 και 5	=
Άρθρο 70 παράγραφος 1	Άρθρο 51 παράγραφος 1	Προσαρμόσθηκε
Άρθρο 70 παράγραφος 2	Άρθρο 51 παράγραφος 2	=

Άρθρο 70 παράγραφος 3	Άρθρο 52 παράγραφος 1	=
Άρθρο 70 παράγραφος 4	Άρθρο 51 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 70 παράγραφος 5		Νέο
Άρθρο 70 παράγραφος 6		Νέο
Άρθρο 70 παράγραφος 7		Νέο
Άρθρο 71 παράγραφος 1	Άρθρο 53 παράγραφος 1	=
Άρθρο 71 παράγραφος 2	Άρθρο 53 παράγραφος 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 71 παράγραφος 3	Άρθρο 53 παράγραφος 6	=
Άρθρο 71 παράγραφος 4	Άρθρο 53 παράγραφος 7	=
Άρθρο 71 παράγραφος 5	Άρθρο 53 παράγραφος 9	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 71 παράγραφος 6		Νέο
Άρθρο 72 παράγραφος 1	Άρθρο 54 παράγραφοι 1 και 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 72 παράγραφος 2	Άρθρο 54 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 73 παράγραφος 1	Άρθρο 53 παράγραφοι 4 και 5	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 73 παράγραφος 2	Άρθρο 54 παράγραφοι 5 και 6	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 73 παράγραφος 3		Νέο
Άρθρο 74 παράγραφος 1	Άρθρο 53 παράγραφος 3· άρθρο 54 παράγραφος 4	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 74 παράγραφος 2		Νέο
Άρθρο 74 παράγραφος 3	Άρθρο 53 παράγραφος 3· άρθρο 54 παράγραφος 4	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 75 παράγραφος 1	Άρθρο 52 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 75 παράγραφος 2	Άρθρο 52 παράγραφος 3	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 75 παράγραφος 3		Νέο
Άρθρο 76 παράγραφος 1	Άρθρο 55 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 76 παράγραφος 2	Άρθρο 55 παράγραφος 1 στοιχείο α)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 76 παράγραφος 3		Νέο

Άρθρο 76 παράγραφος 4	Αιτιολογική σκέψη 1· αιτιολογική σκέψη 55 τρίτο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 76 παράγραφος 5		Τροποποιήθηκε
Άρθρο 77		Νέο
Άρθρο 78		Νέο
Άρθρο 79 παράγραφος 1	Άρθρο 57 παράγραφος 1	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 79 παράγραφος 2	Άρθρο 57 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 79 παράγραφος 3 στοιχείο α)	Άρθρο 57 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α)	=
Άρθρο 79 παράγραφος 3 στοιχείο β)	Άρθρο 57 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β)	=
Άρθρο 79 παράγραφος 3 στοιχείο γ)	Άρθρο 57 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ)	=
Άρθρο 79 παράγραφος 3 στοιχείο δ)	Άρθρο 57 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο δ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 79 παράγραφος 3 στοιχείο ε)	Άρθρο 57 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ε)	=
Άρθρο 79 παράγραφος 4 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 57 παράγραφος 2	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 79 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο		Νέο
Άρθρο 79 παράγραφος 5	Άρθρο 57 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 79 παράγραφος 6		Νέο
	Άρθρο 58· άρθρο 59	Απαλείφθηκε
Άρθρο 80	Άρθρο 38	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 81 παράγραφος 1	Άρθρο 37 πρώτη πρόταση	=
Άρθρο 81 παράγραφος 2		Νέο
Άρθρο 81 παράγραφος 3	Άρθρο 37 δεύτερη πρόταση	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 82 παράγραφοι 1 έως 5 και παράγραφος 7		Νέο

Άρθρο 82 παράγραφος 6	Άρθρο 40 παράγραφος 3 στοιχείο στ)	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 83		Νέο
Άρθρο 84		Νέο
Άρθρο 85		Νέο
Άρθρο 86		Νέο
Άρθρο 87	Άρθρο 60	=
Άρθρο 88	Άρθρο 61	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 89 παράγραφος 1	Άρθρο 63 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 89 παράγραφος 2 πρώτο και δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 63 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο και δεύτερο εδάφιο πρώτη πρόταση	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 89 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο	Άρθρο 63 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο δεύτερη πρόταση	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 89 παράγραφος 3	Άρθρο 63 παράγραφος 2	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 90	Άρθρο 65	=
Άρθρο 91	Άρθρο 66	=
Άρθρο 92	Άρθρο 72 πρώτο εδάφιο	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 93 παράγραφος 1	Άρθρο 72 δεύτερο εδάφιο	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 93 παράγραφοι 2 έως 8		Νέο
Άρθρο 94	Άρθρο 50	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 95 παράγραφοι 1 έως 3	Άρθρο 67	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 95 παράγραφος 4		Νέο
Άρθρο 95 παράγραφος 5	Άρθρο 70 παράγραφος 1 στοιχείο γ)	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 95 παράγραφος 6	Άρθρο 67 παράγραφος 3	Τροποποιήθηκε

Άρθρο 96		Νέο
Άρθρο 97		Νέο
Άρθρο 98	Άρθρο 68 παράγραφοι 3 και 4	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 99	Άρθρο 68 παράγραφος 5	Τροποποιήθηκε
Άρθρο 100 παράγραφος 1	Άρθρο 68 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 100 παράγραφος 2	Άρθρο 68 παράγραφος 3	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 101 παράγραφος 1	Άρθρο 71 παράγραφος 1	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 101 παράγραφος 2	Άρθρο 71 παράγραφος 2	=
Άρθρο 102	Άρθρο 73	Προσαρμόστηκε
Άρθρο 103		Νέο
Άρθρα 104 και 105	Άρθρο 74· άρθρο 75	=
	Παραρτήματα I έως X	Απαλείφθηκε
Παράρτημα I (εκτός από την πρώτη πρόταση)	Παράρτημα XII (εκτός από την υποσημείωση 1)	=
Παράρτημα I πρώτη πρόταση	Παράρτημα XII υποσημείωση 1	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα II		Νέο
Παράρτημα III σημεία Α, Β, Γ, Ε, ΣΤ, Ζ, Η, Θ και Ι	Παράρτημα XI	Προσαρμόστηκε
Παράρτημα III σημείο Δ		Νέο
Παράρτημα IV στοιχεία α) έως ζ)	Παράρτημα XXIV στοιχεία β) έως η)	=
Παράρτημα IV στοιχείο η)		Νέο
Παράρτημα V		Νέο
Παράρτημα VI	Παράρτημα XV	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα VII	Άρθρο 56 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως στ)	=
Παράρτημα VIII εκτός από το σημείο 4	Παράρτημα XXI	Προσαρμόστηκε

Παράρτημα VIII σημείο 4	Παράρτημα XXI	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα IX	Παράρτημα XX	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα X	Παράρτημα XIV	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XI	Παράρτημα XIII	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XII	Παράρτημα XVI	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XIII παράγραφος 1	Άρθρο 47 παράγραφος 4	Προσαρμόστηκε
Παράρτημα XIII παράγραφος 2	Άρθρο 47 παράγραφος 5	Προσαρμόστηκε
Παράρτημα XIV	Παράρτημα XXIII	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XV		Νέο
Παράρτημα XVI	Παράρτημα XVI	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XVII	Παράρτημα XVII	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XVIII		Νέο
Παράρτημα XIX	Παράρτημα XVIII	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XX	Παράρτημα XIX	Τροποποιήθηκε
Παράρτημα XI	Παράρτημα XXVI	Τροποποιήθηκε
	Παράρτημα XXII	Απαλείφθηκε
	Παράρτημα XXV	Απαλείφθηκε